

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

916

09290

Digitized by Google

HERACLIDAE PONTICI
FRAGMENTA
DE REBUS PUBLICIS

EDIDIT
E CODICIBUS,
EX ANTIQUIS AUCTORIBUS ET EX INGENIO

EMENDAVIT
ATQUE COMMENTARIO PERPETUO PRIMUS

ILLUSTRAVIT

DR. GEORG DAVID KOELER

RECTOR GYMNASII DETMOLDENSIS

ADDITA EST
VERSIO GERMANICA.

HALAE SAXONUM
EX OFFICINA RENGIERIANA. 1804.

VIRO AMPLISSIMO
SIBIQUE SUMME COLENDO
DIETER. AUGUST. KOENIG

SENATUS REGENDO PRINCIPATUI LUPTACI PUBLICI

DIRECTORI

HUNC LIBELLUM
OMNI, QUA POTEST, OBSERVANTIA
AC PIETATE

VOVET

E D I T O R.

Non dicam, Vir amplissime, quali sensu arripiam calamum, quo Heraclidem meum Tuo nomine inscribam. Quod quoties cogito, toties maxima eademque purissima voluptate effertur animus meus gratissimus atque exhilaratur. Reprimam hic potius atque refraenabo impetum animi mei causas illius sensus exponere aventis, quantumlibet reluctetur, quam ut res divulgem, quae non sunt pudoris Tui, in quibusque, ut fas est, declarandis me defecturum esse, ipse praevideo. Nae satius est, talia esse clam aliis, quam si neque enunciantur neque persentiscuntur sicut decet, quorum illud vires meas excedit, hoc expectari nequit ab iis, qui necessitudinem, quae Tecum mihi intercedit, ignorant. Tantum habento, me non posse Tibi palam non testari animum meum gratissimum, quanta benevolentia quamque aequabili favore Tu me amplexus sis, memorem in aeternum. Eiusdem in se animi mei sensa hic una eram explicaturus Superintendenti generali et Scholarchae proh

dolor etiam nostro immaturaque morte rebus humanis praenepto L. F. A. de Coel-
lu, cuius Manibus inferias me hic esse al-
laturum sane non augurabar. Utrique di-
gni eratis pignore multo meliore, quam
hocce perquam tenui, quod vestra digni-
tate meaque voluntate multo inferius est.
Verum, quae Tua est humanitas atque cle-
mentia, Vir Amplissime, indulgebis meas
imbecillitati, quam aequi bonique consultu-
rum etiam Beatum illum fuisse, mihi ha-
bea persuasum, qui utinam participare vi-
vus illud potuisset! Tu, pro generosa Tua
indole consilium meum in meliorem par-
tem interpretabere, simulque reputans,
mortales in suam sortem non dominari,
animadvertes, cur in incertum meliorum
aut aptiorum eventum quaecunque illius
anmi pignus differre noluerim. Quod Tu
si accipies eo animo quo ego illud esse iu-
deo monumentum mei erga Te, gaudium
meum profecto cumulabitur.

P R A E F A T I O.

Cum ante aliquot annos in bibliotheca nostra publica in Herachidae fragmenta de politis, a Cragio ad eandem reipublicae Lacedaemoniorum edita forte incidissem; contigit mirari, qui fiat, ut scriptor tam utilis et ob rerum, quas tradit, varietatem ad eruditionem editoris ostentandam tam idoneus, iaceat incultus adhuc situque et squalore oblitus, dum alii in luce literaria apricarentur, qua essent multo indigniores, saltem non tam indigi. Quaerendane sit eius

rei causa in raritate exemplarium typis expressorum, an in codicum penuria, quorum opem Heraclides valde desiderat, an vero in difficultatibus, quibus irretitos sese et circumseptos videbant, qui ad illum edendum adicerent animum, iure dubitaveris. Quod fieri si velis, uti decet, Heraclides sane non est in iis, quorum editio levi duntaxat opella profigari queat, imprimis cum promat multa non in triuiis prostantia, quorumque fontes valde abditi sunt accessuque difficiles. Hoc igitur moratum sit non paucos, modestiores et cautiores illos quidem, quo minus Heraclidem paedore horridum excoerent, e suis latebris tandem protraherent eiusque solitudini ac inopiae subvenirent. Idem tamen aliorum vanitatem allicere potuisset ad auctorem ornandum, unde opera dextre navata, non parum gloriae ad se redundaturum esse, mente praeciperent. Obscuritas heraclidea igitur hinc non unice debet repeti. Alios aliae molestiae, in his duae illae potissimum, ab heraclideis adhuc

edendis arcuerint. Ne ipse quidem unquam cogitaveram de hisce partibus subeundis. Verum, ut fit, saepe fugit, quo ferimur, quod non curamus, ultro invitat. Id quod mihi usu venit in Heraclide. Circumspicienti enim mihi ante tres hosce annos libellum, quo in germanicam linguam vertendo industriam suam popularibus approbaret juvenis valde ingenuus, inque carissimis mihi meae disciplinae alumnis Augustus, Ernestus Volckhausen detmoldensis; oblatus est Heraclides velut ultro sese ingerens. Quem cur eum quidem in finem repudiarem, nihil causae esse videbam, nullus igitur dubitabam, quin Heraclidem germanica lingua exprimendum ei proponerem, auctorem ut difficilem explicatu, ita translato satis facilem. Neque hoc consilio tamen poteram, quin eum, quem nudum omnino et omnibus praefidiis orbem in publicum proicere pudendum erat, lautorem utcumque et comtiorem e manibus meis dimitterem. Sapius itaque rebar fore,

ne habitu se tam indigno procederet, nonnullos ei pannos iniicere et pro nihilo nonnihil facere. Accedebat, quod sciebam, Heraclidæ hæc fragmenta in paucis non nisi doctorum hominum manibus versari, pluribus aegre eo carentibus desideriumque eius ferentibus. Gratiam igitur ab iis initurum me sperabam, Heraclidem tenuiter amictum tradens ipsis, quem vel nudum salvere iuberent. Conquisitis igitur variis, quibus eius pauperies inopiaque sublevaretur, cum animadverterem eum refoveri quadamtenus, ad plura conanda iustinetus et ad absolvendum quod inchoaveram, alienam opem mihi implorandam esse duxi, ubi meam esse defecturam videbam. Adii igitur, ut soleo, cum inops consilii sum, Heynium meum, quem virum praeclarum, deque me meritissimum aeterna pietate atque aequabili si haud prosequerer, nefas mihi foret vix expiandum. Is igitur, cuius non est, ne nunc quidem ob senectutem, cui non indulget molestias defugere, quibus devorandis pos-

fit inserviri aliorum aut reipublicae literariae usibus, statim mihi praesto fuit, varietatem duorum codicum Leidensis et Shuiskani, quos olim cum Cragii editione contulerat Iac. Perizonius, a beato Ruhnkenio sibi submissam mecum communicans, de quibus latius infra suo loco. Adiunxit his praeclaras in singula Heraclidis loca observationes, quae suis locis insertae reperientur. Alia ex parte Heraclidem, opera quam ipse ei navabam, iuvisse passim mihi videbar, dum locis corruptis ex aliis auctoribus medicinam afferrem aut explicarem obscura, aut exiguam, quae alii viri docti in aliis libris in Heraclidem observassent, singula loca aut explicaturi aut emendaturi. Variis his commodis paratis et adhibitis luminis fines in Heraclide eo usque videns promotos, ut nisi minores, saltem non maiores tenebrae superessent fugandae; vehementer exauebar, ut, si possem, quod earum restaret, dissiparem. Quare summo opere annisus sum, ut totum Heraclidem in luce colloca-

rem et loca quassa reficerem integritatique suae redderem. Verum hoc ex parte tantum cessit, nec mirum, in scriptore, quem infident tot labes, iam diu eo coalitae, qui tradit res multiplices, magnamque partem abstrusas, reconditas sibiue proprias, ad quem emendandum et illustrandum via, a nemine ante me munita aut calcata, obfessaque a tot difficultatibus, nunc demum a memet erat patefacienda, sternenda, atque purganda, postremo ad quem, uti convenit, traetandum supellex requiritur non tam curta, locusque magis opportunus. Horum rationem habebunt aequi censores. Si qui tamen iniquius ferent, me necessariis copiis destitutum talia conari, exigant melius esse, aliqualem saltem Heraclidem habere quam nullum, quo, absque calido hoc et praecoci conamine, diu fortasse carerent. Neque vero Heraclides is est, ad quem referatur totius antiquitatis lectio. Satis habere debet, quae ad se ornandum secundaria opera conferentur, neque tanti est, ut

eum edituri loca quaedam corrupta aut inexplicabilia morari se patiantur, quo minus eum edant. Quorum ut taceam, ut in tantillo scripto, paucitatem, vix erit locus aliquis sive suspectus sive obscurus, quem intactum aut intactum transmiserim, et ad quem, corrigendum aut illustrandum vel ulcere vel salebris eius ostensis, aliorum saltem animos et studia non exciverim atque intenderim. Subiunxi quoque A. E. Volckhausenii versionem, denuo a me recensitam atque castigatam, quae vicem tenere interpretationis perpetuae poterit, atque tres indices, qui huius libelli usum ad alios fines magis accommodabunt. In his acquiescere potest Heraclides, neque plura aequus lector requireret, qui hanc qualemcunque opellam boni consulet. Praeiudicium eius faciunt, quodammodo, quae censor in actis liter. univ. (A. L. Z.) de iis immaturis commentariis, benevole et gratiose indicavit, quae Heraclidae in programme per octo tantum dies pridem properabam. Omnia

---

iudicia, quae itidem haec copiosius in Heraclidem notata manent, reprehendant nonnulla licebit, grato animo accipiam, si ad veritatem et ad religionem referentur. Malignae autem ferociae censorum, praeter ius atque veritatem me infectaturorum, habebo quod reponam. Scr. Detmoldiae XIV. Cal. Apr. 1804.

DE HERACLIDE PONTICO.

DE EIUS PERSONA, AETATE, VITA ATQUE INDOLE.

Mirari satis nequeo, quod hic Heraclides Fabricium in bibliotheca graeca, talium alias curiosissimum adeo effugit, ut nusquam accurate de eo agat. Ne quis, hoc inscitia, non negligentia, factum esse credat, plura sunt, quae vetent. Ut taceam, ei non potuisse non nota esse haec fragmenta politica ex aliis, qui dudum antea eum manibus illa triverant, ipse ea excitat T. II. p. 160 et aliis locis novae edit. Itaque fuit aut mera ἀβελία, quā praeteriit scriptorem tam gravem, aut in hoc scripto tractando difficultates quasdam praesensit, ex quibus, quomodo se expèdiret, non habebat. Verum, quod magis mireris, ne cl. quidam Harlesius hunc Heraclidem iusto loco aut modo in illa editione proposuit atque tractavit, etsi plures, I. G. Vossius de histor. gr. I. p. 68., Ionsius de scriptor. histor. phil. I. 17., Mehagius ad Diogenem Laert. V. 8. 6. et Vir doct. in Mem. de liter. TXIV. p. 295. sq., ex parte cum aliis a Fabricio T. IX. p. 26. bibl. gr. laudati, de eo agere occupaverint, ipseque in Introduct. in histor. ling. gr. p. 226. eius haud oblitus fuerit. Cum igitur de Heraclide accurate egerit nemo, cumque in partes suas literarias discerptus tantum profset in nova bibl. gr. T. I. p. 195. 513. 487. T. II. p. 306. T. III. p. 43. 176. 495.

IV. p. 85.; ei, integritati suae asserto, peculiari opera eademque accuratiore me nunc adesse, non ineptum aut inane iudicabitur.

Inter omnes convénit Heraclidem cognomen pontici habuisse, quia oriundus fuerit Heraclaea Ponti. cf. Strabo XII. p. 815. Neque hoc cognomen tamen sufficit ad eum ab omnibus aliis Heraclidis, qui plurimi fuerunt, distinguendum. Namque fuere plures Heraclidæ pontici, quorum unum pyrrhichistam nugarumque venditorem commemorat Diogenes Laertius V. 6. loco classico de Heraclide. Alter fuit poeta, Didymi grammatici discipulus, Claudio Neronique aequalis, de quo videatur Suidas collatis Valckenario ad Ammon. praefat. p. XIX. et Harlesio in Fabricii Bibl. gr. T. I. p. 513. Hi duo fortasse idem cognomen inde habuerunt, quod originem a nostro repeterent. Facile tamen noster ab his distinguitur facileque eorum est princeps. Sane fuit noster in nobilissimis suae aetatis philosophis, eoque nomine a multis celebratur, inprimis a Cicerone, qui primus est, quantum memini latinorum, qui nostrum laudant. Vide praeter loca in indice ernestino de Divin. I. 57., quem infra in commentario suo loco exscripsi.

Cicero ibi pluribus locis eum auditorem Platonis appellat et confirmat, quae Diogenes Laertius tradit, -eum fuisse patre Euthyphrone, natum,

Heraclidis. Rectius est ita ad primae declinationis normam hoc nomen flectere cum Valckenario ad Ammonium pag. 19., quam cum Gesnero in thesauro et cum viris doctis in Fabricii bibliotheca graeca.

Euthyphrone. Suidas Euphrone, qui tamen videtur ex nostro, hoc nomen repeteute, corrigendus esse.

divitemque; quibus Suidas, ex aliis praeter Diogenem L. fontibus hauriens, nobilitatem generis et antiquitatem addit. Secundum illum Heraclides profectus Athenas se primum in disciplinam Speusippi contulit, Pythagoraeos audivit, sed maximo ac singulari studio sectatus est Platonem cuius imitandi magno studio tenebatur. Sotiene apud Diogenem Laertium auctore, etiam Aristotelem audivit, cuius auctoritas tamen non admodum magna est. Hanc Aristotelis auditionem videtur neque Cicero, neque Suidas scivisse aut agnovisse. Proinde maiore iure platonice quam peripateticis, contra ac vulgo fit, videtur accensendus esse, etsi aristotelicis nonnullis auditionibus vacaverit.

Quod si verum est, ut facile esse potest, Heraclides noster paullo inferior aetate videtur esse quam Aristoteles. Hinc recte eum infra hunc ponit Diogenes L. Enimvero apud eum Theophrastus quoque et Demeetrius phalereus eo superiores sunt, casu an ex consulto, nunc nequit diiudicari, quamquam hoc probabilius. Quomodo autem hi quidem, salva temporum ratione, Platoni potuerint dedisse operam priorem quam Heraclides, non intelligitur, siquidem verum est, quod refert Suidas, Platonem, dum Athenis abesset, in Siciliam ad Dionysium profectus, scholae suae praefecisse Heraclidem. Hoc iam factum esse potest primae in Sicilia ἀποδημίας tempore. Sed ponamus tertiam, quae fere contigit. a. m. 3645. Ol. 105. 1. Iam si comparamus cum hoc annum mortis Theo-

Platonem V. Diogenes. L. l. c. cf. III. 31. Suidas f. v. Proclus in Platon. Tim. p. 287. Simplicius ad phys. Aristot. p. 104.

phraſti, Apollodoro chronico apud Diogenem L. V, 58. auctore in Ol. 123 aut in a. m. 3717. incidentem: ſequitur, ut Theophrastus 85 annos natus, cum obiret, illo tempore decimum tertium fere ætatis annum egerit. Hinc patebit, Heraclidem ætate priorem eſſe, recteque hunc illi in introductione in hiſt. ling. gr. praeponere cl. Harleſium. Quodſi de Theophrasto verum eſt: adhuc verius ſit neceſſe eſt de Demetrio phalereo, illius auditore ideoque iuniore ſecundum Ciceronem de Offic. I, 2. Ad veritatem itaque proxime accedemus, floruiſſe Heraclidem circa Ol. 110. ante Chriſtum 338. a. m. 3665 ſtatuentes ſub initium regni Alexandri magni.

De vita eius et moribus pauciſſima ſunt, quæ tenemus, et ne ea quidem ſatis liquida atque controverſa inter ſe. In corporis cultu eum elegantiam quandam atque magnificentiam, in habitu inceſſuque gravitatem amiſſe atque affectaſſe ſcribit Diogenes, et tam lente inceſſiſſe, quaſi in pompa procederet; inde, per oxymorum, patrium eius nomen ex *πρωτικόν* corruptum eſſe in *πρωτικόν*. Sed cum idem narret, Heraclidem valde amplo et obeso fuiſſe corpore, pars ſaltem culpæ iſtius moris, ab animo ad corpus transferri poſſit, neque hinc colligi, quod vanus fuerit. Sunt tamen, qui eum magnæ vanitatis, tumoris animi inconstantiae ſtuporisque accuſent, quorum princeps eſt cl. Meiners in hiſtoriæ doctri. ap. Graecos et Rom. T. I. p. 206. Documentis utuntur iis, quæ a Diogene Laertio referuntur de ſerpente, quem a ſe nutritum una ſecum mortuo vivum et conſpicuum in lectulo efferri iuſſiſſet, ut videretur ad deos abiſſe; de oraculo, quod Heraclæotæ de avertenda fame conſuluiſſent, corrupto

ab eo, ut responderet, eos levatum iri hac peste tum demum, cum Heraclidem aurea corona honorarent, ac post mortem, ut heroem colerent, quorum dum illud fieret, morbo sacro ictus repente corruerit, aliis Heraclidem ullo consilio se in puteum praecipitasse referentibus; de plagio literario, in Chamaeleontem grammaticum patrato; de eo, quod Thespidis nomen suis tragoediis praescripserit; de fraude denique, qua a Dionysio metathemeno aut a Spintharo captus eius drama aliquod pro vere sophocleo tam pertinaciter habuerit, ut de suo errore sibi non posset persuaderi. Singula haec crimina dilui possunt modis facilibus, qui uniuscuiusque animum facile subibunt. Alia videntur nata esse ex obtreptatorum eius malignitate, alia ex mala dictorum factorumque eius intelligentia. Nonnulla non in hunc videntur competere, sed ab aliis Heraclidis in nostrum translata. Quodnisi cuncta vim aliquam haberent, Heraclides a crimine vanitatis defendi facile omnino posset; certe non probari illud, cui Ciceronis quodam iudicio maius momentum accedit, qui Heraclidem nostrum ait puerilibus fabulis sua referuisse. V. de nat. deor. I. 13. Cf. Diogenes Laert. VIII, 2, 11, ubi fictor miraculorum nominatur, et Plutarchus in Camil. 22. T. I. Verisimile ex his omnibus est, Heraclidem imaginandi vim, qua videtur praevaluisset, non satis subegisse iudicio et coercuisse et ab ea saepe fuisse abreptum ad miras res captandas, et narrandas, immo interdum fingendas, cuius studii vestigia in his ipsis fragmentis deprehenduntur. Verum propterea non statim totus homo damnandus erit aut dicendum, eum ingenio parum valuisse. Qui, quaeso, fieri hoc

potuit in homine, quem ipse Plato dignum iudicabat, cui scholam suam committeret, in homine, cuius scripta ut optima ac pulcherrima praedicantur, quorum, ut mox videbimus, tum materia tum forma tam multiplex erat et varia. Neque profecto est vani omnino hominis levisque, tyranno necato patriam liberare, Heraclides enim dicitur fuisse, qui patriam suam urbem, tyrannide per vim sublata, in libertatem vindicaverit.

2.

DE SCRIPTIS HERACLIDAE.

Indice, quem Diogenes L. scriptorum Heraclidis dat, furtivos tantum oculis perlustrato statim apparebit, eum inter polygraphos referendum esse, sunt enim amplius quinquaginta, quorum nonnulla ex pluribus libris constabant. Cui si obiicietur, Diogenem omnia scripta, quae plurimum Heraclidarum ponticorum sunt, commiscuisse, neque satis distinxisse, quae ei iure, quaeque aliis deberentur: respondetur tum Diogenem, non omnia eius scripta, ut ipse ait, percensuisse, tum ab aliis commemorari scripta Heraclidae pontici, quae in Diogene L. nequicquam quaeras, ut ipsum *περί πολιτείας*, cuius fragmenta adhuc habemus.

Atque scripta haec neutiquam fuere eiusdem argumenti aut eiusdem formae. Fuere moralia, quibus adduntur a Diogene politica physica aut philosophica cum medicis; grammatica, cui inferitur scriptum de musica, rhetorica, historica, geometrica, dialectica. Neque rudis fuit in colendis elegantioribus literis, siquidem, Aristoxeno auctore,

etiam tragoedias condidit. Vix igitur fuit ullum genus literarum in quo eius ingenium nihil elaboraverit aut extuderit. Inter moralia, quae dialogi formam habuere, instar platoniorum, quae sibi exemplo proposuisse videtur, cf. Strabo II, p. 155, eminent scriptum de iustitia, laudatum ab Eratosthene catalect. 29, qui primus est auctorum Heraclidem laudantium, et ab Athenaeo XII, p. 521. 23. F., de temperantia, de pietate, de fortitudine, de virtute, de felicitate, de voluptate, saepe laudato ab Athenaeo v. c. XII. 533. C. 554. E. In politicis praeter illud, unde nostrum fragmentum decerptum est, fuere de legibus, de quibus cogitare videtur Cicerō de Leg. III, 6. et ipse Diogenes L. alio loco IX, 50. In physicis celebrer erat liber de anima, laudatus a Plutarcho in Camil. l. c., a Stobaeo Ecl. phys. T. II, p. 596. Ed. Heer., a Tertulliano de an. c. 10. et Macrobio, in Somn. Scip. l. 14, p. 73. liber de natura, de rebus aut corporibus coelestibus, qui obversatus fuisse videtur Hygino Poet. Astron. II, 42. et Plutarcho de placit. phil. II, 13. Memorabiles sunt liber de inferis laudatus a Plutarcho adv. Coloten p. 1115. et de morbis. Grammaticorum inelyti fuere duo libri de Homeri et de Hesiodi aetate, totidem de Archilocho et Homero, quorum alterutrum ob oculos habuit Dio Chrysost. Orat. LIII, p. 274. Ed. Reisk. Praeter has Homero propriam operam dicavit *λύσεις ομηρικάς*. Est igitur Heraclides inter primores grammaticos homericos tum aetate, tum dignitate. Librum eius de musica usurpavit Plutarchus de Mus. T. II, p. 1131. F., Athenaeus XIV, p. 624. cf. Comment. in Ptolem. mus. p. 213. Scripsit librum huic affinem de poetica et de poe-

tis, ubi forte ad Aristotelis exemplum se composuerat. Alio libro conabatur tenebricosum Heraclitum illustrare; alius scripti titulus *περὶ στοχασμῶν* prodit, eum etiam tentasse criticam. Inter historicos insignis est liber de inventionibus, in quo historiam inventionum scripsisse videtur et quidem primus in hoc genere. Haec sunt praecipua scripta, eorum, quae a Diogene nominantur.

At enim non omnia percensuisse eum evincunt loca veterum, ubi alia laudantur. Moralium omisit librum *περὶ ἀπαχῆς* de abstinentia, secundum Porphyrium de abst. I, p. 49. Ad genus physicum pertinet scriptum eius, cuius mentionem facit Plutarchus *περὶ τῶν φυσικῶν ἀπορουμενῶν*, de dubiis quaestionibus naturalibus adv. Colot., p. 1115. A.; nisi dicas, eas partem constituisse τοῦ περὶ φύσεως. Ad idem genus videtur referri debere liber *περὶ χρηστηρίων*, de oraculis, citatus a Clemente Alexandr. Strom. I, p. 139., a Schol. Hesiodi p. 194. b. Forte indidem hausit Plutarchus de Il. et Osir. c. XXVII. T. IX, p. 138, Heraclidem ponticum dicens opinatum esse oraculum canonicum fuisse Platonis. Medicis Heraclidae scriptis sine dubio attribuendus est liber *περὶ ἀπνεύ*, qui agebat de mortuo resuscitato in vitam excitatus a Galeno T. III, p. 169. Quid faciam Heraclidae Abari apud Plutarchum de audiend. poet. 1. p. 59. T. VII. eiusque Zoroastri

eius, non Heracliti, cui liber iste cum aliis parum constanter tribuitur in Bibl. gr. T. III, p. 495, cum T. V, p. 234. Heraclidae nostro assignetur. Recte, aliis locis Heraclidem tutantibus cum nulla pro Heraclito pugnent, cui adversatur vel ipse ordo auctorum commemoratorum.

apud eundem adv. Colotem p. 1115, ambigo; quæ-
 ri enim potest, an partes fuerint libri *περί βίαν*, an
 vitæ peculiare. Ne id quidem satis scitur, an in
 illo libro Heraclides vitam Illustrum hominum enar-
 raverit, cum dici possit; eo nomine illum non ad
 physica, sed ad historica a Diogene L. fuisse refe-
 rendum potuisseque exponere de naturali, ut hoc
 utar, vita aut de animalium genere et modo viver-
 di. Hinc nescio an cum cl. Schneidero in Hera-
 clide rubetas nonnullas apud Aelianum H. N. XVII,
 15. narrante, de tarentino potius quam de nostro sit
 cogitandum. Grammaticorum librorum numerum
 augerent Allegoriæ homericæ, hodieum extantes,
 nisi dudum esset probatum a viris doctis, qui cun-
 cti consentiant, eum senioris grammatici esse foe-
 tum. Ad id evincendum sufficit vel hoc unicum,
 quod præter alios nostro Heraclide posteriores Era-
 tostheneis mentio iniicitur, qui ipse in catasterismis
 nostri meminit. Atque poterat facile fieri, ut gram-
 maticus ille simulato Heraclidæ nomine, quem con-
 stabat homerica tractavisse, fuisseque ingenio ad ta-
 lla proclivi, faum foetum fucare eumque speciosum
 reddere conaretur. Neque tamen certum est omni-
 no, nomen Heraclides illarum allegariarum au-
 ctoris recte scribi, cum in codicibus mssptis scri-
 batur Heraclitus. Hinc præter alios Fabricius
 B. G. I, 22. hoc nomen iure præfert, sequente
 Hemsterhusio ad Lucian. T. I, p. 346. et clarissimo
 Harlesio. Alia opera grammatica, quæ vere sunt
 nostri, pro dolor, temporis invidia intercidere; præ-
 ter *ῥήσις* fere *ἐμπειρία*. Quas brevi cum se vulgatu-
 rum esse pollicetur Meursius ad Apollonium Dysc.
 19, adducor in suspensionem, earum alicubi codi-

cem latere. Atque dignus esset profecto iste liber, qui ederetur, cum, quamvis toties excitetur Heraclides a veteribus, tamen paucissima tantum fragmenta eius scripti ab iis sint excerpta. Lubens huic nostro tribuerem quem allegat librum Apollonius Dysc. Synt. IV, 10, p. 326. *περί καθολικῆς προσημίας*, nisi vehementer obstaret Stephanus byzant., qui a modo Heraclide pontico nominato in voce *Μοφουίστλια* Heraclidem grammaticum Mopseatem distinguit. Neque dici debet vices esse vertendas atque seu decepto seu decipiente Diogene L. ei opera grammatica male assignari, quae debeantur illi grammatico; Dio enim chrysostomus l. c. clavis verbis Heraclidem ponticum scriptoribus Homerum tractantibus annumerat. Quod ad historicas Heraclidae partes attinet, non sane primariae videantur secundum Diogenem L., praeter supra dictum de inventionibus librum, alium de pythagoraeis commentorantem, in quo illorum vitas Heraclides enarraverit. Neque speciem aut colorem recipiunt a loco Plutarchi in Alexandro c. 26. p. 288. T. IV. haud probante, quod probare iubetur a viris doctis in Tomo III, p. 43. Bibl. Gr.; si quidem Heraclides alieno ab historicis loco Alexandri somnium de Alexandria condenda proponere potuit, ad somnia narranda alias satis proclivis. Cf. Artemidor. *Oneirocr.* p. 237. Ed. Rigalt. Quid? quod Heraclides iste perbene potest esse Alexandrinus inter nostri apud Diogenem L. synonymos. Ab alio horum, qui historiam persicam quinque libris conscripserat, teste Diogene L. coll. cum Etymol. magno in *δανάκης* operi petere possent historicam dignitatem nostri adstructuri, nisi hic cognomine Cumanus ab illo dis-

tingueretur. Melius historicae eius vires defendi ac sustineri poterunt nostro fragmento, ubi vere historicum agit, de quo videndi proxima tamen sectione locus dabitur commodior. Interim licebit asseverare Heraclidem, ut historicum proprie dictum vix ἀξιόλογόν τι condidisse, et eminuisse. Insignior fuit eius opera in geographicis et politicis duobus praeter citata a Diogene L. libris, altero, *κρίσεις*, a Clemente Alex. Strom. I, p. 11. Ed. Sylb. memorato, in quo Heraclidem de coloniis deductis, de urbibus ab iis conditis, cultis et renovatis, verbo de sorte et conversionibus urbium factis a colonis exposuisse probabile est; altero de insulis, cuius hoc fragmentum profert Stephanus byzant. in *Ωλίαντος Ωλίαντος Σιδωνίων ἀποικία, ἀπέχουσα Πάρου σταδίου πεντήκοντα ὅκτω*. Utrumque perisse mecum omnes dolebunt, qui damnum, quod inde fecit antiquae geographiae atque historiae studium recte aestimabunt. Similem librum Apollonio Dyscolo Mirab. hist. c. 19. auctore, *περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πόλεων* inscriptum libenter vindicarem nostro Heraclidae, nili illi, cui tribuit Apollonius, gentile *κητικός* addidisset. Quod nomen emendans Olearius ad Philostratum p. 612., reposito *κητικός*, cum omnium consensum merito tulerit, v. Bibl. gr. T. I, p. 195: nostro suum reddiberetur, modo effici posset, criticum hunc eundem esse cum nostro, qui et ipse fuit criticus. Atque facile fieri poterat, ut homo tam multiplex, quam Heraclides ponticus, pluribus cognominibus insigniretur. Uti nam a parte mathematica Heraclidae quam obscurat Diogenes L., alius ullum eius scriptum singulare titulo suo consignasset! Τα ἐν οὐρανῷ alii generi ab illo subiecta, eo traduci nequeunt, imprimis cum

extra mathematicae limites levibus ideis atque hariolationibus opinationibusque astrologicis isti nonnisi ludere atque lascivire Heraclides potuerit, quippe qui delectatus esse eiusmodi ingenii lusibus videtur. Pro tali eius fructu habendus esse videtur liber περὶ ἀστρολογικῶν apud Athenaeum XIII, pag. 602, qui differre videtur ab ἀστρολογικῶν ἀκροασίῃ, nuncupato a Diogene L., ut totum a parte.

Iam haec varium et multiplex Heraclidae ingenium satis prodiderint. Verum cum stultitia quoque possit esse multifaria, placet nonnulla addere, quibus, non insula aut vana solum mente concepisse aut blaterasse hominem apparebit. Opiniones, quas solus aut primus habuit, fuere, elementa rerum esse incongruas inter se ac dissimiles massulas, atque partibiles, aut frustula — v. Sextum Empir. Pyrrhon hypoth. III, 4. p. 136. adv. Mathem. X, 5. p. 686., Eusebius Praepar. Evang. XIV, 23., Stobaeus Ecl. phys. 15, p. 350. T. I. E. Heer. — animam esse lumen, aut corpus pertenuē et luminosa materia textum — stellae lumen esse nubis sublimis sublimi lumine illustratae — Stobaeus Ecl. pb. I, 29. p. 578. — lunam terram esse caliginosa nebula involutam — I, 27. p. 552. — Qualiacunque sint haec dicta, aequiparanda sunt dictis aliorum philosophorum, quorum claritas atque praestantia constare creduntur. Fuit quoque Heraclides in paucis illis, qui terram rotari circa axem suum credebant — v. Euseb. Praepar. evang. XV, 58, Proclus in Platonis Tim. p. 281. cl. Schaubach in histor. astron. p. 440, meamque univ. vet. geogr. T. I, p. 417. — Praeterea in grammaticis multa subtiliter iudicavit, v. c. de accentus ratione femininorum substantivo-

rum in λη et de discrimine vocum δεῖ καὶ Χρηῖ V. Etym. m. v. σταφυλή, pag. 742. et voce δοῦλος, nisi tamen haec ad Heraclidem grammaticum aliquis trahere malit. Maxime tamen valuit Heraclides doctrina et ubertate rerum memoria comprehensarum. Probe sciebat ea accommodare argumentis, quae tractabat et sententiis, eisque non parum hac arte lenocinii addere. Atque hinc patet Ciceronem esse veracem, cum eum de divin. I, 23. virum doctum imma et Tusc. Quaesit. V, 3. virum doctum in primis appellat. Potissimum excellebat, ut videtur, ejus doctrina in magna copia fabularum historiarum ac memorabilium rerum geographicarum et politicarum, earumque magnam partem reconditarum. In ipso nostro fragmento plura eius vestigia offeruntur. Quid mirum, si homo eo spiritu, quo noster Heraclides efferebatur, qui evehebatur tanto ardore ampliora contemplandi atque altiora perlustrandi, non satis sibi caveret ab aviis hominum, quos appellant, fanaticorum. Hoc enim crimine plane exsolvi vix poterit, tum propter plures testes graviores, qui eum cuiusdam levitatis insimulant, tum propter illius vestigia nonnulla clariora in factis scriptisque ipsius, quorum vel tituli v. c. περὶ εἰδωλῶν, περὶ τῶν ἐν ἄδου, πραοπτικῶν, Ἀβαρικ, Ζωρεάστρης, περὶ Χρηστηρίων aliique produnt animum, ulteriora humanis ac corporeis rebus spirantem et phantasiae indulgentem. Quocirca, siubi fallit lectores, ipsum deceptum decipere invitum, non dedita opera in errores inducere dicemus. Accedit, quod plura narrauerit non quod ipse crederet aut fidem iis haberi vellet, sed quod memorabilia aut dictu iucunda putaret, nam multum tribuisse lepori orationis ac ve-

rustati videtur. Longe tamen aberat ab eo, ut orationem vano tumore inflaret, ut potius mediocritati in dicendo studeret, et variis personis, quas in dialogis loquentes inducit, sermonem magna arte miroque temperamento, unicuique suum tribuens, accommodaret. Atque sic facile, Diogene auctore, factum est, ut animos legentium delectaret sermone, qui eo quod varius ac disertus erat, eos magis adhuc tenebat. Videtur igitur Heraclides in se quodammodo complexus esse atque retulisse Platonem atque Aristotelem, illum dulcedine formae, hunc rerum varietate, non tamen ut utrumque in suo genere aequaret, illi enim heroes literarii aliquanto intervalli Heraclidem relinquunt pone se, qui tamen, etsi utrique cadat, aliquid habere se, quo careant, iactare potest. Platonem enim facile superat doctrinae modo et varietate, sermonis suavitatem Aristotelem. Atque haec satis sunt, ad gratiam homini, cui ab aliis nimia forsitan invidia facta sit, reconciliandam pristinaeque favoris, quo florebat apud antiquos eum celebrantes et frequentantes, nonnihil saltem reparandum.

3.

DE HIS FRAGMENTIS, EORUM FONTIBUS ATQUE
EDITIONIBUS.

Supereſt, ut de his fragmentis, eorum argumento, fontibus manuscriptis et editionibus largius et curiosius differatur.

disertus. Sic interpretor Diogenis διηρημένος τὴν λέξιν, quod, oppositum τῷ συναρτῶσαι, ut in συνελθεῖ εἰπεῖν significat sermonem paullo latiorē et plavio-

Fragmenta esse, unicuique sponte sua, vel non profitente inscriptione ἐκ τῶν Ηρακλείδου πρὸς πολυτεῖαν tam clare apparebit, ut nullam ultra probationem requirat. Alia enim eaque permulta non cohaerere, atque hiare, alia nonnisi capita longiorum sectionum, alia in fine manca ac mutila esse manifestum et suis locis indicatum est. Verum illud in quaestionem venire potest, contineatne hic liber vere et proprie continuo sermone auctoris non immutata fragmenta libri unius aut plurium, an potius sit passim interceptis quibusdam epitome. Ad hanc quaestionem simpliciter responderi nequit. Nam alia tam concisa sunt, verborumque quadam parsimonia tam obscurata aut tam duriter iuncta, ut statim epitomarum speciem prae se ferant, rursus alia verbosiora ac disertiora stylo epitomatorio, et aliena fere aut inutilia. Inde videtur effici, non unum in scribendis iis consilium propositum fuisse, pluresque hic manus esse commixtas et conturbatas, alia esse fragmenta, alia epitomas; deberi auctori alia; alia esse epitomatoris. Huius procul dubio sunt plura fragmenta v. c. 1, 2, 3, quod tamen auctoris manum ex parte maxime reddiderit 4. et alia; ubi nimis paucis res tanguntur, quae scriptori civitatum statum se describere professo latius erant exsequenda. Sic nimis brevis est in exponenda civitatum constitutione Lycurgi et Solonis, ut inde iustam ac integram earum imaginem vix tibi fingas cum in fine quoque mutila esse et decurtata illa fragmenta videan-

rem, eoque gratiorem. Versio sermone distinctus nihil sibi vult. Parili modo Thucydides τυχὰς οὐ λόγῳ διαγεγρας intalligit fortunas nullo sermone explicandas.

tur. Contra alia intexuntur, quae auctor, ad illud modo consilium sua referens, nedum excerptor, omittere debebat. Aliena ideo et supervacanea erant, quae fr. 1. occurrunt de Hippomene; 2. de Alcmane, vate lesbio; 3. de Archilocho; de corvo albo cum pluribus aliis, quae lector attentus facile deprehendet. In aliis, deinceps sequentibus, epitomen quidem non perspicue agnosces. Sed nec in his te fugiet eadem importunitas in commemorandis iis, quae ad rem non faciebant. Videbis quoque, me indicente, priora fragmenta esse copiosius et disertius scripta, servato ordine chronologico, posteriora multo negligentius, nulla illius ratione habita, esse exhibita, neque omnia praebere aliquid politici, sed non pauca alia quoque, modo geographica ut 13, 19, modo biographica ut 6, 8, 12, quae tamen per me licet ad historica referre, modo mythologica fabulasque et historica ut 17, 26, 28, 31, 37, modo grammatica duntaxat et etymologica ut 33, 34, 35, 41. Ab altera parte non raro fragmentum ibi, ubi plura eaque politica desideras et expectas, cupidinem ac spem, quam inscriptio excitarent frustrabitur ut in fr. 32 de Rhodo, ubi de illustri hac insula et republica edoceri cupidus, inanes etymorum et fabularum paleas accipiens pol indignaberis.

Haec inaequalitas pellicit ad rem altiore et sagaciore indagine explorandam. Causa eius idonea vix inveniri potest in languore, quo corripuntur librarii in tenore scribendi, diligentia paullatim deficiente, opera enim tam brevis scripti describendi adeo molesta non erat, ut fastidium creare posset, et tum debuisset diligentia libraria, cui haec fragmenta debe-

mus, minutatim magis magisque evanescere. Sed enim hoc contra est, ut vel comparata inter se fragmenta 35. et 36. ostendunt. Non magis latere illa potest in penuria rerum praedictandarum aut in Heraclidae ipsius ignerantia. Etenim illud, cum nos adeo de plerisque regionibus, plura commemoratis ab Heraclide sciamus, verum esse nequit, hoc non cadit in talem, tam doctum virum, qualis Heraclides existimandus est. Nolim tamen hoc ita intelligi, quasi de omnibus regionibus et insulis aequae multa dici potuerint aut debuerint. Fragmentum v. c. de Peparetho insula, non potest tam late patere, quam epitome de republica Atheniensium. Hoc tantummodo quaeritur, an pro fine proposito sit dictum, quod satis. Proinde non nego, partem causae illius inaequalitatis esse in rebus ipsis. Iustam omnium proportionem et relationem ad finem solummodo urgeo, internamque inaequalitatem reprehendo. Quinimmo concedo, eam ex parte casu aut temporis iniuria nasci potuisse, passim alibi carpentis, quae alibi reliquerat. Non pauca certe eius vestigia claraque eadem passim obvia sunt fragmentorum in fine mancorum. Confer modo prima duo fragmenta. Reliquorum pariter nullum fere est, cuius finis aut terminus certus sit, et in quo non cupias plura edoceri. Postremo nonnulla librarii quoque culpa possunt intercidisse. Sed quicquid horum causaberis, non magis tibi quam aliis satis facies, neque habebis, quomodo miram illam rerum varietatem, ad finem, quem titulus profitetur, referas, eamque satis excuses atque explices.

Circumspiciendus itaque erit alius exitus, quo difficultatem hanc effugiamus. Optime eam eyade-

demus, si sumimus, haec fragmenta cinnum esse, ex pluribus iisque diversis libris coagmentatum. Tum priora tantum vere fuerint politica, videlicet prima quinque fragmenta. De aliis 11, 14, 15, 16, 27, 29, 38, 42, minus certus sum, quamquam eorum argumenta sunt politica, sunt enim singula quaedam aut tam pauca, quibus vix potuerit aut voluerit auctor Regentium animis rerum publicarum imaginem informare, nisi quis in librarii negligentiam culpam conferet. Equidem tamen, eum in nonnullis sequentibus curiosiorem esse animadvertens, aliunde petita malim credere et ex aliis Heraclidæ libris, qui talibus abundabat, huc translata. Fragmenta 7, 8, 9, 10, 12, 13, 19, 24, 26, 31, 32, 36, 37, 40 possunt adscripta esse ex libro de insulis, fragmenta 18, 21, 25, 28, 30 huc devenisse ex eius *κρίσεις* ex libro *περί ὀνομάτων*, quorum fragmenta esse grammatica supra monui, reliqua ex aliis alia, ex diversorum quoque generum libris, quandoquidem Heraclidem talibus omnes suos libros distinxisse aut referuisse constat. Ad tale quid credendum cogimur fere serie, qua singula fragmenta ordinantur, qua nil perversius aut perplexius esse potest. En quaeso duabus principibus rerum publicarum proprie graecarum, quae iure agmen ducunt, subiunguntur cretenfis insularis et alienior adhuc cyrenaica in Africa. Tunc cum duabus proximis redeundum in Graeciam est, mox denuo relinquendam, ut quatuor insulas ad Asiae minoris oram sitas, cognoscamus. Hinc quasi viciniae ergo iubemur Cumas excurrere, longo itinere marino nos iamiam in Euboeam traiecturi, unde in parvam et pauperem insulam proficiscendum nobis

est, ut mox reduces in Graeciam sanus et Arcadiam invisamus, quam commode Eretrii aut commodius adhuc Eleis potuissimus continuare. Non diu hic morati in Asiam minorem altera vice revehimur, unde in minimum temporis spatium, Lyciis solis conventis, in Italiam, praetervecti Graeciam, navigamus. Ea tamen non multo post adventum relicta intervallisque Molossis epiroticis, in Colchidem deferimur, unde Amorgo insula obiter tacta in Italiam tendimus. Sed mecum non fatigabo lectorem enarrandis multiplicibus erroribus, flexionibus viae huius et anfractibus, quibus toties ter ad minimum in Graeciam Italiamque redimus. Quis quaeso, non dicam, homo sanus, quis, non insanus modo, sua committeret et per turbaret hoc modo, quo per futuram dari posset nil confusus. Fragmenta 1, 2, 5, 6, 14, 17, 23, 30, 38, 42, macedonicis comprehensis graeca sunt, in hisque vel ea discerpta, quae coniungenda erant macedonica 17, 23, 30, 38, quae sicut natura, hic non confinia sunt Thraciae fr. 27, quae inter Corcyram et Minoam Siciliae alieno plane loco, est intrusa. Insulae hic sunt multo magis dispersae, quam in ipso mari. Cf. Fragmenta 3, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 19, 21, 24, 26, 31, 32, 37, 40. Quid? ipsae insulae hic lacerae sunt, de Minois Siciliae agit enim fragmentum 28, de Agrigentinis eiusdem insulae fr. 36. Cephalenum fit mentio duobus locis, altero suo fr. 31, cuius inscriptio mutanda esse videtur in *Κεφαλληνον*, altero non suo fr. 17. Quare I. Grononius in Thesaur. Antiq. Graec. T. V, p. 8. verba *Κεφαλληνος* &c. huic male adhaerere iudicans relegavit ad fr. 37, quem locum equidem profugis verbis recipiendis ineptum esse arbitror. Atque Cephalii ibi obiter tantum mentis

fit, et quodammodo fieri debebat. Aptius praefigerentur fragmento 31. Sed neque hoc nimis urgerem in scriptore, qui ut Heraclides, genio suo plus iusto saepius indulgebat, neque sibi satis temperabat a commemorandis alienis. Id quod tenendum est in horum fragmentorum critica, propterea relaxanda. Attamen verum manet, verba illa fragmenti 17 male disiuncta esse ab illo fragmento. Multo adhuc plura ita divexata sunt. Quae ad Italiam spectant, dissipata sunt in fragmenta 16, 20, 25, 29, 35; quae ad Asiam minorem in fr. 11, 15, 22, 33, 34, 39. Quam confusum chaos! Nae si Heraclides eo dementiae potuisset delabi, ut posset sua sic digerere, rescinderem extemplo atque refecarem, quae pro eo dixi. Tentavi movique omnia, quibus turbae illi inertae atque indigestae, rationis nonnihil indere possem, sed frustra. De ordine quodam chronologico, de gentili coniunctarum gentium affinitate, de mutua rerum publicarum vicinarum similitudine cogitare nihil iuvabat. Ne illud quidem, quod modo de fragmentis his pluribus libris in unum congestis sumsi, ad rem plane explicandam sufficit. Tum enim quae eiusdem generis sunt, una forent; quae nunc divulsa alienisque implicata sunt, quamvis dicat aliquis, diversorum librorum esse posse, quae ex uno deprompta esse opinatus sum. Neque vero, quae e libro de insulis derivavi aut e *κρησσε* Heraclidae, aliunde huc manare posse negavi; fragmentum v. c. 21, quod his, probabiliter opinor, adscripsi, ex illo potest esse profectum. Manet tamen nihilominus verisimile, multa dirempta esse, quae cohaerent, v. c. fr. 5. de Corinthiis, quod vix ex alio quam fr. 1. de Atheniensibus fonte petiitum male videtur ab eo distare, nisi dicere malis, fragmen-

de Lacedaemoniis propter cognationem vel gentilem vel politicam. Verum neque hoc admodum probabile est, cum ad hanc rationem nulla alia connectantur. In his fluctibus, in quibus firmo talo stare haud licet, optimum reor statuere, aliquem e variis libris Heraclidae politicis et geographicis deinceps nonnulla excerptisse, et deinde ad marginem adscripsisse, quae eius generis in aliis eius libris offenderet, prout casu sibi offerrentur. Sic possunt, quae de Archilocho, 3, 8, 22, quaeque de Homero 3, 31, commemorat, e libro, quem de ambobus scripsit, huc translata esse et de Cumaeorum nummis dictum e libro *περὶ σύνημάτων*. Atque haec, cum aliis, ut toties factum est, alieno loco in textum fuerint invecta, qui plura fert aperta vestigia violentissimae interpolatione sibi factae iniuriae. Vide in fr. 2, 7 et alibi. Alia hiant et manca sunt. Vide praeter supra dicta ad fr. 4, 25; alia male inscribuntur V. ad fr. 37. Hinc, ut singularum vocum aut phrasium corruptelas praetermittam, textum horum fragmentorum male muloatum esse et opis criticae indigentissimum manifestum sit. Tanto magis, quam duo Leidenses codices praestant, tam exiguum esse dolui. Vel peius sunt adfecti quam Cragiana, morbo tamen non omnino pari. Alter modo omittit, quod alteri inest, modo habet alio loco. Confer quae ad fragmentum 9. de etesiis et de helotibus fr. 2. monentur. Paene dixerim, hos codices mihi plus profuisse, eo, quod non habebant, quam eo, quod habebant. Dum enim utrique in fragmenti 10 fine deficiunt, cuius rei causam inferius indagabimus, firmant opinionem supra prolatam, haec fragmenta, qualia a Cragio dantur, esse plurius similia e variis Heraclidae libris congeriem; utrique enim librarii,

quorum alter alteri non videtur obnoxius fuisse, quod eorum probat varietas, ibi non desivissent, si plura habuissent describenda, aut si, habuerint licet, vere politica esse censuissent, quae sola dari inscriptio proficitur.

Hoc igitur possit esse indicio haud aspernando, prima decem fragmenta vere excerpta esse, e libris Heraclidæ *περὶ πολιτειῶν* — plures enim fuere secundum inscriptionem. — Atque nihil fere in ipsis est, quod huic refragetur, excepto fr. 6, quod, nisi misere truncatum est, vix potest ut politicum valere. Nam si quis de fr. 3, 6, 7, 8, obloquatur, e libro de insulis repetenda esse censens, nihil fere ob stare cogitabit, quo minus ex illo pariter deducantur. Verum compage horum fragmentorum magis offendaris, quae et ipsa valde incommoda est. Cui nisi satis tutelae parari reberis superius dictis, ad corruptelam horum fragmentorum librariis illis antiquiorem sumendam adigeris. Alioqui rei asperitatem paululum mitigaremus, ponentes sex priora fragmenta esse vere politica, quatuor posteriora allita e libro de insulis. Ad liquidum hoc perducere vix licebit, nisi plures bonae notae codices invenientur et comparabuntur. Ne illud quidem certum est, Heraclidem scripsisse *περὶ πολιτειῶν*, cuius tota fides est penes librarium qui fragmenta sic inscripsit. Neque vero improbabile est ob Diogenis L. verba, scripsisse Heraclidem tradentis *περὶ νόμων καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις*, quibus libri *περὶ πολιτειῶν* possunt implicari. Huo bene potest advocari Cicero ad Quint. fr. III, 5, ex quo loco patet, celebre quidem, neque tamen magnae auctoritatis Heraclidæ fuisse nomen inter scriptores politicos. Huius quidem libri nullibi sit mentio apud veteres. Fides tituli igitur adeo magna ta 3. et 4. interiecta esse, et adhaerere fragmento 2

non est, et facile potuit fingi a librario, postquam verus perierat, qui potuit esse συναγωγή ιστοριῶν. Qualis qualis fuerit, quae hic inde exhibentur, nonnisi fragmenta integri libri esse aperte fatetur. Atque alia eorum esse decerpta, alia in se contracta, iam supra conatus sum probare. Integrum librum ob oculos forte habuit Plutarchus, nam in Solone T. I. c. 1. p. 196. refert ex nostro Heraclide, matrem Solonis fuisse consobrinam matris Pisistrati. Ibidem Heraclide pontico auctore tradit, 22, p. 226, e meretricibus prognatos Athenis, Solonis lege, non fuisse coactos, ut parentes alerent; non multo post 32, p. 241, Solonem Pisistrato diu fuisse superstitem; in Themistocle 27, p. 310, inter plures alios Heraclidem fuisse narrat, qui Themistoclem convenisse Xerxem perhibeant; in Pericle 27, p. 414, negasse, nomen ei mechanico, qui in lectica circum omnia, illo Samum oppugnante, ferretur, nomen non fuisse Periphoreto, accusatorem Periclis fuisse Lacratidam 35, p. 426; de Glor. Athen. 3, p. 88, T. IX, pugnae marathoniae nuntium fuisse Thersippum quendam. Haec vix ex variis Heraclidae libris dispersa corrasit Plutarchus, atque videntur tum numero, tum accurato rerum singularum et minimarum quod produnt studio probare, haec non passim obiter dixisse Heraclidem, sed in peculiari libro, quo ut fonte utebatur Plutarchus, et in quo respublica Atheniensium latius erat tractata. An ex eodem fonte sua hauserit Strabo II, p. 158. de mago, terram circumnavigante, VIII, 599 de calamitate Helices in mare demersae, XIII, 901 de sacris muribus circa templum Apollinis Sminthei in Troade, Antigonus Caryst. histor. 167. et Sotion in succession. 125 de lacu Scythiae Aorno ab avibus non impune supervolando, Etymol. m. in

Κίμμερρον, de Cimmeriis ponto Euxino subiectis, vix discerni poterit. Heraclidem magno ac praecipuo studio rerum geographicarum captum fuisse alunde testantur, videnturque e communi cum pluribus hisce fragmentis fonte provenisse. Quod attinet ad priora, accuratius tractata, chronologicum quendam ordinem sequi auctorem, cum sponte appareat, monere superfedeo. Speciem habent historiae rerum publicarum politicae, intra cuius limites se continere voluisse Heraclidem videtur. Omnia fere sunt ibi satis distincte exposita, maxime in primo. Non ubique tamen luxuriam ingenii sui caute et modeste satis amputavit; quam excerptor potius recidere debuisset, quam ut nimium contraheret, quae scire nostra plus intererat. Ab eodem auctore sine dubio profecta sunt et reliqua omnia, quamquam tum rebus traditis, tum socordia, qua proponuntur, valde ab illis diversa. Hoc nullo negotio colligitur e modo scribendi sibi ubique pari, ex indole rerum quas profert, et ex nonnullis, de quibus alibi eum egisse notum est, ut de Archilocho, cuius pro tantulo libello crebram mentionem iniicit. Verbo tam sibi ipsa constant, quam iis, quae de Heraclidem ingenio a veteribus edocemur. Fragmentum 9 pro heraclideo agnoscere videtur ipse Cicero de divin., I, 58, qui archetypum integrum ibi legisse videtur. Quae ibi referuntur, probabile est fuisse in iis, quae de insula Cea memoriae mandavit, sed quae aut omissa sunt a librario, aut iniuria temporis abolita. Quis hic librarius fuerit aut potius prius excerptor, scire multum referret. A. Suida T. II, 79. commemoratur Hero quidam orator atticus, qui scripserit *ἐπιτομὴν τῶν Ἡρακλείδου ἱστοριῶν*. Hic possit ille ipse esse, a quo haec fragmenta habemus, dummodo hunc Heraclidem.

esse nostrum, possit demonstrari, quod quidem fieri posse, imò probabile esse nemo infutabitur.

Iam operae erit pretium, paucis inquirere, unde Cragius haec fragmenta in lucem literariam protulerit, qui ne unicum quidem verbum ea de re dicit. Quod si his fragmentis splendidus quidam ingenii fructus editus esset, neque alii codices extarent, suspicionem incurreret, se ea confinxisse. Sed res ipsa loquitur contrarium. Ingenii enim vix unus igniculus deprehenditur, tanto plura utilia scita et iucunda, unde multa obscura loca aut res antiquitatis lucem foenerari possunt. Inprimis studium antiquae geographiae aut historiae iuvabit atque promovebit. Historia oyranaica atque agrigentina vix habebunt locum, unde plus lucis lucentur. Doctrinam suam Heraclides quamvis pauculis hic satis testatam fecit. Quae omnia cum ita sint, nihil causae est, cur haec fragmenta vere Heraclidae esse negemus. Cur huius tandem nomen Cragius finxerit? Utinam modo dixerit, e quibus latebris ea fragmenta protraxerit. Coniici possit, ea laterè in bibliotheca hafnienfi, cum Danus sit. Alterutrum codicum Leidensium eum non potuisse exprimere, magna horum ab illis ex toto et in singulis diversitas declarat. Proinde a viris doctis enixo peto studio, ut latebras eius eruere velint, aut sicubi alium Heraclidae codicem latitare noverint, eius me certiore faciant. Magni momenti foret in criticam horum fragmentorum, si plures codices praesto essent, quibus instructi certiora de iis definire queamus. Utrique codices, quorum varias lectiones mecum communicavit clarissimus Heynius, parum quidem faciunt ad iuvandum Heraclidem, utpote ab indoctis manibus scripti atque in sine fragmenti 10 in medioque fere libello desinen-

tes ac desituentes auctorem eiusque interpretem. Mirum habere potest quemquam, qui factum sit, ut ibidem desinant. Si alter ex altero esset expressus, eius rei causa facile deprehenderetur in eo, quod eotypum archetypo suo maius esse vix posset. Cum autem varient lectiones inter se, neque eundem fragmentorum fervent ordinem: aut ipse Perizonius nescio quo interpellatus et interceptus, notationem variarum lectionum ibi abruptit, id quod inspectio oculata Leidae facta doceret, aut excerpta ex libro de politiis decem prioribus fragmentis continerentur et reliqua, quibus continuantur, ex scriptis aliis Heraclidae affuta essent. Si visum fuisset Rubnkenio, codicum lectionibus aliquid elogii instar addere, penes nos locupletius foret iudicium de illorum aetate ac pretio. Seriores tamen produnt, multa barbata scripta, *συνεββασε* pro *συνεβίβασε*, *δρεψαντας* pro *δρεψακτους*, *κατεπόντησαν* pro *κατεπόντισαν* in Sluysk., *Τενέδια δέξθαι* pro *τίνην διαδέξθαι*, *της Κίης* pro *της Κίης* in Leid., qui tamen illo paullo melior esse videtur.

Reliquum est, ut dispiciamus de editionibus horum fragmentorum. Veri per se iam est simile, omnes fluxisse e cragiana, eiusque meras esse repetitiones. Prodiit illa, comite Cragii libro de republica Lacedaemoniorum ex officina Santandraeana 1593 in 4, repetita a Tornaesio Lugd. Bat. 1613 et 1621. Hinc recula est ibidem 1670 in 8. et in Gronovii Thesauro Antiq. graec. T. VI, pag. 2821 sq., qui in praefatione pag. 4 editionem romanam memorat, nec tamen satis clare an Heraclidae fragmentorum. Si qui et in his meliora me docebunt, docilem me sibi et gratum esse praestitutum sibi persuadeant.

ΕΚ ΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

I

I.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

Ed. 1593.

pag.

Αθηναῖοι τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐχρῶντο βασιλείᾳ. Συ- 8
νοικήσαντος δὲ Ἴωνος αὐτοῖς, τότε πρῶτον Ἴωνες
ἐκλήθησαν. Πανδίων δὲ, βασιλεύσας μετ' Ἐρεχθέα,
διένειμε τὴν ἀρχὴν τοῖς υἱοῖς· καὶ διετέλουν οὗτοι
στασιάζοντες. . . . Θησεύς δὲ ἐκήρυξε καὶ συνεβί-
βασε τούτους ἐπ' ἴση καὶ ὁμοίᾳ τιμῇ. Οὗτος ἐλθὼν
εἰς Σκυῖρον ἐτελεύτησεν, ὥσθεις κατὰ πετρῶν ὑπὸ
Ἀλκομήδους φοβηθέντος, μὴ σφετερίσῃται τὴν νῆσον,
Ἀθηναῖοι δὲ ὕστερον περὶ τὰ Μηδικὰ μετεκόμι-
σαν αὐτοῦ τὰ ὀστέα. . . . Ἀπὸ δὲ Κοδριδῶν οὐκέτι
βασιλεῖς ἤροῦντο διὰ τὸ δοκεῖν τρυφᾶν, καὶ μα-
λακοὺς γεγονέναι. Ἰππομένης δὲ εἰς τῶν Κοδριδῶν,
βουλόμενος ἀπώσασθαι τὴν διαβολὴν, λαβὼν ἐπὶ
τῇ θυγατρὶ Λειμώνῃ μοιχόν, ἐκεῖνον μὲν ἀνείλεν,
ὑποζεύξας μετὰ τῆς θυγατρὸς τῷ ἄρματι,
τὴν δὲ ἵππῳ συνέκλεισεν, ἕως ἀπόληται. . . . Τοὺς
μετὰ Κύλωνος, διὰ τὴν τυραννίδα, ἐπὶ τὸν βωμόν
τῆς θεοῦ πεφευγότας, οἱ περὶ Μεγακλέα ἀπέκταν-
ναν, καὶ τοὺς δράσαντας ὡς ἐναγεῖς ἤλαυνον. . . .
Σόλων νομοθέτης Ἀθηναίων, χρεῶν ἀποκοπὴν ἐποίησε,

τὴν σεισάχθειαν λεγομένην· ὥς δὲ διώχλουν αὐτῇ
 τινες περὶ τῶν νόμων, ἀπεδήμησεν εἰς Αἴγυπτον. . . .
 Πεισίστρατος, τριάκοντα τρία ἔτη τυραννήσας, γηρά-
 σας ἀπέθανεν. Ἰππάρχος ὁ υἱὸς Πεισιστράτου παι-
 10 διώδης ἦν καὶ ἐρωτικός καὶ φιλόμουςος· Θεσσα-
 λὸς δὲ νεώτερος καὶ θρασύς. Τῷτον τυραννοῦντα
 μὴ δυνηθέντες ἀμελεῖν, Ἰππάρχον ἀπέκτειναν τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ἰππίας δὲ πικρότερον ἐτυράννει,
 καὶ τὸν περὶ ὀστρακισμοῦ νόμον εἰσηγήσατο, ὃς ἐτά-
 θη διὰ τοὺς τυραννιάοντας. Καὶ ἄλλοι τε ὠστρα-
 κίσθησαν, καὶ Ἐάνθιππος καὶ Ἀριστείδης. . . . Ἐφιάλ-
 τῃς τοὺς ἰδίους ἀγροὺς ὀπωρίζειν παρεῖχε ταῖς βου-
 λομένοις, ἐξ ὧν πολλοὺς ἐδείπνιζε. . . . Κλέων πα-
 ραλαβὼν διέφθειρε τὸ πολίτευμα, καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ
 μετ' αὐτὸν, οἱ πάντας ἀνομίας ἐνέπλησαν, καὶ
 ἀνεῖλον οὐκ ἐλάττους χιλίων πεντακοσίων. Τούτων
 δὲ καταλυθέντων, Θρασύβουλος καὶ Ρῖνων προε-
 στήκησαν, ὃς ἦν ἀνὴρ καλὸς καὶ γαθός. . . . Θεμισ-
 στοκλῆς καὶ Ἀριστείδης καὶ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου
 βουλὴ πολλὰ ἐδύναντο, καὶ τῶν ὁδῶν ἐπεμελοῦντο,
 ὅπως μήτινες ἀνοικοδομῶσιν αὐτάς, ἢ δρυφάκτους
 ὑπερτείνωσιν. Ὅμοίως δὲ καθιστᾶσι καὶ τοὺς ἔνδε-
 κα, τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἐν τῷ δεσμωτη-
 ρίῳ. Εἰσὶ δὲ καὶ ἑννέα ἄρχοντες, ὧν θρασμο-
 θέται, καὶ οἱ δοκιμασθέντες ὁμνύουσι, δικαίως ἄρ-
 ξειν, καὶ δῶρα μὴ λήψεσθαι, ἢ ἀνδρίαντα χρυσοῦν
 ἀναθήσειν. Ὁ δὲ βασιλεὺς τὰ κατὰ ταῖς θυσίαις δι-
 αικεῖ, καὶ τὰ πολέμια.

II.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ.

Τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν τινὲς Λυκούργῳ
 προσάπτουσι πᾶσαν. . . . Ὁ δὲ Ἀλκμᾶν οἰκῆτης ἦν
 Ἀγησίδου, ἐν Φωίᾳ δὲ ἰὼν ἡλευθερώθη, καὶ ποιητὴς
 ἀπέβη. . . . Λυκούργος ἐν Σάμῳ ἐτελεύτησε, καὶ
 τὴν Ὀμήρου ποίησιν παρὰ τῶν ἀπογόνων Κρεωφύλου
 λαβὼν πρῶτος διεκόμισεν εἰς Πελοπόννησον· καταλα- 12
 βὼν δὲ πολλὴν ἀνομίαν ἐν τῇ πατρίδι καὶ τὸν Χά-
 ρυλλον τυραννικῶς ἄρχοντα μετέστησε, καὶ κοινὸν
 ἀγαθὸν τὰς ἐκχειρίας κατέστησε. Λέγεται δὲ καὶ
 τὴν κρυπτὴν εἰσηγήσασθαι, καθ' ἣν ἔτι καὶ νῦν
 ἐξιόντες ἡμέρας κρύπτονται· τὰς δὲ νύκτας μεθ'
 ὅπλων (κρύπτονται, καὶ) ἀναιροῦσι τῶν Εἰλωτῶν,
 ὅσους ἐπιτῆδειον ἦ. Καθιστᾶσι δὲ καὶ Ἐφόρους, καὶ
 μέγιστον οὗτοι δυνάμει, οὐδενὶ γὰρ ἐπανίστανται
 πλὴν βασιλεῖ καὶ Ἐφόρῳ. Ὅταν δὲ τελευτήσῃ βα-
 σιλεὺς, τρεῖς ἡμέρας οὐδὲν πωλεῖται, καὶ ἀχύροις ἢ
 ἀγορὰ καταπύσσεται. Λακεδαιμόνιοι τὸν Λέσβιον
 ὠδᾶν ἐτίμησαν, τούτου γὰρ ἀκούειν ὁ θεὸς χρησμο-
 δομένους ἐκέλευε. Πωλεῖν δὲ γῆν Λακεδαιμονίους
 αἰσχροὺς νενομίσταί· τῆς ἀρχαίας μοίρας νενε-
 μῆσθαι οὐδ' ἔξεστι. Τῶν ἐν Λακεδαίμονι γυναικῶν
 κόσμος ἀφῆρηται, οὐδὲ κομᾶν ἔξεστι, οὐδὲ χρυσό-
 φορεῖν. Τρέφουσι δὲ τὰ τέκνα, ὥστε μηδέποτε πλη-
 ροῦν, ἵνα ἐθίζωνται δύνασθαι πεινᾶν. Ἐθίζουσι δὲ
 αὐτοῖς καὶ κλέπτειν, καὶ τὸν αἰλόντα κολάζουσι πλη-

γαῖς, ἵν' ἐκ τούτου πονεῖν καὶ ἀγρυπνεῖν δύνωνται ἐν τοῖς πολέμοις. Μελετῶσι δὲ ἐκ παίδων εὐθύς βραχυλαγεῖν, εἴτα ἐμμελῶς καὶ σκώπτειν καὶ σκώπτεσθαι. Εὐταλεῖς δὲ ταφαί, καὶ ἴσαι πᾶσιν εἰσί. Πέττει δ' ἐν αὐτοῖς σίτον οὐδεὶς, οὐδὲ γὰρ ἄλευρα, νομίζουσιν, σιτοῦνται δὲ ἄλφιτα. . . . Ὅτι τοὺς Εἰλωτας κατεδουλώσαντό ποτε Λακεδαιμόνιοι, Θετταλοὶ δὲ τοὺς Πενέστας. . . . Ὅτι, ὅτε Λακεδαιμόνιοι Μεσσηνίοις ἐπολέμουν, γυναῖκες, ἀπόντων τούτων, παῖδας τινὰς ἐγέννησαν, οὓς ἐν ὑποψίαις εἶχον οἱ πατέρες, ὥς οὐκ ὄντας αὐτῶν, καὶ παρθενίους ἐκάλουν· οἳ δ' ἡγαγάκτουν. . . .

III.

ΚΡΗΤΩΝ.

Τὴν κρητικὴν πολιτείαν λέγεται πρῶτος κατα-
 14 στήσαι Μίνως, πρακτικὸς τε ἅμα καὶ νομοθέτης
 σπουδαῖος γενόμενος, ἐποιεῖτο δὲ δι' ἐννάτου ἔτους
 τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν νόμων. Ὅτι δὲ ἀρχαιοτάτη
 τῶν πολιτείων ἡ κρητικὴ ἐπιφαίνει καὶ Ὁμηρος,
 λέγων τὰς πόλεις αὐτῶν εὐναιεταώσας, καὶ Ἀρχί-
 λογος, ἐν οἷς ἐπισκώπτων τινὰ φησιν·

νόμος δὲ κρητικὸς διδάσκεται.

Οἱ παῖδες οἱ ἐν Κρήτῃ μετ' ἀλλήλων διαιτῶνται,
 ἐνὶ ἱματίῳ θέρους καὶ χειμῶνος. Ἀθροίζονται δὲ
 ἀγέλαι τούτων καὶ ἐφ' ἐκάστης ἀρχῶν γίνεται, ὃν κα-
 λοῦσι ἀγελάτην· καὶ ἀθροίζει αὐτοὺς, ὅπου θέλει,

καὶ ἐπὶ θήραν ἐξάγει καὶ τὰ πολλὰ κοιμῶνται μετ' ἀλλήλων. Ποιοῦνται δὲ καὶ μάχας κατὰ νόμον πύξ τε καὶ ξύλοις, καὶ ὅταν συμβάλωνται, αὐλοῦσι τινες αὐτοῖς καὶ κιθαρίζουσιν. Καὶ πρὸς ἀνδρίαν καὶ καρτερίαν ἐθίζονται· γράμματα δὲ μόνον παιδεύονται, καὶ ταῦτα μετρίως. Ταῖς δὲ πρὸς τοὺς ἀρρενας ἐρωτικαῖς ὁμιλίαις ἐδόκασι πρῶτοι κεχρηῆσθαι, καὶ οὐκ αἰσχρὸν παρ' αὐτοῖς τοῦτο. Ὅταν δὲ κρατήσωσιν, ἀπάγουσιν εἰς ὄρος, ἢ τοὺς ἑαυτῶν χώρους, καὶ κεῖ ἐστιῶνται ἡμέρας ἐξήκοντα, πλείους γὰρ οὐκ ἔξεστι, καὶ δίδωσιν ὁ Φιλήτωρ ἐσθῆτα καὶ ἄλλα δῶρα καὶ βούν. Διαιτῶνται δὲ Κρηῖτες πάντες καθήμενοι θρόνοις. Ἀρχονται δὲ τῶν παρατιθημένων ἀπὸ τῶν ξένων· μετὰ δὲ τοὺς ξένους τῷ Ἀρχοντι διδόασι τέσσαρας μοίρας· μίαν μὲν, ἣν καὶ τοῖς ἄλλοις, δευτέραν δὲ ἀρχικὴν· τρίτην δὲ τοῦ οἴκου· τέταρτην δὲ τῶν σκευῶν. Καθόλου δὲ πολλὴ Φιλανθρωπία τοῖς ξένοις ἐστὶν ἐν Κρήτῃ, καὶ εἰς προσδρίαν καλοῦνται.

IV.

ΚΤΡΗΝΑΙΩΝ.

Κυρήνην ᾤκισε Βάττος, ὃς ἐκαλεῖτο πρότερον Ἀριστοτέλης· τῆς δὲ Πυθίας Βάττον αὐτὸν εἰπού- 16 σης, ὄνομα τοῦτο ἐσχήκεν. Οὗτος ἦλθεν εἰς Δελφούς περὶ τῆς Φωνῆς πεισόμενος, ἦν γὰρ ἰσχνόφωνος. Τοῦ δὲ θεοῦ κελεύοντος κτίζειν Λιβύην, τὸ μὲν πρῶτον ὁρμήσας ἠδυνάτησε. . . . Φερεσίμη δὲ, ἡ

μήτηρ Ἀρκεσιλάου, ἐβασίλευσε χαλεπή καὶ περίεργος. Πολεμοῦσα γοῦν πρὸς τοὺς Βαρκαίους, λαβοῦσα δὲ τὴν Βάρκην, τοὺς μὲν ἄνδρας ἀνεσκολόπισε, τῶν δὲ γυναικῶν τοὺς μαστοὺς ἐξέτεμε, μετ' οὐ πολὺ δὲ ζῶσα κατεσάπη. Βάττος δὲ ἐβασίλευσεν ὁ καλὸς, ἔβδομος ὢν ἀπὸ τοῦ πρώτου. Ἀρκεσιλάου δὲ βασιλεύοντος λευκὸς κόραξ ἐφάνη, περὶ οὗ λόγιον ἦν χαλεπὸν. Δημοκρατίας δὲ γενομένης Βάττος εἰς Ἑσπερίδας ἐλθὼν ἀπέθανε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ λαβόντες κατεπόντισαν. Νόμος δὲ ἦν, τοὺς πολυδίκους καὶ κακοπράγμονας ὑπὸ τῶν Ἐφόρων προάγεσθαι, καὶ ζημιοῦν τούτους, καὶ αἰτίμους ποιεῖν.

V.

ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ.

Κόρινθος Ἐφύρα πρότερον ἐκαλεῖτο μέχρι Κερίνθου, ἀφ' οὗ πούνομα ἔσχεν. Ἐβασίλευσε δὲ καὶ Βακχαιῖος ὁ τρίτος, χωλὸς καὶ εὐτελής τὴν ὄψιν, καλῶς τε ἀρχῶν καὶ πολιτικῶς, ὃ θυγατέρες μὲν τρεῖς, υἱοὶ δὲ ἑπτὰ, οἱ γένος οὕτως ἠύξησαν, ὥστε Βακχιάδας ἀντὶ Ἡρακλειδῶν καλεῖσθαι τοὺς ἀπ' αὐτῶν. Περιάνδρος δὲ πρῶτος μετέστησε τὴν ἀρχὴν δορυφόρους ἔχων, καὶ οὐκ ἐπιτρέπων ἐν αἵματι ζῆν· ἔτι δὲ δούλων κτῆσιν καὶ τρυφῇ ὅλως περιαιρῶν. Μέτριος δὲ ἦν ἐν ἄλλοις, τῷ τε μηδὲνα τέλος πράσσειν, ἀρκεῖσθαι δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τῶν λιμένων. Καὶ τῷ μήτε αἰδικεῖν, μήτε ὑβρι-

ετακός εἶναι, μισοπόνηρος δὲ τὰς προαγωγὰς πά-
σας κατεπόντισε. Βουλὴν δὲ ἐπ' ἐσχάτων κατέ-
στησεν, οἱ οὐκ ἐφίεσαν δαπανᾶν πλέον, ἢ κατὰ τὰς
προσόδους.

VI.

ΗΛΕΙΩΝ.

Πανταλέων ἐβασίλευσεν ἐν τούτοις ὑβριστής, 18
καὶ χλευπός. Οὗτος πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἐλθόν-
τας ἐκτεμὼν ἠνάγκασε καταφθαγεῖν τοὺς ὄρχεις.

VII.

ΤΕΝΕΔΙΩΝ.

Τένεδος ἡ νῆσος τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς Λεύκοφρυς
ἐκαλεῖτο, χρόνῳ δὲ ὕστερον πρὸ τῶν Τροϊκῶν Τέν-
νης, διενεχθεὶς πρὸς τὸν πατέρα, συνώκισεν αὐτήν.
Λέγεται δὲ, καταψευσαμένης αὐτοῦ τῆς μητρὸς,
καταμαρτυρήσαντος αὐλητοῦ τινος βιάζεσθαι ταύ-
την, εἰς λάρνακα ἐμβληθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς Κύν-
κου, καὶ εἰς θάλασσαν ριφείς, διασωθῆναι πρὸς
τὴν νῆσον· διὰ δὲ τὸ καταψεύσασθαι τὸν αὐλητὴν,
διὸ οὐ νόμιμον εἰς τὸ ἱερὸν αὐλητὴν εἰσιέναι. . . .
Ὅτι Ἀμαυρὸς χυλὸς τοὺς πόδας ἐβασίλευσε ταύ-
της. . . . Νόμον δὲ τινὰ φασὶ τὸν βασιλεῖα Τέννην
διαθῆσθαι· εἴτις λάβοι μοσχὸν, ἀποκτείνειν τοῦ-
πον πελέκει. Ἀλόντος δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ
λαβόντος ἐρομένου τὸν βασιλεῖα, τί χρὴ ποιεῖν, ἀπο-

κρίνσθαι· τῷ νόμῳ χρῆσθαι. Καὶ διὰ τοῦτο τοῦ νομίσματος αὐτοῦ ἐπὶ θάτερα πέλεκυς κηχάραται, ἐπὶ θάτερα δὲ ἐξ ἑνὸς αὐχένος πρόσωπον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. Καὶ ἐκ τούτου λέγεται ἐπὶ τῶν ἀποτόμων· τὰ ἀποκεκόφθαι Τενεδίῳ πελέκει.

VIII.

ΠΑΡΙΩΝ.

Πάρον τὴν νῆσον ὤκισε Πάρος, ἐξ Ἀριαδίας λαὸν ἄγων. . . . Ἀρχίλοχον τὸν ποιητὴν Κόραξ ὄνομα ἔκτεινε, πρὸς ὃν Φασιν εἶπεῖν τὴν Πυθίαν· ἔξιθι νηοῦ· τοῦτον δὲ εἶπεῖν· ἀλλὰ καθαρός εἰμι, ἄναξ, ἐν χειρῶν γὰρ νόμῳ ἔκτεινα.

IX.

ΚΕΙΩΝ.

Ἐκαλεῖτο μὲν Ὑδροῦσα ἡ νῆσος. Λέγονται δὲ οἰκῆσαι νύμφαι πρότερον αὐτήν· φοβήσαντος δ' αὐτὰς Λέοντος, εἰς Κάρυστον διαβῆναι. Διὸ καὶ ἀκροτήριον τῆς Κέῳ Λέων καλεῖται. Κέως δ' ἐκ Νευ-
20 πάκτου διαβάς ὤκισε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ταύτην ὠνόμασεν. . . . Ἀρισταῖον δὲ Φασι μαθεῖν παρὰ δὲ Βρισῶν τὴν μελιττουργίαν, Φθορᾶς οὔσης φυτῶν καὶ ζώων διὰ τὸ πνεῖν ἐτησίας. . . . Ἀριστείδης ἐπεμελεῖτο γυναικῶν εὐκοσμίας. Καὶ τὸ πηλαιὸν ὕδωρ ἔπινον οἱ παῖδες, καὶ αἱ κόραι μέ-
χρη γάμου. Ἐν ταύτῃ δὲ νήσῳ τοῖς τελευτῶσι

οὐδὲν ἐστὶ πένθος ἐν ἀνδράσι περὶ ἐσθῆτα ἢ κουράν·
μητρὶ δὲ, νέου τελευτήσαντος, ἐνιαυτός. Οὕσης δὲ
ὑγιεινῆς τῆς νήσου, καὶ εὐγέρων τῶν ἀνθρώπων,
μάλιστα δὲ τῶν γυναικῶν, οὐ περιμένουσι γεραιοὶ
τελευτήν, ἀλλὰ πρὶν ἀσθενῆσαι, ἢ πηρωθῆναί τι,
οἱ μὲν μήκωνι, οἱ δὲ κωνεῖω ἑαυτοὺς ἐξάγουσι.

X.

ΣΑΜΙΩΝ.

Σάμον τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐρήμην οὖσαν λέγεται
κατέχειν πλῆθος θηρίων, μεγάλην Φωνὴν ἀφιέντων·
ἐκαλοῦντο δὲ τὰ θηρία Νηϊδες, ἡ δὲ νήσος Παρ-
θενία, ὕστερον δὲ Δρυοῦσα. Ἐβασίλευσεν αὐτῶν
Ἀγκαῖς, ἐφ' οὗ, πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος
καὶ χεῖλεος ἄκρου, παροιμία ἐρρέθη. . . . Ὅτι ἐν
τοῖς Σαμίοις ἐφάνη λευκὴ χελιδὼν οὐκ ἐλάττων
πέρδικος. . . . Φερεκῦδης ὁ Σύριος ὑπὸ Φθειρῶν κα-
ταβρωθεὶς ἐν Σάμῳ ἐτελεύτησεν, ὅτε καὶ ἐλθόντι
Πυθαγόρᾳ τὴν δάκτυλον διὰ τῆς ὀπῆς ἐδειξε πε-
ριεψιλουμένον. Αἴσωπος δὲ ὁ λογοποιὸς εὐδοκίμει τό-
τε, ἣν δὲ Θραξ τὸ γένος, ἡλευθερώθη δὲ ὑπὸ
Ἰδμόνος τοῦ κωφοῦ, ἐγένετο δὲ πρῶτον ἑάνθου
δοῦλος. Τὴν δὲ πολιτείαν τῶν Σαμίων Συλοσῶν ἡρή-
μωσεν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία· ἐκητι Συλοσῶν-
τος εὐρυχωρίη. . . . Ὅτι Θεαγένης τῶν Σαμίων
τὶς εὐφυὴς μὲν, ἄλλως δὲ ἄσωτος καὶ πονηρὸς, Φεύ- 22
γων τὴν πατρίδα, διατρίβων δὲ Ἀθήνησι παρ' Εὐ-

ριπίδῃ, καὶ τὸ γύναιον αὐτοῦ διάφθειρων, συνεργὸν αὐτὸν λαβὼν, πείθει τοὺς Ἀθηναίους δισχυλίου εἰς Σάμον ἀποστεῖλαι, οἱ δὲ ἐλθόντες πάντα ἐξέβαλον.

XI.

ΚΥΜΑΙΩΝ.

Τηλεφάνης ἐβασίλευσε ταύτης, ὃς ἐξεφύτευσε τὴν Κυμαίων χώραν. Λυδοὶ δὲ χαλεπῶς δεσποζόμενοι πρὸς τίνος, πυθόμενοι, ἐν Κύμῃ εἶναι τινα, ἐπεμψαν εἰς βασιλείαν καλοῦντες· οὗτος δὲ ἐτύγχανε ἐν ἀμαξοπηγῷ δουλεύων. Δόντες οὖν οἱ Λυδοὶ λῦτρα τούτῳ παρέλαβον αὐτόν. Τῶν δὲ ἐν Κύμῃ τίς, ἐνδεδικώς ἀμαξαν αὐτῷ, κατεῖχεν αὐτόν· παρακαλούντων δὲ πολλῶν, μὴ κωλύειν, οὐκ εἶα, προσεπικερτομῶν καὶ λέγων, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ὑπὸ τοῦ Λυδῶν βασιλέως εἰργασμένην ἔχειν ἀμαξαν. . . . Ἑρμαδίην, γυναῖκα τοῦ Φρυγῶν βασιλέως Μίδου, Φασὶ κάλλει διαφέρειν, ἀλλὰ καὶ σοφὴν εἶναι, καὶ τεχνικὴν, καὶ πρώτην νόμισμα κόψαι Κυμαίοις. . . . Ἔθος δὲ ἦν αὐτοῖς, εἰς τα κλοπιμαῖα συμβάλλεσθαι τοὺς γείτονας, διὸ καὶ ὀλίγα ἀπόλλυνται· πάντες γὰρ ὁμοίως ἐτήρουν. Καὶ Ἡσίοδος ἐντεῦθεν δοκεῖ λέγειν. Οὐκ ἂν βούεσθαι ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη. . . . Κῦρος δὲ καταλύσας τὴν πολιτείαν, μοναρχεῖσθαι αὐτῆς ἐποίησεν. . . . Φεῖδων, ἀνὴρ δόκιμος, πλείους μετέδωκε τῆς πολιτείας, νόμον θεῖς, ἑκαστον ἐπά-

ναγκες τρέφειν ἵππον. Προμηθεὺς δὲ τις ἀνὴρ δραστήριος καὶ ἱκανὸς εἶπεῖν, χιλίοις παρέδωκε τὴν πολιτείαν.

XII.

ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ.

Διαγόρα εἰς Σπάρτην πορευομένῳ καὶ ἐν Κορίνθῳ τελευτήσαντι Ἑρετριεῖς εἰκόνα ἔστησαν.

XIII.

ΠΕΠΑΡΗΘΙΩΝ.

Αὕτη ἡ νῆσος εὖσινός ἐστι καὶ εὐδενδρος, καὶ σίτον φέρει.

XIV.

ΛΕΠΡΕΑΤΩΝ.

Λεπρεῖς, οὓς ἂν λάβωσι μοιχοὺς, περιάγουσι τρεῖς ἡμέρας τὴν πόλιν δεδεμένους, καὶ ἀτιμοῦσι διὰ βίου, τὴν δὲ γυναῖκα ἔνδεκα ἐπ' ἀγορᾶς ἄζωστον ἐν χιτῶνι διαφανεῖ ἰστᾶσι, καὶ ἀτιμοῦσι.

XV.

ΛΥΚΙΩΝ.

Λύκιοι διῆγον ληστεύοντες. Νόμοις οὐ χρῶνται ἀλλ' ἔθεσι, καὶ ἐκ παλαιοῦ γυναικονκρατοῦνται. Πωλοῦσι δὲ τοὺς ψευδομάρτυρας, καὶ τὰς εὐσίας αὐτῶν δημεύουσι.

XVI.

ΤΤΡΗΝΩΝ.

Οὗτοι τέχνας ἔχουσι πλείστας· πάντες δὲ ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ μετὰ τῶν γυναικῶν κατάνεινται, καὶ παρῶσί τινες. Καὶ τοὺς καταλύοντας ξένους φιλοῦσιν. Ὅταν δὲ τις ὀφείλων χρέος μὴ ἀποδιδῶ, παρὰ κολουθοῦσιν οἱ παῖδες, ἔχοντες κενὸν θυλάκιον εἰς δυσωπίαν.

XVII.

ΜΟΛΟΤΤΩΝ.

Μολοττοὶ τῆς Ἀρτέμιδος συλήσαντες τὸ ἱερόν, καὶ τοῦ ξοάνου, χρυσοῦν ἀφελόμενοι στέφανον, θυσίαν ἐτίθεσαν αὐτῷ. Τῶν δὲ Κεφαλῆνων ἄλλον ἐπιθέντων, τοῦτον ἀπέβαλεν ἡ θεός, καὶ χαμαὶ κείμενος εὐρέθη. Κεφαλῆνες δὲ ἀπὸ τοῦ Κεφάλου ἐκλήθησαν.

XVIII.

ΦΑΣΙΑΝΩΝ.

Φάσιν, ὡς ἐξ ἀρχῆς Ἠνίοχοι κατῴκουν Φῦλον ἀνθρωποφάγον, καὶ ἐκδεῖρον τοὺς ἀνθρώπους· ἔπειτα Μιλήσιοι. Φιλόξενοι δὲ εἰσὶν, ὥστε τοὺς ναυαγούς ἐφοδιάζειν καὶ τρεῖς μναῖς διδόντας ἀποπλεῖν.

XIX.

ΑΜΟΡΓΙΩΝ.

Ἀμοργος ὄϊον φέρει πολὺν, καὶ ἔλαιον καὶ ὀπώραν.

XX.

ΛΕΥΚΑΝΩΝ.

Λευκανοὶ Φιλόξενοι καὶ δίκαιοι. Ἐβασίλευσε δὲ
τούτων Λαμίσκος, ὃς εἶχε λύκου τὸν τρίτον δά-
κτυλον τοῦ ποδὸς ἀπὸ τοῦ μεγάλου.

XXI.

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ.

Ἡ Σαμοθράκη τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκαλεῖτο Λευ-
κανία, διὰ τὸ λευκὴν εἶναι· ὕστερον δὲ, Θρακῶν κα-
τασχόντων, Θρακία. Τούτων δὲ ἐκλιπόντων, ὕστε- 26
ρον, ἔτεσιν ἑπτακοσίοις Σάμιοι κατώκησαν αὐτήν,
ἐκπεσόντες τῆς οἰκείας, καὶ Σαμοθράκην ἐκάλεσαν.

XXII.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ.

Οὗτοι δι' ὑπερβολὴν ἀτυχημάτων πολλὰ ἐκα-
νώθησαν, ὅθεν καὶ Ἀρχιλόχος φησι·

κλαίω θαλασσῶν, οὐ τὰ Μαγνήτων κακὰ.

Ἱππότροφοι δ' εἰσὶν, ὃν τρόπον καὶ οἱ Κολοφώνιοι,
πεδιάδα χώραν ἔχοντες. Φάμις ἄρχων ἦν, καὶ
τούτου τοὺς υἱοὺς ὡς ἱεροσύλους συνέλαβον θύοντας,
ὃ φασὶ καὶ περὶ Αἴσωπον γενέσθαι, καὶ γὰρ ἐκεῖ-
νος ἐπὶ ἱεροσυλίᾳ διεφθάρη. Φιάλης χρυσῆς Φωραθεί-
σης ἐν τοῖς στρώμασιν αὐτοῦ.

XXIII.

ΑΘΑΜΑΝΩΝ.

Ἐν τῇ Ἀθαμάνων χώρᾳ γεωργοῦσι μὲν αἱ γυναῖκες, νέμουσι δὲ οἱ ἄνδρες.

XXIV.

ΚΤΘΗΡΙΩΝ.

Κυθῆριοι ὄψω τυρῶ χρωῶνται, καὶ σύκοις, Φέρει γὰρ ἡ νῆσος πολλὰ, καὶ μέλι καὶ εἶνον. Φιλάργυροι δὲ αἱσι καὶ Φιλόπονοι.

XXV.

ΡΗΓΙΝΩΝ.

Ῥήγιον ᾤκισαν Χαλκιφεῖς οἱ ἀπ' Εὐρίπου διὰ λιμὸν ἀναστάντες, παρέλαβον δὲ καὶ ἐκ Πελοποννήσου τοὺς Μεσσηνίους τοὺς ἐν Μακίστῳ τυχόντας διὰ τὴν ὑβριν τῶν Σπαρτιάδων παρθένων. Καὶ συνῴκισαν πρῶτον περὶ τὸν Ἰοκάστου τάφον, ἐνὸς τῶν Αἰόλου παιδῶν, ὃν Φασιν ἀποθανεῖν πληγέντα ὑπὸ δράκοντος. Καὶ χρησμὸν ἔλαβον, ὅπου ἂν ἡ Θύλεια τὸ ἄρρεν, . . . καὶ ἰδόντες πρὶνὼ περιπεφυκυῖαν ἄμπελον, τοῦτον εἶναι τὸν ταπὸν συκῆκαν. Τὸ δὲ χωρίον, ἐν ᾧ τὴν πόλιν ᾤκισαν, Ῥήγιον ἐκαλεῖτο ἀπὸ τινος ἐγχωρίου ἥρωος. Πολιτείαν δὲ κατεστήσακτ' ἀριστοκρατικὴν, χίλιοι γὰρ πάντα δημοικοῦσιν, αἵρετοὶ ἀπὸ τιμημάτων. Νόμοις δὲ ἐχρωῶν-

το τοῖς Χαρώνδου τοῦ Καταναίου. Ἐτυράννησε δὲ 28
αὐτῶν Ἀναξίλας Μεσσήνιος, καί, νικήσας Ὀλύμπια
ἡμιόνους, εἰστίασε τοὺς Ἕλληνας, καὶ τις αὐτὸν ἐπέ-
σκωψεν εἰπὼν· οὗτος τί ἂν ἐποίει νικήσας ἵπποις;
Ἐποίησε δὲ καὶ ἐπινίκιον Σιμωνίδης·

χαίρετε αἰλλοπόδων θυγατέρες ἵππων.

Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι δυναστευτικοὶ παρὰ τοῖς Ῥη-
γίνοις.

XXVI.

ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ.

Κορκυραῖοι Διομήδην ἐπεκαλέσαντο, καὶ τὸν
παρ' αὐτοῖς δράκοντα ἀπέκτεινεν· οἷς καὶ συνεμά-
χησεν στόλῳ πολλῷ εἰς Ἰαπυγίαν ἐλθὼν πολεμῶ-
σαν πρὸς τοὺς Βρεντησίους, καὶ τιμῶν ἔτυχεν.

XXVII.

Θ Ρ Λ Κ Ω Ν.

Γαμεῖ ἕκαστος τρεῖς καὶ τέσσαρας· εἰς δὲ
οἱ καὶ τριάκοντα· καί, ὡς θεραπεύουσιν χρῶνται. Καὶ
ἐκ περιουσίας οἱ γάμοι, καὶ ἐκ περιόδου συνέσιγ αὐ-
ταῖς, καὶ λούει καὶ διακονεῖ. Καὶ πλεῖσται
μετὰ τὴν χρῆσιν χαμαὶ κοιμῶνται. Καὶ δυσχεραί-
νη τις, οἱ γονεῖς ἀποδόντες ὃ ἔλαβον, ἀπεκομίσαν-
το τὴν θυγατέρα, τιμὴν γὰρ λαμβάνοντες συνάπ-
τευσιν αὐτάς, καὶ ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρός, ὥσπερ
τάλλα, οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας κληρονομοῦσι.

XXVIII.

ΜΙΝΩΩΝ.

Μινώαν τὴν ἐν Σικελίᾳ, Μανάραν ἐκάλουν πρότερον. Ἐπειτα Μίνως ἀκούων Δαίδαλον ἐνταῦθα μετὰ στόλου παραγεγονέναι, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Λύκον ποταμὸν, τῆς πόλεως ταύτης ἐκυρίευσεν, καὶ νικῆσας τοὺς βαρβάρους, ἀφ' ἑαυτοῦ προσωνόμασεν αὐτὴν, νόμους κρητικὸς θεὸς αὐτῇ.

XXIX.

ΛΟΚΡΩΝ.

Ἐγένετο Λοκρὸς Ἐνὸκριτος τυφλὸς ἐκ γενετῆς ποιητῆς, καὶ Ἑράσιππος. Παρ' αὐτοῖς ὁδύρεσθαι οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῖς τελευτήσασιν, ἀλλ' ἐπειδὰν
 30 ἐκκομίσωσιν, εὐχοῦνται. Καπηλεῖον οὐκ ἔστι μεταβολικὸν ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' ὁ γεωργὸς πωλεῖ τὰ ἴδια. Ἐὰν ἀλῶ τις κλέπτων, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύττεται. Ζαλεύκου υἱὸς ἑάλω, καὶ, τῶν Λοκρῶν αὐτὸν ἀφιέντων, οὐχ ὑπέμεινεν, αὐτοῦ δὲ ἓνα καὶ τοῦ υἱοῦ ἓνα ἐξεῖλεν. . . . Πολέμαρχος ἀπιορκήσας, τὸν τῶν Κορινθίων ἀπέφυγεν στόλον, καὶ μυθολογοῦσι, ὅτε καθεύδοι νύκτωρ, τὰς γαλαῖς δάκνειν αὐτὸν, καὶ τέλος διαποροῦντα ἑαυτὸν ἀνελεῖν.

XXX.

ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ.

Κατώκισαν δὲ καὶ Κλεωναὶ Χαλκιδεῖς οἱ ἐν τῷ Ἄθῳ ἐξαναστάντες ἐξ Ἑλυμνίου, ὡς μὲν μυθο-

λαγοῦσιν ὑπὸ μυῶν, οἱ τὰτ' ἄλλα κατήσθιον αὐτῶν
καὶ τὸν σίδηρον. Νόμος δὲ ἦν Χαλκιδεῦσι, μὴ ἀρ-
ξαι, μῆδε πρεσβεῦσαι νεώτερον ἐτῶν πεντήκοντα.

XXXI.

ΚΕΦΑΛΗΝΙΩΝ.

Ἐν Κεφαλυνίᾳ Προμνήσου υἱὸς ἐκράτησε καὶ
χαλεπὸς ἦν, καὶ ἐορτὰς πλέον δυοῖν οὐκ ἐπέτρεπεν,
οὐδ' ἐν πόλει διαιτᾶσθαι πλέον ἡμερῶν δέκα τοῦ μη-
νός· τὰς τε κόρας πρὸ τοῦ γαμίσκεσθαι αὐτὸς ἐγί-
νωσκεν. Ἀντήνωρ δὲ λαβὼν ξιφίδιον καὶ γυναικεῖαν
ἐσθῆτα ἐνδυσάμενος, εἰς τὴν κοίτην ἀπέκτεινε,
καὶ ὁ δῆμος αὐτὸν ἀτίμησε, καὶ ἡγεμόνα κατέστησε,
καὶ ἡ κόρη, ὑπὲρ ἧς αὐτὸς εἰσήει, ἐπὶ κλέος
ἐγένετο. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐκ Τυρρηνίας Ὅμη-
ρος παραβαλεῖν εἰς Κεφαλυνίαν καὶ Ἰθάκην, ὅτε
τοὺς ἐφθαλμοὺς λέγεται διαφθαρεῖναι νοσήσας.

XXXII.

ΡΟΔΟΣ.

Ρόδον τὴν νῆσον τὸ παλαιὸν κεκρύφθαι λέ-
γουσιν ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἀναφανῆναι δὲ ὕστερον
ξηρανθεῖσαν. Ἐκαλεῖτο δὲ Ὀφιοῦσα διὰ τὸ πληθὺς
τῶν ἐνόντων ὄφεων.

XXXIII.

ΕΦΕΣΟΣ.

Ἐφεσον κληθῆναι Φασὶν ἀπὸ μιᾶς τῶν Ἀμα-

32 ζόνων· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τὸν Ἡρακλέα ταῖς Ἀμαζόσιν
ἐφεῖναι τὰ ἀπὸ Μυκίλης ἕως Πετάνης.

XXXIV.

ΦΩΚΕΑ.

Φώκεαν οἱ μὲν ἀπὸ Φώκου ἡγεμόνος ἀνόμισαν,
οἱ δὲ, ὅτι Φώκην εἰς τὸ ξηρὸν εἶδον ἐκβαίνουσάν.

XXXV.

ΚΡΟΤΩΝ.

Κρότωνα ἐξ ἀρχῆς Κρότων εἵκισαν.

XXXVI.

ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩΝ.

Ἀκραγαντίνων Φάλαρις ἐτυράννησε, παρανομία
πάντας ὑπερβάλλων, οὐ γὰρ μόνον ἐφόνευε πολ-
λοὺς, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαις παρανόμοις ἐχρήσατο.
Καὶ τοὺς μὲν εἰς λέβητας ζέοντας, τοὺς δὲ εἰς
τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἀπέστελλε, τοὺς δὲ
καὶ εἰς χαλκοῦν ταῦρον ἐμβαλὼν κατέκαιεν, ὅνπερ
ὁ δῆμος ἐτιμωρήσατο, ἐνέπρησε δὲ καὶ τὴν μητέρα,
καὶ τοὺς φίλους. Μεθ' ὃν Ἀλκιμάνης παρέλα-
βε τὰ πράγματα, καὶ μετὰ τοῦτον Ἀλκιανδρὸς προ-
έστη ἀνὴρ ἐπισικῆς, καὶ εὐσθενήσαν οὕτως, ὥς
περιπόρφυρα ἔχειν ἱμάτια.

XXXVII.

Ι Θ Α Κ Η Σ Ι Ω Ν .

ΚεΦάλω μαντευσαμένω περί παιδίων ὁ θεὸς εἶπεν·
ὥς ἂν ἐντύχη θήλει πρῶτον, συγγενέσθαι, τὸν δὲ πε-
ριτυχεῖν ἄρκτῳ, καὶ πλησιάσαντα γεννῆσαι γυναῖκα.
ἐξ ἧς Ἀρκείσιον Φερωνύμως ὠνομασθῆναι λέγεται.

Πορθμεὺς Παρίας ὄνομα, ληστὰς διεπόρθμευ-
σε, πρεσβύτην αἰχμαλώτον καὶ πίτταν, καὶ ὠνεῖται
ταῦτα παρὰ τῶν ληστῶν, δεηθέντος τοῦ πρεσβύ-
του . . . ἦν δὲ ἐν τῇ πίττῃ κεκρυμμένον χρυσίον . . .
πλουτήσας οὖν θῦσαι τῷ πρεσβύτῃ βοῦν, διὸ καὶ
εἰς παροιμίαν ἦλθεν· οὐδεὶς πώποτε εὐεργέτῃ βοῦν
ἔθυσε, ἀλλ' ἡ Παρίας.

-- XXXVIII.

Α Φ Τ Τ Α Ι Ω Ν .

Δικαίως καὶ σωφρόνως βιοῦσι, καὶ ἀλλοτρίων οὐ
θιγγάνουσιν ἀνεωγμένων τῶν θυρῶν. Φασὶ δὲ ποτὲ
ξένον πριάμενον οἶνον μὴ ἀνάλαβεῖν ἐπεὶ ξαντος αὐ-
τὸν τοῦ πλοῦ, καταλιπεῖν δὲ αὐτὸν ἐν τῇ ἀπαστά-
σει οὐδενὶ παραδόντα, ὕστερον δὲ κατὰ ἄλλην ἐμ-
πορίαν ἐλθόντα εὐρεῖν τοῦτον ἄθικτον.

XXXIX.

Ι Α Σ Ε Ω Ν .

Τούτοις οὐκ ἐξῆν ἐν γάμοις πλείους ἐστιάειν δάκα,
καὶ γυναικῶν ἴσων, οὐδὲ γάμον ποιεῖν πλέον ἡμερῶν

δύο. Ἐπεσκόπουν δὲ καὶ τοὺς ὀρφανοὺς, ὅπως
παιδεύονται, καὶ τὰς οὐσίας αὐτοῖς ἀπεδίδοσαν
εἴκοσι ἐτῶν γενόμενοις.

XXXX.

ΙΚΑΡΟΣ.

Ἰκαρος ἡ νῆσος Ἰχθυοῦσα ἐκαλεῖτο διὰ τὸ
κάλλος τῶν ἐν αὐτῇ γινόμενων ἰχθύων πρὸς ἣν Ἰκα-
ρος παρέβαλεν, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα ἔσχεν. Ὁ δὲ
μῦθος πτεροῖς αὐτὸν ἀπὸ Κρήτης Φησίην ἐλθεῖν· εἰ
δὲ ἀποδράντα κατὰ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τριήρων, διὰ
τὸ δεῖξαι τὴν εἰς Λαβύρινθον εἴσοδον τῇ Θησεΐ.

XXXXI.

ΑΡΓΙΛΟΣ.

Ἀργίλον τὸν μῦν καλοῦσι Θραῖκες, οὗ ὁφθέν-
τος πόλιν κατὰ χρῆσμον ἐκτίσαν, καὶ Ἀργίλον ἐνό-
μασαν.

XXXXII.

ΘΕΣΠΙΕΩΝ.

Παρὰ Θεσπιεῦσι αἰσχροὺς ἦν τέχνην μαθεῖν, καὶ
περὶ γεωργίαν διατρίβειν, καὶ διὰ τοῦτο πένητες
εἰ πλείους ἦσαν, καὶ Θηβαίοις οὐσι Φειδωλοῖς παλ-
λὰ ὠφεῖλον.

ΤΕΛΟΣ.

COMMENTARIUS

J. D. KOELERI

IN

FRAGMENTA HERACLIDIS PONTICI

DE CIVITATIBUS

I. p. 3.

Υἱοῖς — οὗτοι. Possit hoc referri ad illud, ita ut quatuor filii Pandionis, qui, testibus Strabone IX, p. 601. Pausania I, 39 et Apollodoro III, 15, 6 de regno, quod post mortem patris dispersiverant inter se, disceptaverint. Sed cum hoc idoneis testibus careat et proximum τούτους ad Athenienses non possit non pertinere, illud οὗτοι quoque cum Cragio eodem trahere praestat.

ἐκέρυξε. Est forte, cui melius videatur ἐκέρυχευσε aut ἐκέρυξτο, cum hoc significet fungi munere caduceatoris, illud tantum simpliciter subire partes praeconis. At habet auctor, quo se defendat Plutarchum in Theseo 25, ubi κήρυγμα Thesei commemoratur, cuius verba fuerint: δεῦρ' ἴτε πάντες λεώ, quae hic excidisse possint videri. — Mox Cod. Leid. pro τιμῇ habet μοίρα, quod glossam sapit.

κατὰ πετρῶν. Ne quis legere malit πέτρας vetat idem Plutarchus 35. verbis ὥσε κατὰ τῶν πετρῶν, unde articulus nostro forte est restituendus. Indidem patet, non constituisse causam huius necis, ab aliis alibi quaesitam. Maxime tamen probabilis est allata a nostro, nam Theseus agros in insula Scyro possidebat, quos iverat repetitum, quorumque possessionem ne in totam insulam extenderet, Lycomedes metuebat. V. Pausanias I, 17. Tzetzes ad Lycoph. 1324.

περὶ τὰ Μηδικά. Ex Plutarchi Thef. 36. con-
 niciat aliquis: *μετὰ*. Videlicet tunc iam debellatum
 erat in Graecia cum Persis. Relinqui tamen potest
 suum auctori, cum bellum utique non finitum sed in
 regnum Persarum translatum esset. — Mox ms. l. ha-
 bet τὰ *δοτρία*; sed praetuli vulgatum, quod etiam in
 Plutarcho est. Cimon illa ossa, oraculo iubente quae-
 sita, Athenas transtulisse vulgo dicitur.

μαλακούς. Lex linguae, prout vulgo pingui-
 tate concipitur, nominativum cum infinitivo pro
 accusativo cum eodem iungi iubens, cum idem utrius-
 que commatis est subiectum, reiecto hoc, videtur
 commendare nominativum *μαλακοί*, ut in his apud Pla-
 tonem Gorg. p. 87. T. IV, οὐχ οἱοί τε εἰσὶ βασιλεύειν
 διὰ τὸ μὴ σοφοὶ εἶναι ὥςπερ σὺ, apud Xenophontem in
 Cyneget. V, 9 οἱ δὲ ὄρμακοι οὐχ οὕτω κατακλίνονται διὰ
 τὸ ὑπὸ τῶν κυνῶν ἐμπληκτοὶ γίνεσθαι, apud Thucydi-
 dem IV, 18. πταίουσι διὰ τὸ μὴ τῷ ὀρθομένῳ πιστεύον-
 τες ἀναίρεσθαι. Verum salva illa oratio ita potest exple-
 ri: διὰ τὸ δοκεῖν αὐτοῦς etc. Sic infra fr. 21 est διὰ τὸ
 λευκὴν εἶναι. Neptiquam tamen horum usus promiscuus
 est aut arbitrarius, videor enim mihi observasse
 subiecta activa subsequi nominativum, accusativum,
 passiva, id quod, collatis illis aliorumque locis cum
 locis Heraclidis confirmabitur, quae ideo sunt sanae
 neque tentanda.

ἀποζεύξας μ. τ. θυγατρός. Hic locus, iam
 a Cragio et a Simfione in Chron. ad a. m. 3278. pro
 corrupto habitus corruptelae speciem non palam et sta-
 tim prae se fert. At penitus excusso, altius vitium in-
 haerere cognoscitur; etenim haud apparet, quid sibi
 velint verba *μετὰ τῆς θυγατρός*. Possis quidem integ-
 ritati eorum asserendae operam interpretatione na-

vare, sive filiam, a Scholiasta Aeschinis in Timarchum E. R. p. 746. Limonidem appellatam, una cum suo corruptore curru raptatam fuisse dicas, sive adhibitam a patre ad illum currui iungendum. Sed neutro multum proficitur, illo enim modo eadem, qua iuvenis, forte periisset; hoc, paullo quidem meliore, neque ipso tamen apto satis, vix intelligitur, quid patri propositum fuerit hoc supplicio, nisi forte commentum illud esse patrem dicas, quo maiore infamia filia flagaret. Quicquid sit, locus certe est, iure vitii suspectus. Saluti non sunt loca parallela Aeschinis in Timarchum p. 175 cum schol. Diodori Sic. in Exc. p. 550 E. W. Nicolai Damasceni in Exc. Valef. p. 446. Dionis Chrysostomi in orat. p. 385 6. XXXII; coll. Suida in Hippomenes et in παρ' ἵππων, et Photio in lex. mspt, apud Taylorem ad Aeschinem. Praeter unicum Ovidium qui, adulterum in Actaea humo tractum esse ait Ib. 335. nemo poenae genus, stupratori illatae commemorat. Neque iuvant duo mspti. Solum Leid. habet μετὰ Κύνλωπος pro μ. θυγατρὸς, cui monstro quid faciam quemve sensum indam non habeo. In promptu mihi nunc est non melius consilium, quam ut voces μετὰ τῆς θυγατρὸς pro glossemate verborum superiorum ἐπὶ τῇ θυγατρὶ, alieno loco in contextum invectorum habeamus.

τῇν — δὲ ἕως ἀπόληται. Haec tam incuriose dicta sunt, ut verba manca esse suspicer, nam ex his non apparet, cur equus una cum puella inclusus fuerit, quidve fecerit ad eam perimendam. Id verò notum est ex auctoribus illis, qui narrant, omnino nihil pabuli praebitum fuisse equo, ut fame adactus postremo illam laceratam devoraret. Proinde, duce in primis Aeschinis scholiasta, eo devenio, ut credam

lacunam hanc, opinione forte maiorem, sic esse explendam: ἵππα συνέκλεισεν, ὁ δὲ λιμώττων κατέφαγε αὐτὴν καὶ αὐτὸς ὕστερον ὑπὸ τοῦ λίμου ἀπώλετο, in quod postremum vocabulum facile transformari posset vulgatum ἀπόληται. Saltem verba ὑπ' αὐτοῦ βρωθεῖσα aut similia post illud exciderint.

τῆς θεοῦ. Sic ex utroque codice, ut exquisitius, scribendum duxi pro vulgari τῆς θεᾶς.

p. 4.

παιδιώδης. Male redditur a Cragio puerilis, significat enim hominem delicatum, luxui et voluptatibus deditum, qualem nostrates appellant einen Brüderlustig. Verbum nonnisi raro occurrit. v. c. apud Aristotelem Eth. VII, 7.

Θεσσαλός. Hic a nonnullis Hippiae et Hipparcho ut tertius frater adiungitur et medius inter illos aetate. non minimus natu, ut ait Wesfthlingius ad Diodorum T. II, p. 557. contra Heraclidis verba, qui eum tantum iuniorem Hipparcho fuisse vult. Saltem hoc valde verisimile sit ex eius verbis. De reliquis duobus nota est lis, inter scriptores antiquissimos maximaeque auctoritatis eosdem, quorum quasi coryphaei fuere Thucydides l. c. et Plato in Hipparcho T. VI, p. 261, agitata, uter utro maior fuerit, forsan inde deducenda, quod Pisistratus discrimen aetatis utriusque consulto celatum iverit et conturbaverit, ut penes utrosque sine mutua invidia principatus esset quem alternis eos tenere annis vellet. Quamquam adhuc incertum est, regnaverintne simul, an alter post alterum, quo quidem inclinant plurimi scriptores; nam etiam Thessalus, regno per aliquod tempus secundum clara Heraclidis ver-

ba regno potitus est, quod cur neget Beckius in historia univ. T. I, p. 247, non apparet. V. ad Thucydidem 17. 54. Apud nostrum ferox et tyrannicus apparet secus atque apud Diodorum, qui eum sapientem ac reipublicae valde deditum fuisse perhibet. V. Exc. Peir. p. 250. Sed alio tempore aliter poterat animo affectus esse. Vel sic tamen, quamquam auctori nostro de regni annis Pisistrati bene convenit cum Aristotele Polit. V, 12. Infirmoque II. 8, non praestari omnia esse sana potest ob tenebras potissimum, quibus involuta est Pisistratarum historia. Desideratur iustus sententiarum nexus, quae non accurate et dilucide enuntiatae sunt, nec commemoratur aetas Hippiae, aut quid Thessalo factum sit. Auxilium in codicibus meis nullum. Leid. habet τοῦτον τὸν τυραννοῦντα; frustra, nam articulus hic non convenit; Si. Ἰππαρχος ἀπέκτεινε, quod tum ab historia tum a norma grammatica alienum, tunc enim pendebit το δυνήδοντες.

Ἰππίας δέ. Simson in Chronico ad A. M.' 2496 pro καὶ ante τὸν corrigit Κλεισθένης, quoniam Aelianus V. H. XIII, 24. idem de Clisibene tradat. Refragatur Weffeling. At nescio, cur non facile hoc nomen excidere potuerit, aut mutatum esse in καί. Pro vulgari tamen lectione et contra illam correctionem moneri potest, non abhorrrere ab ingenio tyranni, legem ferre, quae ipsius revera tyrannidem muniat, eumque, simulato in rempublicam studio, apud populum reddat gratiosorem. — Ceterum C. Leid. habet μικρότατα pro μικρότερον, non male fortasse. Qui mox nominatur Xanthippus fuit Ariphronis filius, pater Periclis, qui celebrem illam victoriam navalem apud Mycalen de Persis reportavit.

οἱ μετ' αὐτὸν, οἱ πάντας. Celeberrimus Heynius, in literis ad me datis, suspicatur post αὐτὸν nonnulla excidisse, et pro πάντας legendum πάντα. Possit sane omissum esse πολιτευόμενοι aut τοῦ δήμου προσετηκότες aut simile quid. Linguae tamen graecae est talia omittere. Quin potest hic simpliciter suppleri ὄντας et locus transmitti ut sanus. At proximum πάντας, quo dictum modo esse emendandum, lubens credo et ut acute visum amplector, etsi dici posset, sensum posse esse eum quem versio exprimit.

Πίνων. Cum historia hunc hominem omnino ignoret, suspicio exoritur, nomen esse depravatum, inprimis cum laude exornetur, nonnisi in viros eximios cadente. Cui incommodo, ut mederetur, loco ipso salvo relicto, Cragius illam, praeterito hoc Rhinone violenter ad Thrasylbulum trahit, quo durius vix quicquam esse, potest. Coniiciebam olim Rhinthon aut Phrynon, quae nomina saltem saepius occurrunt. Verum cum historia nullum virum, in hoc genere insignem, memoriae mandaverit, qui inter Athenienses hoc nomen gesserit, eo delatus sum, ut opinarer, Κόνων esse legendum, in quem bene competat ista laus. Videatur Demosthones in Leptinem p. 477 et ibi Wolfius, vir Clarissimus. Enim vero restat ea difficultas, quod, quisquis sit ille Rhinon, praerogativa, ut ita dicam, laude prae Thrasylbulo insignitur. Unde de Phocione cogitanti mihi in mentem venit legere Φωκίων, qui κατ' ἐξοχὴν καλὸς καὶ ἀγαθός, aut iustus appellabatur. Vide Plutarchum in Vita c. 10 ubi χρηστὸς appellatur et c. 18 ubi Alexander fertur eum κρίνειν μόνον ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθόν. cf. ad Nepotem. c. 1. Postea, eandem conjecturam sibi in mentem venisse Heynius meus

magno meo gaudio in suis ad me literis prodidit. Vel sic tamen non dissimulandum est, non absconum videri, si statuamus fieri posse, ut verbum sanum sit et intelligendus socius quispiam Thrasylbuli, qui, alias obscurior ceteris excelleret, quemque peculiari laude adiecta, qua facile carebat clarissimus Thrasylbulus, conspicuum hic proponere et tenebris eximere vellet. Quamvis enim τὸ Φουλίον facile corrumpi potuerit in Πύλον; mirum tamen est, nomen tam notum potuisse abire in tam obscurum. Huc accedit, quod Thrasylbulus et Rhinon hic copulari videntur tanquam coaevi et aequales cum inter illum et Phocionem aetatis fere spatium interciderat.

Ἡ ἐξ ἀρείου πάγου βουλὴ, dictum est pro ἡ βουλὴ τοῦ ἀρείου π., ne quis corruptum putet. Modus dicendi de Areopago quidem non rarior fere, quam vulgaris ἡ ἐν τῷ ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ. Ille v. c. occurrit apud Demosthenem contra Aristogit p. 775 contra Boeot. p. 1618, apud Isocratem Areopagit. T. II. p. 10, §18. Ed. Aug. apud Lysiam adv. Eratosth. p. 32, ubi Taylor plura exempla affert, apud Aeschinem contra Ctesiph. p. 643 et alios.

δρυφάκτους pro δρυφράκτους, τῷ ρ. ne durior pronunciatus vox esset, eliminato, derivanda est enim a δρῦς et φράσσειν, sepire. Δρυφάκτος erat septim aut cancellatum vestibulum ante aedes instar προαίου templorum Videantur Xenophon Hellen. II. 3, 9 Hero Automat. p. 244. Apollodor. poliorc. p. 31 apud quem p. 46 alia forma est δρυφάκτων. Pierfon ad Moerlin p. 127, Barthelemy Voy. du j. Anach. II, 94. Pauw Rech. philos. sur les Grecs t. p. 44. Vers. German. et Stieglitz de archit. vet. l. 246. Ultra horum vestibulorum cancellos superio-

rem domus partem Athenienses protendentes vias angustabant et obscurabant. In hoc verborum sensu, quem ante me invenerunt, libenter acquiesco; neque tamen celavero lectorem, auctorem iis potuisse quoque dicere: ne cancellos in viam usque porrigant; nam licet me non fugit, ὑπερτείνειν τι significare vulgo, alicuius spatii mensuram aut rei modum excedere; potest tamen esse quoque aliquid extendere in aliquid aut super aliquid.

τῶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. C. Sl. τῶν δεσμωτηρίων. Sed retinui antiquam lectionem, undecimviri enim non tam carceribus praeerant, quam reis capitibus, in vincula datis. Cf. Aeschines in Timarchum p. 42. Aristoteles Polit. VI, 8.

ὧν δεσμοδέται. Probabile videtur, proximum καὶ in ἐξ aut in eius notam στ esse mutandum, nam numerus hic iure desideratur. Tum sequens οἱ relativam suam vim, iniuria amissam, recipiet. Codices nihil iuvant, et omittunt verba ὧν δεσμ. Cui displicuerit numerale substantivo postponi, quamvis linguae legi adversum haud sit, per me interferat verbis ὧν δεσμοδέται et aut expungat το καὶ aut relinquat. Quod hi thesmothetae vetabantur aureas statuas ponere, eo fiebat, ut luxus, studium principatus, et inaequalitas iurium publicorum coercerentur. Ceterum coniectura mea, post insequentia τὰ πολέμια. excidisse ὁ πολέμαρχος assensum tulit Clarissimi Heynii. Sed neque sic locum esse sanam et τὰ πολέμια corrigendum legendumque τὰ πολεμικά putantibus, quia significet hostilis, πολεμικός ad bellum pertinens occurrunt Wesseling ad Diodor. I. 54, et Hemsterhusius ad Lucianum T. I. p. 380.

quamquam exempla, ab his allata, malae codicum fidei esse dici potest. Certe Aristoteles Polit. VI, 8. ὅσα τέττονται, ait, πρὸς τὰς πόλεμικὰς χρείας fuisse polemarchi. Atque has curare non regis erat, sed polemarchi. Praeterea potuit etiam interuisse non-nihil dictum de archonte ἐπινύμῳ.

II. p. 5.

Ὁ δὲ — ἀπίβη. Nemo fuerit, qui non videat, haec esse in alienum locum praepostere illata, nam unius rei textum violenter rumpunt, et ordinem chronologicum observare solet Heraclides in enarxandis rerum publicarum memorabilibus. Atqui duobus fere seculis Alcman posterior est Lycurgo. Hinc relegaverim ea ad inferiora pone τὸ ἐκτελεσε eo, ubi Terpander, is enim est Lesbii vates, Alcmanis quidem aequalis commemoratur; κατ' ἐροχὴν sic nominatus v. Plutarchum, de ser. num. vind. 13 et ibi notas. Possunt etiam ex margine in textum intravisse. Vel sic tamen manca sint, nam nonnihil debebat praefari auctor, cur mentionem huius poetae iniiceret. Quare exciderit quoque, τὸν Αλκμᾶνα, ita ut plena oratio fuerit: ἐκέλευε καὶ τὸν Αλκμᾶνα sc. ἐτίμησαν etc. Mox manus haud χαρίεσσα c. L. ἐγένετο scripsit pro ἐτελεύτησε in quo notandum, alios dissentire cum nostro, Plutarchum, l. c. 29. Delphis, Iustinum III, 3 in Creta vitam finivisse Lycurgum tradentes. Cuius proxima mentio fit, Creophilus ab aliis doctor Homeri, amicus ab aliis traditur fuisse. V. Fabricii Bibl. Gr. l. 4, 2, 3. Huo potissimum facit Plutarchus in Lycurgo 4. p. 96. Ed. Hut. qui narrat, a posteris asservata Homeri carmina in Ionia a Lycurgo fuisse descripta; id quod

forte occasionem dedit illius traditionis, dum Homerus cum suis operibus aut carminibus confunderetur, quae adamata sibi Creophylus alios doceret.

μετέστησε. Cragius vertit rediit praeter omnem linguae usum, qui ne medium quidem hoc sensu toleraret, aut aoristum secundum activi, qui significat abire, secedere, sich entfernen; non vero aoristus primus μεταστῆσαι, semper transitivam habens vim, quae equidem nihil aliud significare reor, quam abrogare alicui honorem, aliquem privare magistratu, einen absetzen. Hoc neque abhorret ab historia neque ab usu loquendi. Illa teste Charilaus, indignus procul dubio principatu habitus, in alteram Lycurgi tutelam venit. Vide Clementem Alexandrinum Stromat. l. p. 336. et Plutarchum in Lycurgo 5. Quod ad vim verbi attinet; solet activum eius crebro usurpari de rerumpublicarum conversionibus aut legum immutationibus, ut infra fr. 5 de Corinthiis. Cum tamen de hominibus, qui honoribus suis destituuntur vix occurrat, de quibus ἀποστῆσαι diceretur: proclivis est animus ad credendum, omissum esse τὴν πολιτείαν et Plutarcho quidem duce l. c.: ἐπανέλθων οὖν εὐθύς ἐπεχείρει τὰ παρόντα κινεῖν καὶ μεδιστάναι τὴν πολιτείαν. Pro re nata tamen optimum duxi τὰ τὸν Χάριλλον suspendere a τῷ μετέστησε.

κρυπτήν. Corrigendum hoc ut corruptum et legendum videtur κρυπτίαν, quomodo a Plutarcho celebris illa lex scripta extat in Lycurgo 28, ubi huius legis auctorem Lyeurgum fuisse dubitat, invito Aristotele, qui cum nostro consentit, cuiusque auctoritas haud exigua fidei Heraclidis accessio est. Hoc non satis videtur consideratum esse a Be-

ekto in Hist. Univ. I, 240. Cf. Barthelemy Voy. du jeune Anach. V. 364, qui recte tempora distinguit atque hanc Helotum caedem nonnisi abusum genuinae Legis Lycurgeae fuisse docet, qua invidus incruentis hosti locandis invenes assuefacere voluerit Lycurgus. Paulo ante, nescio, an non melius fuerit τῆς ἐκχειρίας pro τὰς εἰ ut sit genitivus pendens ab accusativo ἀγασάν, desidero enim exempla huius vocis, de qua videantur notae ad Thucydidem IV, 58., in plurali de unis induciis usurpatae, etsi me haud fugit, posse haberi haec verba pro appositively positis.

μὲν ὁ πλὴν (κρύπτονται.) Ultimum horum vocabulorum, vel me indicente univernique erit suspectum. Cragius volebat ἔρχονται. Atque habet hoc, quo se defendat, infra in fr. 10 οἱ δὲ ἐλθόντες πάντας ἐξέβαλον, quamquam alioqui graecitatis videtur non optimae, unde nec Heynio meo satisfacit, qui illud omnino tollit. Neque iniuria; omissum etiam est in Sluisk. His momentis et auctoribus commotus putavi me debere illud uncis includere, nec mihi quicquam nunc est in promptu, quo ei suum locum asseram. Possit quidem exornari et elegantius reddi praefixa praepositione πρὸ aut ἐκ, aut praeposito adverbio κρύψα. Sed omnibus his parum proficitur. Optimum tamen fortasse foret illud mutare in κρυπτόμενοι deleto καί, quod sequitur ut sensus sit: illi; qui se occultaverunt, obtruncant etc.

ἐπανίστανται. Specie quadam nonnullis se commendaverit lectio C. Sl. ἐπανίσταται, quippe quod proprie et saepius significet honoris causa alicui assurgere, quam το ἐπανίστασθαι, quod perumque notet infestum insurgere in aliquem.

Ne tamen hoc commutemus illo, vetans auctoritas Eustathii, ad Il. β. 85 τὸ ἐπανίστασθαι eodem significatu obvium esse docentis et adiuncta τῇ ὑπανίστασθαι notio decedendi de via aut de sede, quae huc propterea non convenit, quod Ephorum aequali dignitate ornatorem non erat, cur alius alii cederet. In eo, quod mox de Terpandro commemoratur, cogitandum est de legibus non scriptis sed carmine conditis et sola auditione ediscendis. Ibi C. SL habet χρησμευομένοις, quod minus est exquisitum.

αἰσχρὸν νενομίσται. Hoc mihi sumsi, ut sic scriberem et interpungerem pro Cragiano αἰσχρὸν νενομίσται τῆς. Aperte enim mendosa vetus est lectio, nec potest qualiscunque haec correctio esse deterior. Ab ipso Cragio locus haud intellectus esse videtur vertit enim: turpe Lacedaemoniis terram suam vendere. Quin et lege sancitum erat de veteri sorte, quod nec eam fas sit. (dividi) Hinc manifestum est, illum alia male coniunxisse, alia male divellisse, atque verbis sensum aeque precarium atque coactum et incongruum impegisse. Τὸ νενομίσται tamen vertit Cragius, tamquam esset νενομίσθαι, unde opinor nonnisi vitium esse typographicum. Articulum τῆς libenter etiam reformassem in τὰς, si libri annuissent. Nonnulla tamen vi adhibita, atque suppleto τι ante genitivum possunt verba adeo torqueri, ut eundem sensum fundant, nam genitivus partitiva vi instructus, ut apud Gallos, vices nominativi et accusativi saepe agere solet. Vide eruditissimum Niclas ad Geoponica VI, 12, 2. Quod si cuipiam durius videatur, per me τὸ αὐτὸ mutet in αὐτῶν. Tunc haberet geni-

tivus, unde pendeat. Neque indignarer, si quis tentaret το νεμεῖσθαι, quod tum per se, tum ut praeteritum nescio quid importuni habet, et facile potest esse depravata repetitio τοῦ νεμεῖσται. Et vere non reperitur in Sluisk. hoc loco, sed alio infra in fine fragmenti de republica Cretensium post voces καὶ βούν, loco prorsus importuno. Si tum obliiceretur, τὰ οὐδ' ἔξοτι ita disiungi a praecedentibus, ut nihil iam significant, dici potest nonnulla evanuisse, quibuscum cohaerent.

p. 6.

Ὅτι — Πενίστας. Haec emblematica sunt atque alieno loco textui intrusa, neque omnino cohaerent cum superioribus, alioque Heraclidis loco aut ex alio scriptore excerpta illis casu annexaesse videntur. Quare in utroque codice haud apparent ut omnia reliqua huius fragmenti. De Penestis, servitio Thessalorum publico, consuli potest Morus in indice Xenophontis Hellenicorum. Quae sequuntur ὅτι, ὅτε item plane referunt stilum excerptorium. Ne quis tamen opinetur, non occurrere duas has coniunctiones sic copulatas praeterquam in illo, et hanc copulationem duriores esse, ecce exempla Agatharchidis de rubro mari p. 53. ἰδεῖν φησι, ὅτι, ὅτε τῆς τροφῆς ἀπορίᾳ προκειμένης etc., Euclidis IV, 5. Elem. φανερὸν, ὅτι, ὅτε ἐντὸς τοῦ τριγώνου πίπτει τὸ κέντρον etc.

οἱ δ' ἡ γὰν ἄκτουσιν. Hic videtur deesse aliquid, quo profectio Partheniorum in Italiam commemorabatur, ubi Tarentum condebant. Causa nominis, quam Heraclides affert, abhorret a vulgari traditione Strabonis 19, p. 426. Polyaei II, 4.

Iustini III, 4. et aliorum, qui illam quaerunt in con-
nubiis illegitimis iuvenum Spartanorum et virginum
Spartanarum, belli istius Messiniaci diuturni tempo-
re; rectius, opinor, nam hoc modo origo nominis
explicatur, quae Heraclidea ratione non invenitur.

III. p. 6.

Ὅμηρος. Locus est Il. β. 648, ubi poeta qui-
dem non simpliciter ait, rempublicam Cretensium
antiquissimam esse, sed hoc significat, dum ipse
antiquissimus insulam Cretam centum urbibus iisque
florentibus habitari praedicat. Potest tamen Hera-
clides bene credidisse luminam reipublicae creten-
sis vetustatem. Plato ei iam praeiverat in Minoe
T. VI, p. 135, loco luculento. Σ. Οὐκ οἶδα, τίνες
παλαιστάτοις νόμοις χρῶνται τῶν Ἑλλήνων Μ. Φασί γ' ἐν
Κρήτης. Σ. Οὐκ αὖν οὗτοι παλαιστάτοις νόμοις χρῶνται τῶν
Ἑλλήνων Μ. ναί. Sagaces hic animadvertent, nonni-
hil interesse inter dicta utriusque. Plato profecto
rem cautius extulit. Res quidem publicae antiquio-
res habentur inter Graecos, de quibus solis hic ser-
mo est, Sycionis, Argorum, Arcadiae, Athenien-
sium. Verum hae non tam legitimae, quam arbi-
trariae erant. Atque facile fieri potuit, ut reges
horum commemorati priores Minoe essent. Sed an-
te Minoen in Creta plures regnare, quorum no-
mina Eusebius in chronico servavit, secundum quem
Cres ipso Inacho antiquior fuerit. Neque igitur
Minos tam novas leges condidisse quam veteres re-
cognovisse et in ordinem redegitur videri debet. Id
quod innuntiat quoque Aristotelis verba, Polit. II, 8,
Minoen κατὰσκευάσαι τὴν τάξιν τῶν νόμων dicens.
Quodsi vero auctor eas tantum civitates in mente

habuerit, quae legitimis legibus constitutae essent, harum antiquissimam inter Graecos Cretensium fuisse, ei concedi debet. cf. Meursius in Creta. T. III, p. 459. Archilocheum, quod hic affertur, ex iam his fuit. Quem sensum habeant haec verba, non potest desiniri. Hinc temerariam esse Cragii correctionem proditur, qui legi vult νόμους χρητικούς, quod locus nihilo plus lucis lucratur. Archilochus forte in mente habuit quendam senem, qui disciplinae sibi adhibitae impatientem se praeberet, quoniam sapientissimus sibi videbatur. Facile igitur fieri potuit, ut cum lege Cretensi vetusta eadem ac sapiente, in quam correctio non caderet, eum Heraclides compararet.

καὶ ἀθροίζει sc. ὁ ἀγλαῖτης, unde malo ὅς καὶ ἄ. Mox recepi συμβάλλονται reiecta pristina lectione συμβήλωνται, nam praefens hic requiritur non aoristus. Quae sequuntur τινὲς αὐτοῖς non sunt in Sl., et sane bene possunt abesse, sunt enim inutilia et putidiuscula. Pone proximum κρατήσων potest omisum esse αὐτῶν.

III. p. 7.

καθήμεναι θρόνοις. Infererem ἔν aut ἐπὶ, nisi verbum illud sine alterutra harum praepositionum cum ablativo construi posset, ut latinum sedere, rarius tamen ac plerumque apud poetas v. c. Euripidem El. 315, Magis adhuc suspecta habeo mox sequentia ἄρχονται. — ξένων, quae pleniora sic inalelem. α. δίδοναι τῶν παρατ. sc. τὶ ἀπὸ τῶν ξένων, quae tria verba cum τῶ ἄρχονται aetius sunt construenda aut α. τοῦ παρατιθέναι. Saltem dicendum participium pro hoc infinitivo esse positum. Ignarus

morum antiquorum in his forte mirabitur, cœr consuetudo, primis peregrinis epulas ministrandi, ut insignis hic tribuatur Cretensibus, cum hoc apud nos vel minimæ sit humanitatis. Sed cogitandum, arrogantiam et ferociam civium in rebus publicis Graecorum tantam fuisse, ut eos asperiores redderet in externos, et ut eos ne puderet quidem sibi ante omnes in domibus suis primam ciborum portionem apponi iubere. Miros quoque habebunt nonnullos quatuor portiones archonti datae. Tertiam accepisse videtur, aut ut familiaribus suis redderet, aut, quod magis probabile est, pro coenaculo, quod praeberet convictoribus utendum, cuiusque fartumque tectum tueri sicut quartam pro vasibus et utensilibus, quae paranda ipsi erant et convivio commodanda. Mirum videtur, eum, quasi ceteris capaciorem habuisset ventriculum, quadruplam accipere portionem. Sed procul dubio, quod eius ipse non posset comedere, licuerit ipsi aut suis rescendum adportare aut vendere. Omnino moris fuit apud antiquos, hominibus claris, insignibus et praestantibus maiorem, quam ceteris, ciborum partem proponere. Quis non meminerit Benjaminis fratris Iosephi, nesciatve honorem duplae portionis regibus Spartanis habitum?

IV. p. 7.

σινεὺς. Haerenti in hac voce cuiquam, eiusque insolitam vim τοῦ nominandi suspectam habenti suggeri poterunt exempla quamvis rariora. Hinc est, quod hoc verbum construitur cum duplici accusativo v. c. a Xenophonte Cyrop. VII, 1, 2 Demosthenes pro cor. p. 323, Dione Cass. LVII, 24 et aliis.

Nomen, quo Aristotelem sacerdos appellabat, ei augurabatur imperium, nam Cyrenaica lingua regem significabat, cum graece balbutientem notaret. Nimirum non plane mutus erat Battus, sed non valebat presse, aut, ut appellant, articulate loqui. Hoc notat vox *ισχυρόφωνος*, quae non est commutanda in *ισχύοφωνος* cum Leopardo Emend. III, 11 et Scaligero ad Eusebium p. 73, nam hoc significat, non sicut illud balbutientem, einen stammelnden, sed haesitantem lingua, einen stotternden, qui non ut ille voces singulas obscure pronunciat, sed in continuando sermone hallucinatur. Cf. Wesseling ad Herodot IV, 155.

ἡδυνάτησε. Post hoc vocabulum nonnulla intercidisse, admodum est probabile. Quae enim continuo commemoratur Pheretima, post Battum illum centum fere annis vixit, Cambyſis tempore, fuitque mater tertii Arceſilaorum, qui cum Battis in Cyrenaica alternis regnabant. Quocirca plura hic omiſſa ſint, ea certe, quae Batti Cyrenarum conditoris frustratum diu adventum Africam commemorarent, atque cauſam belli Barcaeis a Pheretima illati. Fuit haec caedes Arceſilai illius, ab exulibus Cyrenenſibus, qui buſcum Barcaei conſpiraverant, in foro Barcaes patrata. Non minus manca mentio eſt morbi, quo conſecta expiraverit Pheretima. At ex Herodoto IV, 205, qui fundus huius fabulae eſt, vermes eam vivam exdiſſe diſcitur, quali morbi genere Antiochus Epiphanes quoque abuſtus eſſe perhibetur ſecundum I. Maccab. VI, 16 et Iosephum Antiq. XII, 13, qui idem XVII, 6 et de Bel. Iud. I, 33 ſimilem miſerabilem exitum Herodis tradit. Similia de morte imperatoris Maximiani referuntur a Lactanio de Mort. Perſec. 33.

cf. Tertullianus ad Scapul. 3, Lucian Pseudom. 59, — Quod auctor eam appellat *περίεργον*, declarat eam luxui deditam fuisse. Nihil aliud est illa *παριεργία* quam Dicaearchus in Corone animadversam corripit de statu Gr. p. 18, cf. p. 9, ubi Athenienses *περιέργους τὰς λαλίας* vocat, proprie enim *περιέργος* est is, qui nimius est in agendo, in rebus modum excedit, quique vana et inutilia sectatur, ideoque *περιεργία* supervacua operositas, quemadmodum eam appellat Quintilianus Institut. Orat. VIII, 3, 55. cf. Marcianus Capella II, 8, 4 et Plutarchus in Demetr. c. 12.

IV. p. 8.

Βάττος δέ. Dedi hoc Heynii mei auctoritati ut sic rescriberem pro Βῆττος, quod est quoque in utroque codice, quorum tamen Leidensis Βάττος, mox habet pro repetito vulgato Βῆττος. Enimvero haud dissimulaverim, mirum videri, quod hic scribitur Βῆττος, cum librarii manus in proximis pluries haud aberraverit. Hinc possit suspicio subnasci, vocem Βάττος pinguius sonantem mutata postmodum dialecto populari, in pressiore et subtiliorem fuisse transformatam. Quod nisi particula δέ illi voci subiecta spuria est, neque excidit quicquam ante Βάττος, velle videtur auctor Battum hunc cognomine pulchrum suam matrem imperio excepisse. Id quod fidei historicae bene congruit, tribus Battis totidemque Arcesilais ante eum gubernantibus. Eandem ob causam, hisdemque positis improbabile videtur post hunc Battum imperium occupasse Arcesilauum quattum nomine, regno octavum, cui successerit quintus sui nominis Battus, novus rex idemque ultimus. Immo necesse est, rem sic se habere, si fides habenda est oraculo Delphico, apud He-

rodotum l. c. 163. coll. Schol. Pind. Pyth IV, 1, quo
 Cyrenaico regno quatuor Batti totidemque Arcefilai
 dabantur. Cum igitur post illos, quintus iste Battus reg-
 num conaretur invadere, auso excidit, aut potius,
 omni conatu regnandi omisso, in exilium abiit, ita
 ut, salvo oraculi responso, ne rex quidem fieret. Hinc
 duce fide chronologica, finis regni Cyrenaici incidit
 in regnum Artaxerxis Longimani. Saltem prior est
 Artaxerxe Mnemone, hoc enim regnum capeffente,
 Aristo quidam ad tempus turbavit statum recentis rei-
 publicae, teste Diodoro XIV, 34 anno Ol. XCIV. quar-
 to, neque tamen primus, nam annis circiter 150 ante
 eum tempore Cyri, circa Ol. LX. iam Demonax Man-
 tineensis sub tertio Batto, Pheretimae marito, demo-
 craticam regni formam instituerat, sed mox redituram
 ad monarchicam. Haud meliorem successum ille Ari-
 sto habuerit necesse est, cum Plutarchus ad princ. iner.
 p. 89. T. XII. E. H., si cui Diodori fides non sufficiat,
 Platonem sub idem tempus viventem, Cyrenenses ut
 rempublicam sibi constitueret, rogantes repudiasse
 dicat. Fidem huic addit Aristoteles Polit. VI, 4 de-
 mocraticam illam formam instauratam fuisse, popu-
 laremque Cyrenaicae esse sua tempore statum scri-
 bens. — Ceterum quod ad corvum album attinet,
 non fuit portentum tam singulare, ut alias non item
 apparuisset: etsi tam raro, ut corvo rarior albo
 locutio proverbialis fieret. Vide Iuvenalem Sat. VII,
 202 cf. Lucianus in Anal. Brunck Epigr. XXI. p. 312.
 T. II. Θᾶπτον ἦν λευκοῦς κόρακας πτηνὰς τε χελώνας εὐ-
 ρεῖν ἢ δοκιμὸν ζήτορα καππαδόκην. In regia Triglypton
 indica, corvos vulgo albos esse narrat Ptolemaeus Geogr.
 VII, 3, p. 178. Cf. Aristotelem de Gener. Anim. V, 6,
 qui non natura sed depravatione aves nonnullas hunc

colorem trahere contendit. Quin antiquitus tradebatur, corvi primitivum colorem fuisse album, qui ab Apolline demum, temerariam eius loquacitatem ulciscente, in nigrum sit conversus. Cf. Apollodorum III, 10, 3. Ovid. Metam II, 542.

Ἑσπερίδας. Alterutro tantum duorum codicum annuente impigre rescripsissem Ἑσπερίτας, nam hic intelliguntur incolae oppidi Cyrenaici, Ἑυεσπερίδες quoque appellati, illius ipsius, cuius horti tam oelebres fuerunt. Huius nomen per δ. sicut incolarum per τ. scribitur. Videatur Wesseling ad Herodotum IV, 171, cf. 198. Neque sic tamen liquidum est, tum, utrum Battus violenta morte perierit nec ne, tum Battumne occiderint Hesperitae an Cyrenenses. Sed verbis simpliciter inspectis verisimile est, ab Hesperitis fuisse occisum, qui, ut abolerent omne eius nomen propriumque vestigium, ipsius caput, tyrannidem exosi, in mare demergerent. Mox pro ζημιῶν et ποιῶν videri possit legi debere ζημιῶσθαι et ποιῶσθαι. Sed tales orationis inversiones satis solemnes sunt, et fortasse auctor passiva ista consulto evitavit, quia rei illi, non ab Ephoris sed ab aliis aut ab ipso populo plecterentur.

V. p. 8.

μηδέν α τέλος περ. Vix metus, ne quis tam imperitus sit graecae linguae, ut usu graecorum auctorum, Demosthenis v. c. in Leptinem. p. 509 ignorans, hoc verbum exigere ab aliquo aliquid significans cum duplici accusativo construi, tentet haecce verba, μηδέν repositurus. Sed quae sequuntur verba βουλὴν — πρᾶξόνους maiore iure sunt suspecta. Primum τὰ ἐπ' ἰσχύων, dubium est, quid notent, per genium linguae enim licuerit sub ἰσχύοις intelligere senatum,

et quidem non ex optimatibus constantem, quod eius
 usui nimis graviter illideretur, sed ex infima plebe,
 quae interdum ἑσχατος δῆλος vocitatur; possent ta-
 men quoque sumi adverbialiter dicta pro ἑσχατῶς aut
 τέλος postremo; et sic Cragius ea intellexit, neque exem-
 plis desituitur. Septuaginta Proverb. XXV, 8 ἵνα μὴ
 μεταμελήθῃς ἐπ' ἑσχατῶν. Ezech. XXXV, 5, ἐνικάθι-
 σαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ δόλω — ἐπ' ἑσχατῶν. Daniel VIII,
 4, καὶ τὸ ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἑσχατῶν et 19 ἐπ' ἑσχα-
 τῶν τῆς ὁρμῆς. Ab Alexandrinis inprimis hic usus ver-
 borum, apud alios de loco magis quam de tempore
 occurrentium v. c. apud Demosthenem in epist. 1488
 et Philom. de lat. constr. p. 91, de tempore frequen-
 tatus fuisse videtur. Quominus tamen sic hoc loco
 capiantur, ob stare videtur proximum οἱ, quod, quo
 referatur tum non haberet, atque Cragius sua illorum
 interpretatione hoc explicandi viam sibi ipse ob-
 struxit. Ex quibus angustiis cum exitum non cerne-
 ret, utcumque tamen explicare volens grammaticam
 graviter violavit, dum οἱ pro dativo relativi ὃς habe-
 bat, quo sumto etiam ad τὸ ἐφίσσειν emendandum adi-
 gebatur, quamquam difficultatem hanc, τῷ οἱ ad βου-
 λην collective acceptum relato, potuisset evadere. Haec
 incassum moliens hunc demum sensum verbis extu-
 dit: ad extremum senatum sibi constituit,
 cui non permittit plus consumere quam
 pensiones ferrent. Unusquisque videt, hunc
 sensum τοῦ ἡ in graecis requisisse, a quo alius, nisi ma-
 iore iure, saltem non minore, inveniri potuisset hic,
 qui senatus (alios) non sinebat plus rediti-
 bus suis prodigere. Equidem certe hoc magis
 quam illud expectassem. Sternuntur hi fluctus, voca-
 bulis priorem illum in modum explicatis, etsi forte

praestaret mutare το ἐπ' in ἐξ. Neque sic tamen omnia recte se habent, atque vix credo τὸ ἐφίεναι pro ἐπιτρέπειν aut εἶναι esse bene graecum. Quid? τὸ ἐφίενον Cragii ne graecum quidem est, cuius fictione magnam graecae grammaticae imperitiam prodit. Saltem τὸ ἐφίενον debuisset proponere, quod sic occurrit. v. c. apud Plutarchum in Phocione 20, etsi iure haesit in illa voce, quae forte unica est in his depravata. Pro qua si levi mutatione refingamus ἐφίσεν aut ἐφίσεν, omnia bene convenient in hunc sensum: Sanatum cooptavit ex infima plebe, qui negavit se plus esse profusurum, quam sibi ex facultatibus rediret. Prior nimirum senatus, quem Cypselus eiecerat, ex Bacchiadis compositus, luxu erat dissolutissimus et perditissimus, (v. Strabo VIII, p. 580, Aelianus V. H. l. 19.) suoque luxu magnam perniciem in patriam invexerat.

VI. p. 9.

Πανταλέων. Sic emendavi, vel invitis codicibus corruptum nomen Παντολέων ex Pausania Eliac. II, 22. Strabone VIII, p. 556. Festo p. 232. Ed. Godofr. cf. Polybius IV, 57. Athenaeus XIV, 1. Plutarchus de Herod. malign. p. 858. Proprie non fuit Pisaeus hic Pantaleon, Omphalionis filius, sed tyrannus Pisaeorum, vivens circa Ol. XXXIV. sex cum dimidio seculis ante Christum natum, atque praesidium in ludis Olympicis, Eleis ademptum Pisaeis ad tempus tribuit. In secundo bello Messinia, co praefuit copiis, quae Messeniis contra Spartanos auxilium ferebant. Idem vitium inhaeret Plutarcho de Herod. malign. c. 18., sua ipsius ope emendandum in Arato c. 33.

VII. p. 9.

Τέννης. Possit alicui in mentem venire, nomen huius hominis, qui insulam olim, consentientibus Diodoro V, 83., Strabone XIII, p. 900., Pausania IX, 14., Plutarcho Quaest. Graec. 38., Conone narrat. 38., Eustathio ad Iliad. α. 73. ad Dionys. perieg. 536., Tzetza ad Lycophronem 234., Plinio H. N. V, 31., Stephano Byzantino f. v. Leucophryn nuncupatam, suo de nomine Tenedum vocabat, per unum v. scribendum esse, quod nomini insulae quoque inest. Atque sic praeter multos alios excitatos a Wesselingio ad Diodorum I, p. 398 etiam Cicero Verr. I, 19 scripsit. Huic scribendi modo possit praestui, quod primitus literae, in primis liquidae et semivocales non geminabantur sed eloquio tantum variabantur. Id quod librarii deinde etiam litetis instituerunt consignare. Verum in re levi contra libros, quibuscum plerique alii auctores faciunt, nolui quidquam movere.

Quod ad historiam attinet, quae huic epitomae subest, ab excerptore obscurata, ex illis locis debet suppleri, Tennae patrem fuisse Cycnum, regulum Cleonarum, oppidi Troadis, novercamque Philonomen, et Tennen non solum, sed cum sorore, arcae inclusum in mareque abiectum fuisse, quod aut omisit exauctor consulto, aut nesciit auctor, aut denique neglectum est a librariis.

βιάζεσθαι ταύτην. Praestare videtur αὐτῇ vel αὐτῇν, quod forsitan perperam mutatum fuit a librario, pronomen hoc a τῷ καταμαρτυρήσαντος pendere opinante, cum illud ex τῷ καταψευσαμένης suspendi sensus iubeat, quod requirit, ut sibi subiungatur mentio criminis ex persona mulieris facta;

cuius Tennen falso infimulaverit. Huic emendationi patrocinantur verba Paulaniae: *Ψεύδεται πρὸς τὸ ἄνδρα — τὸν αὐτῇ Τένην συγγενέσθαι δαλῆσαντα*, et Eustathii ad Dionysiam *μητρικῆς διαβολῇ, ὅτι δ' Τένης ἀβιάζετο αὐτήν*. Quae deinde sequuntur verba: *διὰ δὲ τὸ καταψεύσασθαι τὸν αὐλητὴν* glossam sic sapiunt, ut nulla magis. Procul dubio erant adiecta ab aliquo, quo referatur τὸ διὰ offensuro.

Ὅτι — ταύτης. Etiam haec suum locum non obtinent atque prorsus alieno in textum, quem violenter rumpunt, sunt intrusa, et forsan ex alio scriptore huc translata.

διαδίδασθαι. Quid ni simplex *ᾶσθαι*? Sed illud potest sustineri explicitum per: in capita digere re aut condere legem; nec enim videtur idem omnino esse cum hoc. Apud Platonem occurrere ait Stephanus in thesauro, nullo tamen loco laudato. Sed non fallit; utitur enim eo Plato de Leg. VIII, p. 409. T. VIII; etli alterum multo magis frequentat. Simili modo *τὰ νομιμὰ διαδιδῆναι* dixit Demosthenes in Aristocr. p. 643, quae in Platone occurrere nonnisi per nebulam memini. — Dictum de Tenedio nummo probat et amplificat praeter Vinding Hellen. p. 316. Eckhel doctrin. num. II, p. 1488.

VIII. p. 10.

Πάρος. Stephanus Byzantinus hunc Parrhasium, Callimacho auctore facit, qui quidem non unicam eo coloniam deduxisse putandus est, sed eius nomen tantum immutarit, cum prius iam a colonis Cretenlibus occupata esset.

Κόραξ ὄνομα. Nisi historia hic faciem praeferrat hermeneuticae et criticae, neutra partes suas bene

egerit. Tradit autem illa, Callondam quendam, Naxium, cognomine Coracem in pugna interemisse Archilochum: Quo facto cum iverit Delphos sciscitatum de qualicunque sua re, eum iussisse Pythiam faceffere templo, ut sceleratum sancti vatis cruore et templum contagione profanantem, hoc versu: *μονασίων θερύποντα κατέκτανες ἔξιδι τοῦ*, qui est apud Galenum in protrept. ad artes. c. 10. Cui ille; infontem se esse, quippe qui Archilochum communi belli iure interfecerit, ut noster Callondam verborum lusu haud illepidio Pythiae respondentem inducit, cui inpiam aut iniustam caedem sibi exprobranti ius belli opponit. Quo bello autem Archilochus ceciderit, non facile est dictu, quamquam ad verum accedit factum esse hoc, cum Callondas Naxius fuerit, in pugna cum Naxiis, quos, cum opibus florere, inter alias vicinas insulas Paro quoque et quidem ante persica tempora potitos esse refert Herodotus V, 1. cf. Plutarchus de Ser. Num. Vind. c. 17., Eusebius Praepar. evang. V, 33., Aristides Tom. III, p. 487., Suidas in *Ἀρχιλόχος*; quibus collatis, quid in nostri contextu mutandum sit aut addendum, iudicare debet esse lectorum. In contextu Cragii, *σφβalmate*, opinor, typographico prostat *ἐκ χειρῶν νόμου*, pro quo restituere *ἐκ χ. v.* non sum cunctatus. Nota est phrasis v. c. apud Diodorum IV, 32.

Ceterum a Leidenſi totum hoc excerptum *Ἀρχιλόχον* — — *ἔκτεινα* abest, pone quod vocabulum desidero *τὸ αὐτόν*.

IX. p. 10.

Κρίων. Sic scripsi fretus Salmasii certissima ad Solinum p. 101 et Holſtenii ad Stephanum p. 147 b. et p. 322 emendatione, pro *Κώνων*, mox ab ipſo

auctore nomine herois Cei, qui nomen dederit insulae, probata. Qui eam praeter Heraclidem appellaverit Hydrusam, in promptu iam non est, nisi quis in aliquo numero habere velit Helychium, cui noster ob oculos fuisse videtur. Sed plures novi, qui hoc nomen insulae Teno tribuunt; Eustathium ad Dionys. perieg. v. 523., Plinium H. N. IV, 22 ex Aristotelis, opinor, opere de rebuspublicis. Utriusque hoc nomen aquarum abundantia esse inditum, nisi vel per se verisimile esset, confirmari posset Eustathii testimonio.

εἰς ἡσας. Paene me impulisset codex Leid. et suum *εἰς ἡσας* inxerissem in textum. Sed abiiciendum esset tale consilium, cum de his nymphis auctor desquatur ut de indigenis. Nihil aliunde comperam habeo de iis, non magis, quam de leone et animali et promontorio. Sed promontoria homonyma insularum Cretae et Euboeae memorantur; utrumque a Ptolemaeo Geogr. III, 16, 17. Ceum, Heraclide auctore, nomen accepit a leone quodam, nymphas territante et fugante, non ab homine aliquo Leone nominato, ut putat Cragius, qui indocte vertit: quas cum timeret Leo, in Carystum traiecit, cum vertendum fuisset: quae a leone fugatae Carystum traiecerint, in Euboeam.

Βεῖσων. Hoc nomen proprium, haud quidem vagare, non esse corruptum, declarat Etymologus magnus: Βεῖσαι, νύμφαι οὕτω καλούμεναι μελισσοεργίαι αὐταὶ τὸν Ἀρισταῖον ἐδίδαξαν, cf. Helychius. Originem harum nympharum, quas tamen auctor noster a nymphis videtur distinguere, ex oriente operosius quam verius deducere conatur Bochartus hieroz. II, 4, 12, quamquam hanc viam ad verum deducere

posse negari nequit. Quam enim uvam subactam Columella XII, 39 vocat brisam, nobis die Trester, videtur esse eiusdem originis, ex graeco βεττειν gravare forte deducendae. Neque alius generis est nympha quaedam Brisa, quae Bacchum educasse perhibetur a Cornuto ad Persium Sat. I, 76, nisi quis malit cum Etymologo m. vocem a τῷ βλεπτεῖν, zeideln derivare, de quo videatur ad Timaei lexicon platon. Ruhnkenius.

διὰ τὸ πνεῖν ἐτησίας. Cui notum est, etestas, circa ortum caniculae 30 — 40 dies flantes ex regionibus septemtrionalibus, valde utiles fuisse omnibus oris ac insulis maris mediterranei, tum ad nimium solis calorem mitigandum, tum ad sata et pascua conservanda necessarios, statum eorum illis pernicipi esse posse miratus, vitiosa haec verba esse suspicabitur. Proinde sublestae esse fidei videbantur Ruhnkenio in epist. crit. II, p. 209, quem harum rerum intelligentissimum vere hominem, libellum meum de re theatri veterum approbasse mihi insar est multarum laudationum. Is igitur scribendum esse censebat aut τὸ μὴ πνεῖν aut ἐκλείπειν. Posterior correctio locis parallelis Theophrasti de Vent. p. 405 et Clementis Alex. Stromat. VI, p. 753 praecipue commendatur, quandoquidem τὸ ἐκλείπειν ibi sic modo occurrit. Neque tamen dissimulo, neutram certam videri, nam post τὸ ἐτησίας possunt plura excidisse, ut saepe in extremis nostri epitomae factum videtur, talia fere, qualia iam desiderabat Salinasius ad Solinum p. 102. Διὰ τὴν ἡμέραν τὸ πνεῖν. Modo τὰ ἴδιαι τῷ Διὶ sine perierint, potuerint verba ista sana fuisse in hunc sensum: sacrificavit eo consilio, ut etestas exorirentur. Nihil

opis ferunt codices. Quin τὰ: παρὰ δὲ — — — ἐτη-
σίας omnino absunt a Sluisk., quibus plura ante no-
strorum codicum aetatem interciderint, inter alia
quaedam, quae morem Ceorum quotannis canicu-
lam observandi ex eaque futuri anni qualitatem men-
te praesumendi describerent, ea fortasse ipsa, quae
adhuc legerit Cicero de Divin. I, 53 Ceos acce-
pimus ortum caniculae quotannis solere
servare coniecturamque capere ut scri-
bit Ponticus Heraclides, salubrisne an
pestilens annus futurus sit. cf. Diodor. IV,
82 ibique Wesseling.

Ἀριστείδης. Intellexerim hic notum Athe-
niensem, cuius fide ipsius ac iustitia fretos multos
iusulanos res suas commisisse constat ex Plutarcho
c. 23 in eius vita. Peculiare quidem de Ceis me
legere nunc non memini. Si fallor, doctiores me
castigent.

τοῖς τελευτῶσι. Bene Leidenfis ἐπὶ τοῖς τ.
ut infra fr. 21., quemadmodum corrigendum duxi,
quamquam hic dativus per se passive in eundem sen-
sum etiam accipi potest. Mox aliquis malit ἐξάγου-
σι ἐκ τοῦ ζῆν. ut apud Dioscoridem IV, 26 et Ap-
pian. Hisp. VI, 96. Sed nude positum ferri potest.
Sic v. gr. occurrit apud Plutarchum in Anton. comp.
cum Demetr. c. 6. Appian. B. C. IV, 135. Pariter
ἐπάγειν usurpatur a Mattheo XXVI, 24. Quod ad
rem attinet, merentur conferri Strabo X p. 745., Ae-
lianus V. H. III, 37., Stephanus Byzant. v. Ἰουλίς, Vale-
rius Max. II, 6. 8. Miri huius ritus causam non
improbabilem affert Strabo, victus penuriam incolis
subinde auctis, utique in insula non satis fertili ad
extremum non suffecturi, causam illius moris esse

tradit, annum, quo ulterius ipsis vivere haud liceat, aetatis sexagesimum esse, addens, Opium esse et cicutam, quibus vitam abruperint, nemo mirabitur, qui noverit utriusque vim refrigeratorem. Huius usus Socratis, Theramenis, Phocionis exemplis satis notus et ab Atheniensibus frequentatus est. V. clariss. Schneider ad Nicandri Alexiph. 86. Illius vires narcoticae eadem et enthusiasticae hodieque in Turcis et Indis satis agnoscuntur. Neque veteres ignorabant illas V. Dioscorides IV, 64., Galenus de Fat. Simpl. Med. VII, p. 808, Iulius African. c. XXXI. Moretum 75 nocuum capiti gelidumque papaver. Plinius h. n. XX, 18 papaveris vis non soporifera modo, verum, si copiosior hauriatur etiam mortifera. Aemilius Macer de herb. XXXII, 25 plus lethargum, mortem saepius infert. Illius non ultra triginta, huius fortioris adhuc non ultra quatuor drachinas ferebat humana natura, quamvis homines maiorem modum ferentes extiterint. V. Sextus Empir. pyrrho hypoth. I, 14.

X. p. 11.

Νηίδες. Ex Aeliano V. H. XVII, 28 discimus, Euphotionem in hypomnematis hoc idem narrasse, fuisse has aves maximas, feras, accedentibus infestas tantaque vocis, ut terram ruperit. Appellat eas νηίδας. Forte neutra scriptura recta et scribendum νηάδες aut νηάδες, quo Suidae vestigia ducunt. Ex hoc nomine licet coniecere, fuisse aquatiles, forsan ex laronum genere. Coniici quoque possit, post τὸ νῆος omissum esse πρότερον, quamquam non est omnino necesse. Nomina hic commemorata, insulae ab Heraclide recte tribui asserunt alii. De nomine Par-

thenia V. Callimachus in Delum 48 et ibi Spanheim, Stephanus Byzant., Schol. Apollonii I, 185, Strabo X, p. 701 XIV, p. 944, Hyginus Fab. 14, Plinius H. N. V, 31, Lactantius Institut. I, 13. In his locis eminet Plinianus, qui verbotenus commemoretur dignus: Partheniam primum appellatam Aristoteles tradit, postea Dryusam, deinde Anthemusam et quae sequuntur, ubi plura adhuc nomina recensentur, quae probant, insulam a multis subinde coloniis fuisse occupatam. De rariore Dryusa addatur et Hesychius.

Ἀγκάτος ἐφ' οὗ. Hic fuit ex antiquissimis insulae regibus, qui Lelegum coloniam ex ora Asiae minoris, maritima in Samum deduxit, interque alios filium habuit Samum, insulam suo nomine impertientem. v. Pausan. VII, 4 et Spanhemius ad Callimachum h. in Del. 50. Historiam non inficetam, quae proverbio ansam dedit, narrant praeter paroemiographos Tzetzes ad Lycophronem 488, Anecdota gr. Villois. p. 24, Scholiastes Apollonii I, 188, unde discimus, etiam huius narrationis auctorem fuisse Aristotelem. Nonnulla eius vestigia servavit codex Leidensis, qui habet, περὶ οὗ τὰς ἀμπέλους ὁ Σεράπων φυτεύων φησὶ πολλά etc., omittis τὰς παροιμίας ἐξηγήσθαι. Haec a codicis scriptore ex memoria illius narrationis aut ex scriptore eam habente allita fuisse ideoque esse aliena perquam probabile est: itidem, legendum ἀφ' οὗ pro ἐφ' οὗ, ut mox. ἡγήμωσεν, ἀφ' οὗ. Causis probiorum declarandis adhibetur ἀπὸ, argumentis aut rebus, quae in iis praedicantur ἐπὶ, ut supra ἐπὶ τῶν ἀποτόμων. Τὸ αὐτῶν non sic tentaverim, refertur enim aut ad Σαμίων inscriptum aut ad latens in τῷ Σάμον.

Ἐν τοῖς Σαμίσις. Temerarium esset, eliminare velle τὸ ἐν, quasi sufficeret solus dativus. Interest aliquid. Omissa enim hac particula ubicunque hirundo alba Samiis visa esse diceretur. Atqui auctor vult, in ipsa terra Samia hoc contigisse. Non semel hoc factum esse, Aristotele quidem auctore refert Aelianus H. N. VII, 20 et clariss. Beckmannus ad Antigonum carystium p. 183, qui conatum suum Alexidis nomen, pro Aristotelis nomine Aelianis substituendi inhibuerit, Aristotelem, quod respicit ille, quamvis in h. n. non extet, sine dubio fuisse in eius politicis, quemadmodum pleraque huius generis, reputaturus. Nuper simile portentum hiru-
dinis in Germania deprehensum est, auctore Iadice Imper. 1803 mens. Aug. p. 2859.

διὰ τῆς ἀπῆς. Post haec excidisse videtur τῆς Σύρας, ut, comparatis Aeliano V. H. IV, 28, Diogene Laertio I, 11, 8, probabile sit, foraniam enim multis rebus competunt.

ἢ ὅτι ὁρατὶ τὸ γένος. Hic haereas, atrum hoc errori mentis tribuas an manus, ambigens; cum memineris, Phrygem fere appellari Aescopum. Ne-
trum vero admitti potest; scholiaste Aristophanis ad aves obstante, 471, qui idem tradit, quique Heraclidem exscripsit, refert enim haec ipsa verba. Sed hoc quod sic H. unicus esse videtur, qui hoc tradit, auctoritati nihil detrahit. Immo eam auget, dum probat, veram et genuinam esse nostram lectionem. Quid quod alterum cum altero bene conciliari potest, nec inde ita colligi, quod Heraclides Aescopum pro Phryge non habuerit, siquidem nonnisi eius genus ex Phrygia oriundum esse narrat. Atqui hoc facile esse in illis potuit, quae multae olim ex Ea-

ropa in Asiam transmigraverant. V. Herodot. VII, 73 et Scaliger ad Eusebium MXLV. Hactenus satis muniri posse videtur Heraclidis auctoritas. Saltem malin ita statuere, quam credere cum clariss. Harlesio ad Fabricii Bibl. Gr. I, p. 618, quod hoc nomen ei inditum sit ob conservam, genere thresiam. Sed profligata hac quaestione exurgit alia, qui Aesopus in Samiorum republica possit commemorari. Verum ad hanc quoque responsio est in promptu, quam suggerit Iulianus Orat. VII, p. 207, qui Aesopum Samium esse ait, propter dominum in suos Samios priorem Xanthum, Idmonem posteriorem; quos ita nominat et Herodotus II, 135, ubi Valckenarium pro Ἰδμων scribendum esse Ἰάδμων opinantem non sequeretur. illa enim forma vulgaris, haec ionicae dialecti duntaxat fuisse videtur. Praeter scholiastem Aristophanis obstant Apollodorus Bibl. I, 9, 23; Orpheus Argon. 185, 721; Apollonius Rh. I, 139; II, 817; Nonnus Dionys. XXXVIII, 43; Hyginus fab. 14; Valerius Fl. V, 2 et alii multi, qui omnes scribunt Idmon. Neque hac tamen quaestione finita omnia composita sunt; nam scholiastes Aristophanis pro τοῦ καποῦ habet τοῦ σσοῦ. Secundum utram harum lectionem diiudicem, tantisper nesciam, donec aliunde mihi de hoc Idmone constiterit.

Ἰκαριος. Qui hic intelligitur Syloson, fuit iunior, Aeacis filius, Polycratis frater, distinguendus a Sylofonte, Calliclis filio seniore, Samio et eodem, qui et ipse tyrannide potitus est stratagemate, quod refert Polyaeus VI, 45. Ille superiore celebrior, tyrannidem opes Persarum, quorum regem Darium nota chlamyde ad consocianda

arma pellerat, post Polycratis obitum Maeandrio imperii usurpatori iverat ereptum. Qui cum arcte obsessus, in eo esset, ut arcem et insulam traderet, dum id agebatur, Persae oscitantes necopinantesque a Samijs duce fratre Charileo, cui imperium traderat, erumpentibus oppressi magnam stragem perpeffi sunt, cuius ulciscendae causa dux Persarum Otanes suos nulli Samio parcere omnesque obtruncare iussit v. Herodotus III, 149. Hinc natum proverbium esse dicunt alij, alijs a crudelitate Sylofontis repetentibus, v. c. Strabone XIV, 945. Scriptum ionice esse non est mirandum, nam dialectus ionica erat vernacula Sami. Si illud verum est; ἐκχρη notat causa; si hoc; voluntaria opera, luidine.

"Οτι — ἰξίβαλεν. Critica hic faciem suam ab historia accendat oportet. In mente haud dubie habuit Heraclides coloniam, in qua quippe fuit Neocles, Epicuri philosophi pater, missam ad compescendos rebelles Samos, terramque eorum occupandam, ac forte inter se dividendam. V. Strabo XIV, p. 946 et Diogenes Laert. X, 1; cf. Corsini Fast. Att. II, 26. Commemoratio patris Epicuri tempus ἀλεσχέρως indicat, quo ablegata fuit ista colonia, et probabile facit, hoc factum esse circa Ol. CX. Quod si verum est, vix contigisse potest, ut archonte Aristodemo Ol. CVII, 1, anno ante nasceretur Epicurus, quod ex Philochoro refert Dionysius Halic. in Dinarcho p. 665. T. V. E. R., sic enim in Samo Epicurus natales suos habuisset, qui quidem ibi nutritus et educatus esse fertur. V. praeter Diogenem Suidas et Eudocia in Viol. p. 172. Sed auctoritatis gravioris illius chronici hoc dandam esse reor, ut an-

num istum Epicuri nati pro falso habeamus, nisi quis, si Epicurus nominatur Atheniensis hoc propter parentes fieri iudicet, id quod optimum est forsitan ad turbas illas componendas. Quid? quod scholiastes Aeschinis in Timarch. p. 731. T. III. E. R. coloniae in Samum deductae tempus in Ol. CIV, 4 archonte Nicocle removens repudiandus est, cf. Wesseling ad Diodor XVIII, 18. Omnino pars historiae atticae inde ab expulsis triginta tyrannis iam antiquis, nedum nobis, obscura fuisse videtur. Nomen Euripidis commemorati iuvaret nonnihil rem ad liquidum perducturos, si scirent, quis sit hic Euripides. Celebrem tragicum non esse, vel hoc probat, quod hic decessit Ol. XCHI, 3; Possit esse dictus Aristophani Eccles. 821; quamquam vix probabile est, hunc comicum, qui Eusebio teste Ol. LXXXV floruerit, usque ad Ol. CVII; imò ad Ol. CX vitam prolongasse. Verum Euripide a se commemorato multo senior esse potuit, et hic propterea ultra illum terminum vitam extendisse, quamquam, ut dixi, parum verisimile est. Forte est idem cum eo, cuius mentio fit a Polluce Onom. IX, 161, quem unum ex quatragenta, post triginta rempublicam administrantes fuisse prodit, quorum principem fuisse probat, quod talorum iactus quadraginta colligens ab eo dictus sit Euripideus. Videtur hic iunior esse illo, si diversi sunt. Si Theagenem Samium accuratius nossemus, indagare veritatem possemus penitus. Sed de hoc homine mihi nihil est compertum. Doctiores lucem suam, si quam habent his tenebris affundant. Equidem nescio, vulgatae lectio praestet, an codicis Leidensis *Θεογύνης*, quae forma non rara est. V. Xenophontem hellen. I, 3, 9; II, 3, 2;

inprimis Dukerus ad Thucydidem IV, 27. Multo magis insolita est forma dativi vocis Ἀθηναῖσι, pro qua calamo vix temperare potui, quominus rescriberem Ἀθηναίσι.

XI. p. 12.

Ταύτης — ἐξεφύτευσε. Illud referendum ad inscriptionem, ut ita dicam, praegnantem, utpote cui inest τῆς Κύμης urbis aeolidis. Hoc quominus tentem, rescribamque Heynib probante ἐπεφύτευσεν, animo vix possum temperare, cum notet transplantare si ignorem, verbis graecis cum τῇ ex compositis inhaerere interdum potestatem perficiendi. Hinc significare possit hic, totam insulam conferre, quo? aut excidit, aut nescivit autor, aut non addidit, aut varii generis utiles stirpes et felices arbores intellectas voluit. Alias proum esset addere ἐμπέλος. Si doctrinae meae modulus in absurdum angulum pertineret, ubi plura de hoc Téléphane lateant, quem antiquissimum temporis mythologici regem fuisse probabile est, aut nisi modo interiissent, quae Aristoteles de hac republica scripserat, qui Schol. Soph. Oed. in argum. et Suida in τέλει testibus in Cumanorum reges αἰώνμῆτας vocatos esse tradit, luculentius disputare de hoc loco possem. Rarius illud nomen personale gestum esse novi a celebri quodam tibicine Samio, occurrente apud Pausaniam I, 43; Plutarcham de Mus. p. 1138; A. T. II et apud Suidam. Sed hic nostro loco est alienus.

τινός — τινά. Quem hoc mirum habeat non obiurgabo, sed reprimam, si quem lubido illud corrigendi invadat in nomen aliquod personale, nam hoc fieri non deberi iam indicat repetitio eiusdem

vocis de diversis hominibus. Speciosius foret δεινός — δεινί, quod dici solet de hominibus, quos aut nominare memoriae culpa non possumus, aut nolumus. Saltem exempla hocce modo usurpati τις requiro. Simpliciter ideo credi potest, neutrius nomen scivisse Heraclidem, qui, si posterius τινά scripssisset tantummodo, videri posset innuere obscuritatem oraculi cuiusdam, aliquem ipsis Lydis nondum cognitum designantis. Cui cogitationi si quis immoretur, eo deferri possit, ut priore τινός nomen proprium oculi suspicetur. De Mane, antiquissimo Lydorum rege sine ulla idonea ratione cogitant conditores Hist. univ. Guthr. II, p. 155.

Ἑρμοδίκην. Hemsterhusius ad Pollucem IX, 6, p. 1063 scribi ex suo auctore iubet Δημοδίκην, quia illud nomen femininum non occurrat. Sed haec ratio infirmior est, inprimis nominis forma analogiam servante, quam ut movere quemquam debeat ad mutandum nomen ex Polluoe, cuius locus ex nostro non minore forsan iure emendandus sit. Haec emendatio itaque aequae inutilis censenda est atque violenta. Quot nomina, sic dicta propria, ἅπαξ λεγόμενα sunt? et quoties uni homini diversa nomina tribuantur? Proclivius est suspicari, ante proxima verba καὶ ἄλλαι διαφέρειν excidisse οὐ μόνον, nisi quis elliptico usu satis frequente omissa esse malit. De his melius iudicaremus, si fontem haberemus, unde sua hauserit Heraclides. Sed eum ne novimus quidem. Memorabile est, quod memoratur Hermodicem Cumaeis inventricem fuisse pecuniae cudendae. Indidem forte est, quod Herodotus ad Lydos eius inventionem refert I, 94 in qua regione Cumae erant sitae.

ἀπώλλυται. Malim ἀπώλλυτο, narrat enim auctor rem, quae olim fuit. Mos iste non fuit insipidus, non tam propterea quod plura singulis dormibus invigilabant, quo illarum domini, vicinis freti, alienisque rebus familiaribus attenti suarum fierent incuriosiores, quam quod hinc cavebantur furti, unde plurima exeunt, nempe a vicinis. Huc redit sapiens Hesiodum Op. et D. 348.

αὐτῆς. Emendatu facile hoc forte visum fuerit nonnemini, corrigendumque αὐτήν. Sed abstinendum, nam μοναρχεῖσθαι sine dubio construebatur cum genitivo ut ἀρχεσθαι. Hic tamen usus est notabilis, quo passivae, sine subiecto absolute genitivo iungitur. Idem est, ac si posuisset μόνον ἀρχεσθαι αὐτῆς. Nescio, an alibi tali modo offeratur.

Φείδων. Cumaeus, quod scio, legislator huius nominis a nemine nominatur, sed vetustissimus Corinthius ab Aristotele Polit. II, 6, cf. celeberrimus Heynius opusc. philol. II, p. 255, ubi nostrum locum proponit. Notior adhuc est, Phidon Argivus, frater Cavarei, Macedonum primi regis, inventor monetae mensurarum et ponderum inter Graecos, et idem antiquissimus, de quo videndus Prideaux ad marmora Oxon. Epocha 31, Cumani Phidonis lex non vulgarem sapientiam prodit, quippe qua cavebatur, ne homines inhonesti, fortisque suspectae, civitate potirentur. Multo minus notus est Prometheus, qui mox sequitur. Omnino in hoc fragmento ex proprio fere fonte sua hausisse Heraclides videtur.

Διαγόρας. Fuit hic Diagoras sine dubio idem, quem Aristoteles de republica V, 6 equitum oligarchiam, sustulisse ait, nuptiis, quibus iniuria affi-

iebatur, occasionem praebentibus. Proximum est credere, Eretriensem hunc Diagoram fuisse. Attamen cum celeberrime ille Atheus, aetate belli peloponnesiaci vivens, Mantineensibus praeclaras leges scripsisse dicatur ab Aeliano V. H. II, 23 et a Hesychio Milesio p. 12, quem exscripsit Suidas, Corinthi obisse: absolum non esset putare, Diagoram hunc eundem esse cum nostro, aliter ac sensit Fabricius Bibl. Gr. II, 24, p. 654; T. II. Ed. Harl.

XIV. p. 13.

Δεπρεῖς. Haec forma post illam crebriorem inscriptionis non expectabatur quidem. Sed haec ratio non sufficit ad locum pro corrupto habendum, neque gentile Δεπρεὺς analogiae adversatur, deductum a Δεπρίων, Δεπρεῖων dictum Callimacho hymn. in Iov. 39.

XV. p. 13.

νόμοις. Auctor nihil aliud velle videtur, quam leges scriptas apud Lycios non extare, sed mores longo temporis usu invaluisse in legum vim. Mos quem affert imperii mulierum in viros, singularis est et verum se probat iis, quae referuntur ab Herodoto I, 173. Nicolao Damasc. apud Stobaeum XLII, p. 292 et a Plutarcho de Virt. Mul. T. VIII, p. 276; Ed. Hut. qui certum faciunt, potiorum sexum et honestiorem fuisse apud Lycios femininum. Neque tamen τὸ γυναικονεπείσθαι ita velim interpretari, quasi reginas habuerint, nam nullius Lyciae reginae mentio fit; sed plurimum regum, quamquam nobis tam pauca tradita sunt de Lyciorum historia, ut facile, nobis ignorantibus seriem reginarum Heraclidarum, habere potuerint.

XVII. p. 14.

Μολοττοι. Hic adeo coeuntio, ut discentis quam docentis partes agere malim. Nam neque commemoratur, ubi templum Dianae exilayerint Molossi neque cur hoc fecerint, neque quando id acciderit. Negligentissimum hic se praebuit excerptor, nisi ex parte tempus fuerit causandum. Immo non satis patet, cur hoc fragmentum afferatur, quod ieiuni habet aliquid et frigidi. Res, quam continet, est historica non politica, videturque ab auctore proposita fuisse prodigii causa. Fanum illud fuisse Cephalenum est credibile, quamquam inscriptio rem Molossis vindicare videtur, cum magis ad illos pertineat. Saltem si sana et integra sunt verba, videntur significare, Dianam non indignatam esse adempta sibi a Molossis corona, sed proiecta altera corona aurea, quam ipsi deposuerant Cephalenes pro illa strolata, prae se tulisse, malle sese illorum esse quam horum. Sic tamen putidum est, quod de sacrificio commemoratur. Expectatur sacrilegos caput statuae alio integumento loco detractae coronae operuisse; et hinc vox *ῥυσίαν* ante me iam Heynio meo suspecta fiebat. Quod si legeretur *καυσίαν*, quem pileum sicut originem cum Macedonibus communem habuisse Epirotas aut Molossos, fidei non est expers? Sed hae coniecturae tantisper pendent, dum aliunde liquidius de re constiterit. Nunc conicere tantum possum, narrare verba prodigium, imperium iamiam futurum Molossorum in Cephalenes protendens. Ceterum, quod addit auctor de origine nominis, habet plures, qui secum faciunt, inter alios Aristotelem, qui hoc in politiis tradiderat, prodente Etymol. in. in *Ἀρκασίος*; Strabonem X, p. 708; Pausa-

niam I, 37; Apollodorum II, 4, 7, secundum quos Ampitryonem, cum expeditionem contra Teleboas faceret, comitatus esse dicitur Cephalus et hanc insulam ab eo accepisse. —

XVIII. p. 14.

ἀποπλεῖν. Nota significatio huius verbi, nave proficisci alicunde, abschiffen, hic nullo modo convenit, cum ad Milesios tantum referri possint, nisi verba obtorqueas. Sensu istuc ducente deberet itaque notare τὸ ἀποπλεῖν, avehere aliquem navi, einen abfahren. Quod cum ab usu verbi prorsus abhorreat, locus sit coniiciendi, esse corruptum omissumque τὸ ἐξ. Conatui Heynii mei, textum interpretatione sustinentis, cum dictum esse possit τὸ ἀποπλεῖν pro εἰς τὸ ἀποπλεῖν et si το καὶ non obstaret, duritie tamen vel sic oratio vix careret.

XX. p. 15.

Λαμίσκος. Fides huius nominis, forsitan nonnisi hoc loco et apud Platonem Epist. VII, p. 148 occurrentis, ob id ipsum in dubium vocari posset. Sed hoc non sufficit ad iustam criticam loco admoventem. Quemadmodum enim a nomine Lycus derivatur Lyciscus, sic a noto nomine Lamus legitime Lamiscus deducitur, quem Lucanorum italorum regem fuisse vix potest addubitari. Verum ut taceam, auctorem vulgari nomine ad ambiguitatem evitandam haud dubie usurum fuisse, vel eo, quod aliunde de hospitalitate Lucanorum — v. Aelianum V. H. IV, 1 — constat, probabilius redditur, intelligendos esse italos. Sed hoc moram fecerit maiorem, quod Heraclides, quotus digitus in pedibus

Lamisci fuerit lupinus, declaraturus, tamquam notam addit verba ἀπὸ τοῦ μεγάλου, quasi non idem esset, si a minimo numeres. Hinc videtur sequi Lamisci pedes sex digitorum fuisse, tertiumque a maximo carniculam digito similem, aut callum cartilagineum, qualis genti Bilfingerorum proprius fuisse dicitur. Exempla antiqua nunc mihi non sunt in promptu, sed non de fore arbitror.

XXI. p. 15.

Λευκῶν/α. Haec vox specie forte corruptior est, namque Schol. Apollon. ad l. 918; Samothracen olim Leucosiam ac deinceps Samum appellatam esse ex Aristotele refert, ut adeo etiam hic ita legendum sit, nisi alterum, alteram vocis formam pro recta habuisse statuimus. Antea, cum interpungeretur post ἐπτακοσίαις; etiam ea ipsa vox iure erat suspecta. Cum enim antiquissima Graecorum chronologia tam obscura et incerta sit; non capitur, quomodo auctor ab exitu thracicae coloniae retro usque ad tempus illud, quo Samothrace vocabatur Leucosia, elapsa esse septem secula liquido definire queat. Ignoramus quidem aetatem illius coloniae; at discimus ex nostro, antiquiorem fuisse samia, quae et ipsa antiquissima fuerit secundum Diodorum V, 47, quicum faciunt Dionysius Halic. I, 41 et Eustathius ad Dionys. perieg. 534, eo ad- vecta a samio quodam Saone, Iovis aut Mercurii et nymphae Rhene filio. Magna vetustas huius coloniae vel inde apparet, quod Dardanus ex hac colonia originem ducebat, quem circa a. m. 2500 vixisse constat. Tametsi au. em fabulis Samothracum maximam fidem habemus, hanc coloniam in tempora postdiluviana regionis suae relictientium, diluviumque suum omnibus aliis graecarum nationum prius esse traden-

tium, vix tamen evinci poterit certis auctoribus, eorum memoriam ultra a. m. 1800 posse promoveri. Hinc nullus dubitarem, perimpedita haec tesqua viam mihi pandere, τῷ ἐπτακασίῳ mutando in ἐβδομήκοντα, nisi alia ratio me expediendi mihi offerretur, mutata interpunctione, qua facies rerum omnipo mutatur. Corroborant eam Pausanias VII, 4, et Schol. Homeri ad Iliad. v. 12 ex Apollodoro, quorum hic Samios colonos, oraculo delphico iussos, anno 209 post Troiae excidium Samothracen occupasse scribit, ille e Samo isthuc coloniam exiisse, eiectam a colonia ionica ducta a Procle, Pityrei filio, pulso et ipso a Deiphonte epidaurio, Temenis argivi, noti illius Heraclidæ genero. Qui cum 100 fere annis Troia deleta posterior sit; subtilius ratiocinando licet exputare, quomodo ad tempus ab Apollodoro finitum haec colonia possit congruere. Quae Pausanias de ea re habet, ipsa veritatis argumenta secum ferunt, ut aegre dubietur. Quae iactari possint, iam diu olim peninsulae a Saone hoc nomen fuisse inditum, et Homerum iam novisse Samothracen, vix veniunt in censum. Ut enim taceam, testibus non optimis fidem rei inniti, et de Homero suo interlocuturum esse celeberrimum Wolfium, nemo dicit, a Saone Samothracen appellatam esse peninsulam, sed Samon, at derivatio habet aliquid torti et duri. At hoc contradicit Pausaniae et Stephano byzantino, qui peninsulae nomen fuisse Dardaniae tradunt antequam Samothrace appellaretur, cum ex illa traditione vices forent versaе. Praeter haec nomina adhuc plura alia aliis temporibus habuit peninsula, unde eius historica grandior antiquitas amplius colligitur, de quibus dispicere nunc nostrum non est. Conferantur interim Strabo XIV, p. 944; Plinius H. N.

V, 31; Lactantius Institut. I, 13. Nostra refert videre, num septingenti illi anni cum narratione Pausaniae queant consistere. Sed nemini hoc operosum erit intelligere, et ab anno m. 3000 ad, a. 2300, et inde usque origines suas repetere neque a vana Graecorum illas ostentantium origine, neque ab historia graecorum illum terminum longe excedente alienum videbitur.

Mox pro οἰκίας eruditissimus Heynius mavult οἰκίας, legitime et speciose, auctoribus aliis, eandem criticam adhibentibus Diodoro II, 3; Wesselingio Polybio II, 3; Ernesti, Palaephato I, 9 Fischero. Equidem tamen mero ingenio solique de lingua arbitrio tantum tribueri nolui, ut locum emendarem. Quamquam enim ad manus nunc locus non est, ubi οἰκία de patria est, οἶκος tamen sic occurrit apud Xenophontem hellen. III, 2, 14 et in Athenaeo X, p. 448 a Casaubono agnoscitur. In quaestionem etiam vocari potest, num ubique critica recte sit tractata, cum apud latinos τὸ domus pro patria dici neminem praetereat.

XXII. p. 15.

κλαίω etc. Archilocheum hoc esse senarium iambicum, manifestum est, sed integerne nec ne, non item; nam aliter et corruptior profertur a Strabone XIV, p. 958.

κλαίειν θάσσειν, εὖ τὰ Μαγνήτων κακά.

Critica difficilis hic est accommodatu, quoniam de sensu versus contextui excerpti de eiusque constructione penitus certis esse nullo modo nobis licet. Sed hoc statim anticipandum, ne quis fallatur, τὸ κλαίειν esse non Archilochi sed Strabonis, illud praecedenti φαίνεται aptantis, qui proinde τὸ κλαίω ut noster legerit. Hoc quidem ab utroque auctore dicitur, in hoc versu

loqui Archilochum de calamitate Magnetum, sub quibus intelligendi sunt Magnetes Asiae minoris. Ita tamen nondum scimus, utrum ex proposito an obiter tantum fiat, Magnetumne mala hic describat poeta an suam ipsius adversam fortunam cum Magnetum comparet, quod scire lectoris refert. Posteriora hic videntur contingere. Calamitates horum Magnetum tantae fuisse videntur, ut in proverbium abierint, cui materiam praebuerint multae ac multifariae caedes et clades, quas a cimbrica gente Treronum sint perpeffi circa a. m. 3350, qui annus in ipsam Archilochi aetatem incidit. Quamquam etiam probe repeti possint, ex multis sedium vicissitudinibus, quas relinquere et cum aliis commutare saepe vi cogeantur. V. Cononem narr. 29. Quicquid sit, non sufficit ad versum aut tute explicandum aut emendandum. Ut nunc sunt, sensu non omnino casta videantur sic accepta: *tolero mala marium, non Magnetum, id esset, multa maiora mala tolero, quam Magnetes.* Sed frigidum, quod huic sensui inest, non me fugit, quod tamen mitigari posset, si *ού* formetur in *ή*, aut *ού* *τά* in *όντα*, verbis sic distinctis.

κλαίω, Σαλασσῶν ὄντα, Μαγνήτων κακῶν

hoc sensu: Comploro mala Magnetum, cum marium malis conferenda. Neque quemquam, credo, offendet, immensa mala cum mari comparari, vel quia tot mala creat, vel omnino cum imago sit vastitatis et multitudinis. Sic *πίλαγος κακῶν* occurrit apud Euripidem in Hippol. 922; Herc. fur. 1088; *πίλαγος καλῶν* apud Platonem in sympol. c. 29. quem locum respexit Plutarchus Quaest. Platon. III, p. 261, T. XIII., cf. Plautus Asinar. I, 2, 8 et paroemiographos. Quemadmodum mare physicum, sic

Magnetes hi symbolum malorum historicum fuisse perspicitur ex Iulian. Orat. VII, p. 210, quem descripsit Suidas. Vel sic fuerint tamen, quibus puteat τὸ θαλασσῶν. Strabonis variante lectione suspectius ad huc: Tyrwhittus coniect. in Strabon. p. 54 edit. Harless tentabat acute et docte, varia apud Athenaeum I, 45 lectione iuvante, τὰ θασιῶν pro θαλασσῶν, non addens; cur ita velit. Verum respiciebat sine dubio aerumnas, quae Archilochum in Thaso manebant, cuius incolarum invidiam incurrit, coloniae eo Paro ductae confors. V. Aelianum V. H. X, 13. Tum vero non statim clarum est, quid velit versus. Non minus frivolus esset, si notaret: lugeo calamitates Thasiorum non Magnetum; quem sensum verba primo offerunt. Quid hic Magnetum facere mentionem attinebat? Si vero significant, ut habeant salem: Lacrymor mea in insula Thaso mala, quae Magnetum infortunia aequant; hic sensus non pronus esset sed supinus, non se daret, sed extorqueretur. Huc accedit, quod si necessarium esset, Thasios extundere, multo leviori momento nos habituros esse illos legentes θαλασσίῶν, aut θαλασσίῶν, quod esset gentile nomen insulae Thasi, nomine Thalassia quoque insignitae, auctore Ptolemaeo Geogr. III, 12, p. 80. Enimvero parum omnino tribuo huic emendationi, nam quis praestiterit, poetam non alia aut omnia sua mala in animo habuisse, quarum bonam partem virulenta sua lingua apud populares sibi contraxerat? V. Pindarus Pyth. II, 56. Tum ex turbido eius animo talis proficisci potuisset:

κλαίω τάλας, στένω τὰ Μαγνήτων κακά.
aut talis:

κλαίω τάλας ἔγων, οὐ τὰ Μαγνήτων κακά.

quam lectionem favorabilem faciunt Strabo, qui eu
habet. Sed has coniecturas non ita adamavi, ut prae
melioribus eas non statim reiiciam, easque a vero non
aeque atque tyrrwhittianam aberrare posse arbitrer.
Acutissimus Heynius versum sic confingebat:

κλαίω δὲ μάσσαν ἢ τ. Μ. κ.

quam praefero alteri eius coniecturae:

κλαίω δ' ἐλάσσην η. τ. Μ, κ.

Φάμις. Nescio, an vobis, Viri docti, approbem
hoc nomen intentatum relictum, quod omnino mihi
occurrere nunc non memini, nedum ut de hoc ipso
homine legerim aliquid. Alias proclive foret coniice-
re Φάμις doricae formae pro Φήμις; qui ex Homero
satis notus est. Si promitis meliora et accuratiora,
gratiam a me inibitis.

Ἀΐσσωπον. Nisi, quod de Aesopo hic commemo-
ratur, pannus est ab aliena manu afflatus; miranda
est vecordia excerptoris, qui, dum utiliores face-
ramos amputat, infeliciores inserit. Profecto haec sunt
prorsus aliena ab hoc loco, neque accurate quidem
narrata, nam omittit auctor tum Delphis hoc factum
esse tum crimen sacrilegii non verum fuisse, sed fic-
tum a Delphis, ut probum, quo se pungebat Aesop-
us, ulciscerentur. Res latius exponitur a Schol. Ari-
stoph. ad Vesp. 1437., et a Plutarcho de S. N. V. c.
12. p. 243. T. X. Ed. Hut.

XXV. p. 16.

ῥήγιναν. etc. Ut haec intelligantur, aliunde opus
erit supplere. Cum Messenii sub tempora primi Messe-
niaci belli, festum cum Spartanis commune in confinio
celebrantes iterum virgines violassent; horum popula-
res et propinqui iverunt, res repetitum, et ut exacta a

pu­dicitiae violatoribus injuriae poena sibi satisfieret, postulare. Hinc diffidiis crudis apud Messenios publice subortis, illi, quos Spartani ad poenam depoposce­rant, poenas daturus sese esse negantes crimina in istos ultro rejecere. Sed cum plurimos suorum haberent adversarios, quorum partibus plus pollentibus erant impares, cedendum ipsis fuit, patriaeque expulsi confugere Macistum Elidis oppidum, ubi incidebant in turbam Chalciden­sum ex Euboea, quibus et ipsis patria extorribus Rhegiumque petentibus socios se ad­didere. Videatur Strabo VI. p. 395., Scymnus Chius 310., quibus ab Heynio nominatis in opusc. II., p. 270., addendus est Pausanias IV. 4. Cf. et Barthelemy Voy. du jeune Anach. I, p. 8. sq.

Διόλου. Sic audacter rescripti pro Διόλου ex Diodoro V, 8; Eustathio ad Dionys. perieg. 462, et ex Callimacho apud Tzetzem ad Lycophr., 45. Nihil erat facilius corruptione alterius literae in alteram, et nullum nomen personale magis abhorret a graecorum usu, quam nomen Diolus:

ὅπου ἂν ἡ Θήλεια τὸ ἄρρεν — — — Haec corrupta esse, jam Cragio animadversum, qui, quae desint, non male ita supplevit: complecteretur, ibi urbem conderent. Graeca poterant fuisse: περιπλέκοι, aut περιλάβοι, aut περιβάλοι, ἐκεῖ πόλιν κτί­ζειν, aut similia. Possit etiam sola vocula ἦ esset ex­cidisse, vel post ἂν, vel post ἄρρεν, ut nullo ex tribus illis verbis indigeremus. Quid? non omnino incre­dibile foret, oraculum ex consulto mance aut elliptice locutum esse, ne impudicum sensum vocis ὀχέειν quem mente concipi vellet, verbo suo designaret? Critica hic posset tutius incedere, si eadem traditio apud alios quoque exposita haberetur. In versione

germanicae linguae genium, graecae linguae genio vel invitum inservire iussu, ne periret lusus verborum, nam proprie *πρῖνος* vertendum erat, die Ker mese-liche, quercus ilex Linnaei in meridionali Europa frequens et insignis, tum foliis suis semper viridibus, tum cocco, quod ferebat, unde praeclarus color ruber consuebat.

ἀπὸ τῆς ἐγχερίου ἡρώας. Etiam hic, ut saepe, Heraclides vulgus scriptorum non sequitur, in omnia alia abeuntium, maximamque partem nominis originem *ἀπὸ τοῦ ἐγγυοῦ* deducuntium, quia Sicilia ibi motu terrae ab continenti dissiuuerit. Eorum choragus est Aeschylus, recensenturque a Simsono ad a. m. 3339, et ab Heynio ad Apollodorum pag. 400, quibus addo Plinium H. N. III. 8, et Etymol. m. Unde Heraclides suum hauserit, nondum potui indagare, qui, nescio quomodo, tam praepostere potuerit commentari, ut res, duobus aut tribus fere seculis origine urbis seriores prius posuerit, ut adscitas a Rheginis Charondae leges, eique memoriam tyrannidis Anaxilae subjunxerit, sub quo tamen non est intelligendus antiquior Anaxilas, et ipse Messeniae originis eoque ipso tempore, cum Messenii transmigrarent, Rheginorum rex, sed duobus fere seculis senior aequalis Darii, qui civitatis statum oligarchicum in tyrannicum convertit. V. celeberrimum Heynium opusc. II, p. 269 sq. Sed et hic Charondae erat antiquior aevi intercapedine, eaque re ante eum commemorandus.

XXV. p. 17.

χαίρετε. Hunc versum corruptum fuisse, ex Aristotelis Rhet. III. 2, p. 319 T. IV, ed. Buhle intelligitur. Ubi est talis:

Χαίρετ' ἀλλοπόδων θυγατέρες ἵππων.

cum in Heraclide sic prostraret:

Χαίρετε ἀλλοπόδων θυγατέρες ἵππων.

vix in iustum metrum redigendus. Ut eum Aristoteles habet, esse asynartetum ex dipodia dactylica et trochaica mox cognoscitur. Quare non cunctatus sum nostrum emendare ex Aristotele. Quam frequentata sit vox poetica ἀλλόπος aut ἀλλόπους, quae in hoc versu est, de equis praesertim, probant multa exempla Homeri II. 9. 409, α 77, 159, h. in Ven. 219, Pindari Pyth. IV, 32, Nem. I, 6; Sophoclis Oed. Tyr. 474; Euripid. Helen. 1330; Orphei Argon. 1275.

XXVI. p. 17.

Κορκυραῖοι. Rarior forma me haud offendit non inscium eorum, quae praecepit Spanhemius de usu et praest. numism. 108; ad Callim. h. in Del. 156, et Wachterus Archaeol. numm. §. XXV sq.; Pausanias II, 35; Ptolemaeus Geogr. III, 14, p. 85. Alii eadem forma utuntur neque moveri debet in Conon. Narr. III, Eustath. ad Dionys. perieg. 494 πολλὰ ἱστοριῶν ἀντίγραφα ἰμφοίνουσι λέγεσθαι καὶ διὰ τοῦ ο Κορκύραν. Quam vellem, ut reliqua quoque tam facile possint profligari, quae valde sunt obscura, quibusque illustrandis vix suffecero, cum ne primordia quidem Corcyrae Spanhemii mihi sint in promptu, qui forte mihi otium fecisset. Et hic propria sua auctor, neque facile apud alium reperientur, quae de Diomede narrantur; alioquin e larga penu sua depromsisset iteratissimus Heynius, in Exc. I. Aen. XI, p. 579, T. III. Qualia verba nunc sunt, non satis declarant utrum Corcyraei bellum, in cuius societatem asciverant Diomedem, Iapygibus an Brundusinis illaturi fuissent, in-

ter quas duo populos, verbis hisce integris et simpliciter sumtis, bellum exarserat. Hoc per se non debet esse miraculo, quandoquidem Iapygibus cum aliis graecis gentibus v. c. cum Tarentinis bellum fuit, auctoribus Herodoto VI. 170, Aristotele Polit. IV, 3., Diodoro XI, 52, Strabone VI, p. 431. Atque contra Messapios aut Dannios, qui fuere Japyges belli societatem cum Danno rege iniisse dicitur Diomedes. V. Antoninus liber. metam 37., et Tzetzes ad Lycophr. 603. Sed cum haec traditio diversa videatur a nostra, parum valet ad rem dilucidandam; neque declarat, cur Corcyraei tandem alterutros illos bello petierint. Altioris indaginis est causa hujus rei. Equidem, cum animo succurreret odium mutuum, quo flagrabant Cretenfes et Corcyraei, notum ex Ovid. Ib. 512, et fortasse inde exortum, quod olim Phaeaces sedibus suis in Sicilia a colonis cretensibus excitati fuerint, — cf. ad Homeri Od. 2. 6. Eustathius — et cum Brundisium fuisse Cretensem coloniam e Strabone VI, p. 432, Justino III. 4, 12, et Lucano Pharsal. V, 406, haberem cognitum, facile eo deducebar, ut crederem, Corcyraeos, odium, in matrem exercitum, in coloniam quoque propagaturos fuisse. In hanc sententiam maxime tamen legere *πολεμοῦσιν* ad Corcyraeos relatum pro *πολεμοῦσαν*. Loco sic lecto omnis ambiguitas evanescet, neque iam diversi erunt a Brundisinis Japyges, qui et ipsi ex insula Creta deducuntur ab Herodoto l. c. et ab Athenaeo XII. 5., cum ab aliis ex Illyrico, idque probabilius repetantur. Cf. Heynius opusc. II, p. 275. Quod si ejusdem originis Corcyraei fuerint, quod vel ob viciniam fide haud est indignum, etiam hinc causa belli pateat, credibile enim est, Corcyraeos cognatum sibi populum, opem suam

implorantem, ab alienigena gente illum oppressura defensuros. Clarius hic cerneremus, si abstrusum fontem reperire possemus unde sua Heraclides hauserit, qui sententiam Iustini XII, 2 et Isidori XIV, 4. Brundisii origines ad Diomedem referentium non sequitur. Ejus epitomatores hic laude non possum impertiri, quod non accurate extulit, ubi, in Japygibusne an apud Corcyraeos divinos honores, qui plurali τιμαὶ ut apud Strabonem eadem ipsa in re V, p. 329. coll. Pausania II, 38. III, 12 Eratosthene cataster. 1, 30. designantur, Diogenes post mortem suam sit sortitus, honores istos enim nonnisi posthumos esse facile concedet quisque. Sed Diomedem, ut herodem non uno Italiae loco fuisse cultum, notum est. Unde, cum sensus verborum hiulcus sit, suspicari licet, nonnulla excidisse.

XXVII. p. 17.

γαμεῖ ἕκαστος. Thracum polygamiam non unicus celebrat Heraclides. Aliorum auctorum a Wesselingio ad Herodotum V, 5 citatorum locis addantur: Solinus 10; Mela II, 2; Sext. Empir. Pyrrh. hypoth. III, 29. Hic mos, a gente in Venerem prona — Ovid. Metam. VI, 459; Nepos Alcib. 10 — profecto non abhorret, cui coniunctum alterum fuisse uxores emendi, sicut antiquis hebraeorum et graecorum temporibus etiam Xenophon refert. Cyri Exped. VII, 2, 20.

καὶ λούει καὶ διακονεῖ. Subiectum hic paulo durius immutatur, pertinent enim haec verba ad singulas uxores, quae non eius vestes lavant, quod est πλύνειν, ut male intellexit Cragius, sed ipsum, antiquo illi ritui convenienter. Hinc non temere coniiciatur, nonnulla verba excidisse. Ceterum τὸ ἐκ περιουσίας notat supervacaneum et γάμος sensu mi-

nus honesto, cui vocabulum speciosius praetexere saepe solent, concubitum. V. Casaubonum ad Strabonem VI, p. 398, et Muncker ad Anton. liber fab. I, p. 3, Ed. Verh.

XXVIII. p. 18.

Μινῶαν. Plenius alias, Heraclea Minoa, haec urbs dicta fuit, et sita ad flumen Halycum falsae naturae. Videatur Cluverus Sic. antiq. I, 17. Unde apud nostrum quoque Ἀλυκὸν legendum esse pro Λύκον facile est coniectu. Pari lae sunt infecti Plutarchus in Timol. c. 34 et Diodorus S. XVI, 82, ubi videatur Wesseling, idem iudicans. Hinc non cunctatus sum, nostrum quoque iudicio emendare.

XXIX.

Ξενόκριτος. Hunc poetam hinc laudant Fabricius B. Gr. II, 15, 63, et Heynius opusc. II, p. 61, atque ex Plutarcho de Mus. T. II, p. 1134 B. C. eum antiquissimum musicum et paeonum Iscriptorem fuisse notant. Alter Erasippus, ignobilior ut videtur, a nemine alio commemoratur.

καπηλείον μεταβολικόν etc. Sensus horum est: Tabernae cauponariae, aut institoriae apud eos non sunt, sed rustici sua per neminem alium ei statim vendunt, qui illis indiget et sunt αὐτοπώλαι. Nimirum καπηλοί varias res, fructus agrestes, cibaria, vestes, utensilia coemebant, ut carius venderent, et diversi erant ab ἐμπόροις, a mercatoribus hoc, quod hi ultro citroque commeantes externarum mercium copiosam fere ac magnam mercaturam faciebant, illi plerumque tenuiores in patria sua, peregre haud proficiscentes mercabantur. Nunc nostrates, illos Kaufleute, hos Aufkäufer, aut Krämer appellat.

Ab aliis sui generis eos iam Budaeus in comment. ling. gr. p. 247 probe distinxit, ubi μεταβολία recte, eum esse, ait, qui vendit κατὰ κοτύλην, quem galli appellant, un m'archand en detail, nostri einen Klippkramer, qui videtur ita dictus esse apud Graecos ἀπὸ τοῦ μεταβάλλεσθαι, quia modo harum modo illarum mercium particulas divendit. Inde καπηλείον μεταβολικόν inferius et inhonestius esse simplici καπηλείῳ per se erit manifestum. Huc faciunt inprimis Plato Polit. T. VI, p. 1: πολλήν τε πρότερον ἔργα ἄλλότρια παραδεχόμενοι δεύτερον παλοῦσι πάλιν οἱ κάπηλοι. Demosth. adv. Aristogit. p. 784: εἰ δὲ κάπηλός ἐστι πονηρίας καὶ παλιγκάπηλος καὶ μεταβολεύς, cf. Polux VII, 2 et Spanhemius ad Iulian. p. 141. Iam si inquirimus in rationes illius instituti apud Locros, eam proximam inveniēmus, qua nollent, ut quisquam, ceterorum onere, dispendio et sumtu viveret iners, nullam aliis utilem artem quamvis, per se laudabilem exerceret, praeripiendisque vitae necessariis et commodis pessimum quaestum faceret, quo ipso avaritia infitorum et cocionum atque desidia in damnum aliorum excitaretur aut aleretur.

Εάν ἄλλῃ τις κλέπτων. Quovis sere pignora contenderim haec ab omnibus transmissum iri ut integra et bene se habentia, qui haud meminerint Aelian. V. H. XIII, 24 et Valerii Max. VI, 5, 3, extern. poenam illam non furibus sed adulteris constitutam esse dicentium. Tamen si duo unum praegravare videntur, quibuscum facit, Fabricio ad Bibl. Gr. II, 14 p. V. T. II. probante, Perizonius, accommodatum adulteris, qui capere et capi ocellis solent, esse poenam excoecationem argutius quam verius praedicans, neque ego tamen meo auctori deero. Primum rei.

cio conditionem, quam itidem probante Fabricio Simfonus offert, diversas partes componendi inter se, ut το κλέπτειν apud Heraclidem de furtis amatoriiis capiatur. Quis graece doctior hunc verbi usum figuratum, qui interdum apud poetas occurrit, in prosaico scriptore feret? Probabilius et mitius foret sumere, Heraclidem verbum illud in lege Zaleuci, poetice, ut priscis temporibus, scripta, non recte intellexisse. Neque hoc tamen vacat duritie. Quidsi igitur statuamus, κλέπτειν in illa lege sensu tam lato fuisse, ut cuiuscunque generis furta etiam moralia comprehenderit, aliumque aliud, ut saepe fit, in ea invenisse? Nihil dum melius comminiscor. Displiceat aequae, ausim tamen propugnatorem Heraclidis agere, et contendere, quod Heraclides non parum antiquior et ex puriore fonte sua hauriens duobus illis compilatoribus praevaleat, nec video, cur poena illa minus furibus quam adulteris competat, cum illi oculis, quibus ducuntur, inprimis ad facinora sua patranda abutantur.

πολέμαρχος etc. Hic tam densa menti meae offusa est caligo, ut discernere nequeat, sitne hoc nomen dignitatis an personale, nedum fragmenti huius rationem intelligat. Celeberrimus Heynius illo sensu cepit Opusc. II, p. 52. Sed tum videtur τις addendum fuisse, aut articulus praefigendus. Verbum sic nude positum videtur certum quemdam hominem annuere. Nec pauci admodum homines fuerunt, qui hoc nomen gessere. Inter plures nomino fratrem Lysiae (v. Lysiam c. Eratosth. p. 394, 95; Plutarchus vit. dec. orat. T. XII, p. 230,) pythagoraeum philosophum (v. Jamblichum V. P. ult.;) astronomum cyzizenum, Eudoxi discipulum, (v. Simplicius ad Aristot. de coelo II,

46;) Aetolorum ad romanos legatum Polyb. XVII, 11; clarum quendam siculū — murgentinum, (v. Cicero Verr. III, 23,) philosophum atticū apud Plutarchum de Es. carn. II, 4, cuius nomen corruptum male putant viri docti ad eum locum, eundem probabiliter esse immemores, qui a Platone de republ. T. VI, L. I, p. 146. et alias, agens inducitur. Inter aegros hypocrateos occurrit etiam Polemarchus aliquis V, 25. Horum nullus idem cum nostro esse potest: sed fieri posset, ut esset Spartanus loco non obscuro natus, sed scelestus, qui finito bello primo messeniaco, absque idonea causa bonum Spartaē regem Polydorum obtruncasse a Pausania narratur II, 3; addit enim hic, Polydoro regnante Spartanorum coloniam Locros epizephyrios esse profectam. Furiis huius parricidii exagitatus Polemarchus iste coloniam secutus, Locros profugisse potest. Atque vidimus, Heraclidem regionibus cives indigenas non semper adserere, sed ab exteris quoque terris advectos et adscriptos. Certe hic Polemarchus non minus perfidus atque nefarius videtur fuisse quam ille. Sed facinus eius tam obscure narratur, ut laevam mentem excerptoris, opera sua praeter propositum suum veterum scripta perdentis, iure graveris. Quis enim, graecarum rerum vel consultissimus statim sciet, qui aut quando hic homo ad classem Corinthiorum devenerit, quae fuerit haec classis, quid eam Locros detulerit, et quo tetenderit? Societatis rationem inter utrumque populum possis deprehendere in cognatione Corcyraeorum, Conone Narr. 3 teste, et Locrorum, quorum illi a Corinthio oriundi erant. Hinc factum forsan, ut Archias ille celeberr., Syracusas conditurus Locros deverteret, quem Dores, qui oram Locrensem insederant, secum duxisse tradit Scymnus Chius 277. Ve-

rum cum haec expeditio navalis prior sit illa Polydori nece, Polemarchus hic diversus sit oportet a regis Spartani percussore. Proximum sit, ut ad Timoleonis res decurras, sed in iis ullam cum Locris communionem frustra quaeras, etsi eum orae graeciae maioris classem appulisse et Rhegii Metapontique fuisse constat. Quid multa? Haec sunt illa, quibus meliora a publice iudicaturis me edoctum iri gestio, quibusque illustrandis, ut omnem operam suam infumant, oro eos et obtestor, nam mihi vix hoc interlucet his tenebris, Polemarchum quendam Locrum, clarum genere, qui fidem suam, pecunia forte accepta, Corinthiis aut eorum classis praefecto cuidam devinxerat, se socium expeditionis futurum, deinceps poenitentia, quis dicet, qua, permotum illam deseruisse, fraudemque aliquam feliciter molitum sive clam navem iam conscensam evaserit, sive, non conscensa subdole in continenti manserit, ubi a mustelis se moribus lancinantibus vexatus, prae moerore vita se privasset. Has mustelas esse γαλαῖ; Graecorum probatum sunt vv. dd. ad Anton. liber. XXIX, p. 127 et cl. Beckmannus ad Antigon Caryst. p. 69. Cf. desideratissimum T. R. Forster in observ. itin. II, p. 155, qui refert in australiae insulis mures maiores arrodere interdum homines.

XXX. p. 81.

Ἐξ Ἐλυμνίου. I. Vossium ad Melam II, 2, Ἐλυμνίου rescripturum, bene quidem repudiat Berkelius ad Stephanum pluribus locis allatis, ubi nomen, ut apud nostrum scribitur. Sed non curiose exegit Heraclidis verba. Alioqui vidisset, apud eum Elymnium non esse oppidum, sed insulam Euboeam ipsam.

Hoc evincunt Stephani verba: *Ελύμνιον νῆσος Εὐβοίας* excerpta ab Helychio. Quin ipsa res hoc suppeditat. Lure enim quaereretur, qui fiat, ut Chalcidenſes, non ex Chalcide sed ex Elymniſio Cleonas transferrent ſuas ſedes, et ex verbis obtortis ſumendum eſſet, aut in antiquiſſimum oppidum Elymniſium vetuſtate collapſum Chalcidenſes ablegaſſe coloniam, qui tamen, mutato loco, et nomen mutare debuiſſent et nominandi fuiſſent Elymniatae; aut Chalcidenſes eſſe non oppidi, ſed regionis Chalcidicae macedonicae. Ibi oppidum Elymniſium ponentem Ortellium iniuria reſellere Holſtenium vel Mela arguit, qui clare, inter Strymona ait et Athon turris Calarneae — et urbs Echymnia, quam Elymniſiam ſcribendam eſſe recte credit Berkelius. Sed inanibus hiſ turbis poſſumus ſuperſedere, neque enim Elymniſium euboicum intelligitur, neque chalcidenſe, quamquam negari nequit, utrumque extitiſſe. Si tenetur itaque Euboeae inſulae fuiſſe nomen antiquum Elymniſio, omnia expedita ſunt, et dicuntur Chalcidenſes antiquitus, relictā inſula Euboea Cleonas condidiſſe. Ad antiquiorem aliquam de hac re traditionem deſignandam auctor vocabulum *μυζολογείν* elegiſſe videtur. Ceterum, quod hic de muribus commemoratur, qui totos exercitus quaſi exar- maſerint, armorum non ſolum loris et coriis corro- dendis, ſed ferro etiam adedendo, a pluribus confir- matur, quam ut in dubium vocari poſſit. Anteaſtor Herodotum II, 141; Strabonem XIII, p. 901, Ariſto- telem de mirab. audit 24 et ibi Beckmannum, Agathar- chidem de rubro m. p. 43 Aelianum H. A. XII, 5; Antigonum Conſt. c. 21; Ciceronem de divin. l. 44; Plinium H. N. VIII, 57; de multis fortāſſe non ple- roſque.

XXXI.

Προμνήσου υἱός. Harum vocum offensa est anceps, tum forma, tum usu. Illa habet aliquid duri et insoliti, eamque corruptam putandi ansam dat Stephanus Byz. v. Κεφάλιον; ubi quatuor urbium Cephalleniae una est Pronesus sic appellata ab uno ex filiis Cephalī, quem incoluisse et appellasse insulam hoc nomine supra memoravimus. Accedit isti formae auctoritas Strabonis XI, p. 69, ut sicut heracleideam huius nominis scripturam sic alias varias pro falsis habeas. Neque ei tamēn dedi hoc, ut nostram formam, silentibus libris, ad illam conformarem. Alterum, quod mirum videatur, est, quod rex Cephalleniae non suo sed patris nomine designatur. Quid ita? Ignoravitne illud auctor, an, ut sit interdum a Graecis, filium obliquo modo per patris nomen denotavit. Cur vero? Donec huic quaestioni non satisfiet iusta responsione, ulcus subesse huic loco putavero. Possit latere in τῷ υἱός nomen tyranni; tunc melius referretur τὸ ἐκράτης ad τὸ Προήσου tamquam urbem, etsi κρατεῖν absolute sic positum nonnumquam cum τῷ ἐν iungatur. v. c. apud Demosth. in epitaph. p. 1394. Quicquid eius sit, hunc tyrannum per transfennam significatum ad tempora antiquissima et mythologica referendum esse ex Cephalī mentione apparet, cuius nepos fuerit. — Mox auctor haud sum τὸ τε permutare τῷ δέ. Illud enim meram vim annectendi habet, ne sequente quidem semper τῷ καί, huic indita fere est comparandi potestas aut opponendi quae hic non convenit. Quare τὸ τε consulto posuerit Heraclides, ne το δέ in avia legentem deduceret. Nullibi clarior est particularum istarum diversus usus quam in Hippocratis de diaeta III, 21; cf. Aeschines socr. II, 2, 24; Xenophon Cyrop VIII,

3, 1; Theophrast. Char. II, 3, 16; de caus. plant. II, 14 et alibi.

εἰς τὴν κοίτην. Quamquam haec verba elliptica ratione possunt explicari in hunc sensum: et streckte ihn todt auf das Bette, et coniuncto τῷ λαβὼν cum τῷ ἐσθῆτα connecti τὰ εἰδυσάμενος εἰς etc.; hae rationes tamen aliquid habent, quod displicet oratione inque scabram relinquit, quae voce omissa αὐτὸν egere, τῷ ἀπέκτεινε addenda, videtur.

ἐπὶ κλέος ἐγένετο. Iure haec offenderunt Blancardum, qui ad Thomam mag. p. 345 corrigere conatur ἐπικληρός εἰ, quod an item recte fiat, quaeri potest. Haec dictio non bene quidem convenit huius loco, tum quia sensum aliquid ieiuni habentem parit, tum propter phrasin insolitam γίνεσθαι ἐπὶ κλέος (nancisci gloriam) quae vox poetica et in poetico sermone infrequens est. Neque apparet, qui in virginem, omnino nihil laudabile in hac re agentem, magna eius laus competat, quae multo magis in strenuum Antenorem cadebat. At potuisset virtus illius efficere, ut et ipsa laudem et gloriam participaret, qua celebrabatur, Antenor, carminibus, ut videtur in eum conditis, quaeque peculiariter κλέος dicitur. Haec tamen ferri posset. Mirum tamen, rem hancce frivolum excerptori excerptu non indignam fuisse visam. Hinc iure illa verba suspecta sunt. Sed vereor, ut Blancardi correctio, temere proiecta sine ulla ratione aut ornamento, recta sit; inde enim, quod haec puella pudicitiam suam conservatam ipsi debebat, haud consequebatur, ut totius patrimonii haeres — erbrecht habend — esset. Nisi forte Blancardus τὸ ἐγένετο accepit dictum pro τὸ ἦν, quod tamen vix fieri debet. Vel sic tamen friget, utpote parum memorabile, quam-

quam, Heraclidem non raro talia immiscere suis potest responderi. Utut sit, mallem scriptum ἐπιπλεόν, quod usurpatur de rebus in cumulum accedentibus. Vide Perizonium ad Aelianum V. H. l. 30. Sensus tunc emergeret hic non insulsus inprimis, cum ex verbis, eam ipsi antea desponsam fuisse, pro certo colligi nequeat, etsi verisimile sit. Ad cumulum famae et honoris accessit matrimonium eius cum puella, quae eius facta est, cui sententiae convenientibus additum esset αὐτῷ post ἐγένετο. Atque extrema excerptorum heraclideorum crebro manca sunt ac mutila. De cetero, quis sit hic Antenor et quae, quam matrimonio accepit, puella, ignoratur.

Ὅμηρος. Nemo forte non reprehendet, Heraclidem hunc centonem alieno prorsus loco assuile, anilemque de Homero fabellam, paene explosam, recantasse. Quam parum spuria homerica a genuinis dignoverit, vel haec vox testatur, locus Homeri enim ipsi obversatus, nobisque in deperditis, eiusdem notae est, cuius versus, qui in pseudoherodotea Homeri vita c. 10 prostant, qui cum nostro auctore quadamtenus bene conveniunt, refert enim hic c. 7.: Mentem, nauclerum navis peregrinae Leucadiae insulae Cephaleniae Smyrnam navigantem, ut frumentum mercaretur Homero persuasisse, ut dimisso ludo secum navigaret, in quo itinere, Etruria et Hispania visa poeta, iam antea ex oculis laborans, delatus Ithacam, ubi Mentori commendatus erat, oculis aegrior factus sit, et mox caecus, in Ithacane incertum an Colophone. In hoc postremo Pseudoherodotus abit a nostro, qui caecitatem Homero in Cephalenia contigisse putavit. De his ad Fabriciana bibliothecae graecae delegare paene insuper habeo.

XXXII. p. 19.

Πόδον τήν γ. Utrum poeta hic Pindarum Ol. VII, 114, an cum Pindaro alios secutus sit, non habeo dicere. Post illum praeter nostrum ita sibi traditum habuere plures v. c. Diodorus S. V, 56; Philo Iud. p. 959. E. et Aristides II, p. 353. Menander in encom. p. 88 Ed. Heer. Plures adhuc cum nostro commemorant, insulam hanc antiquitus Ophiussam ob serpentum copiam vocitatam fuisse, Strabo XIV. 966; Stephanus Byz. v. Eustathius ad Dionys. perieg. 505; Eusebius in Chron. p. 100; Hygin. poet. astron. II, 14; Plinius V, 31; Alberti ad Hesych. v., quibus quis antiquiorum scriptorum praeiverit, extundere nondum potui. Traditio haec, ut illa, videtur antiquissima fuisse.

XXXIII. p. 19.

Ἐφεσση. Quod nisi auctori aliud memorabile de hac urbe in promptu erat, quam fatua haec etymologia, repetita ab aliis, a Stephano Byz.; etymologo m., ab aliis variata, v. c. a Pausania VII, 2, origines Ephesi ultra Amazonum aevum promovente: facile quisque eius ipsi gratiam fecisset, quamquam huius urbis regionem infedisse Amazones verum sit ex comparatis Pindaro Olymp XIII, 122; Callimacho hymn. in Dian. 439; Instino H, 4.

XXXIV. p. 20.

Φωκίαν. Non sequor Holstenium ad Stephanum, legentem Φωκία. Aiunt quidem, duas gentes alteram Asiae minoris, Phocaeensium, Phocensium Graeciae alteram, quamquam diversas, etiam ab antiquis fuisse confusas, at nondum probatum, nomen urbis et gentis asiaticae numquam per e fuisse scriptum.

Imo refutatur Holstenius nummo ab ipso prolato, qui inscriptus est Φωκία. Cf. Rasche, lex. num. Antiquior dialectus ionica diphthongos non tam frequentabat quam serior et saepe praeferebat simplex ε. diphthongo αι. Videtur quoque scriptio nominum nummaria non raro diversa a librorum; et Horaclides, qui omnino rariores nominum formas amat, illam magis quam hanc fuisse sectatus. Hinc considerent viri docti, num illi, quos vituperat Salmastius ad Solinum p. 66, utramque urbem magis confundere videantur quam vera confuderint, qui error foret indignus homine, qualis Lucanus est, qui, dum alibi forma phocaicus utitur, se alteram ab altera bene distinguere probat, mire secum dissidens, si verum esset, cuius eum insimulant. Potius in hanc culpam inciderit Heraclides, dum asiaticae urbis nomen, invita norma grammatica, a Phoco heros deducit, nisi hactenus excusandus est, quod rariorem nominis formam sequitur, etsi haec τὸ Φωκία proprie postulasset. Hoc non admissio, iure accusabitur, quod asiaticae urbi aliquid tribuit, quod nonnisi ad graecam pertinere videtur, testante Pausania non uno loco, II, 4, 28; VII, 1. Quod ad alteram etymologiam attinet, vix aliis approbabit, quod unam phocam nominat, cum haec animalia semper gregatim vivant. Melius itaque Stephanus διὰ τὸ πολλὰς σχολουδῆσαι Φώκας τοῖς κτίσασιν — Ceterum τὸ ξηρὸν, quamquam ἡ ξηρὰ crebrius usurpatur, habet quo se defendat Nicandri Alexiph. 704.

XXXV. p. 20.

Κρότων etc. Hic Croton a Scholiaste Theocriti IV, 32 filius Aeaci et frater Alcimi nominatur, cf. Diodorus IV, 25, qui sua ex eodem, quo noster, fonte petierit.

XXXVI. p. 20.

εἰς τοὺς κρατῆρας etc. Olim hic de fornacibus cogitabam quales nostrae sunt cubiculariae, de quibus agit clariss. Beckmannus in histor. art. II, p. 417. At re penitus inspecta, nunc proclivis sum eo, ut putem, sermonem esse hic de fornacibus aut caminis montis Aetnae, quo deiiciendos miseros illos Phalaris miserit. Multa sunt, quae faveant huic opinioni. Fornaces auctor crateres vix appellasset, neque hoc sensu, si vel maxime usu ventret, articulum addidisset vocabulo κρατῆρας. Accedit, quod ne verbum quidem ἀποστέλλειν sic bene congruit, cui notio longinquitatis inhaeret. Refer vero ad montis Aetnae voragines, et omnia fient iusta, neque obest omissa aut suppressa illius commemoratio, utpote quae in re omnibus Siculis nota nec dubia, necessaria non erat, nec inhibere hunc interpretandi conatum potest, quod a nonnullis, v. c. a Plinio H. N. III, 8, unus tantum nominetur crater; a plerisque enim, aetate prioribus, scriptoribus plurius fit mentio, ab Aristotele de Mundo c. 6. ab Epigrammatista apud Diogen. Laert. VIII, 2, 11; Strabone VI, p. 412; cf. Scholiastes Sophocl. Oed. Colon. 1664; Pausanias VII, 23; Longinus de sublim. XXXV; Diodor. S. IV, 5. Neque mere poeticum videtur, cum Lucretius de N. R. VI, 681; de faucibus loquitur, quas mox crateras V, 707 vocat et Severus in Aetna 601. fornaces. Dicendum itaque, ut hos eum illis conciliemus, alterutrum ex crateribus postmodum obstructum corruisse, aut Plinium maximam voraginem κατ' ἔξοχην ita nominasse, cum ab aliis cava in vertice montis quoque crateres appellarentur. —

De tauro illo celebri, et an eum dirum in usum

adhibuerit Phalaris necne, vide collecta in notis ad Fabricii Bibl. Gr. II, 10, p. 662, T. I. Illi sententiae ponderis aliquantum addit noster, cum aliis, qui ibi excitatis aggregantur, Ciceroni in Pison 18, defin. V, 28. de offic. II, 7.; Valer. Max. II, 9; Plinius XXXIV, 8; Ovid in Ib. 439; I. Amor. 649, qui, opinante Ruhnkenio epist. crit. II, p. 182, qd oculos habuit Callimachum fr. 115. Non exputo, quomodo horum et tot aliorum scriptorum quorum chorus ducit Pindarus, amplam et luculentam auctoritatem in mentem inducat Gillies in histor. ret. graec. II, 114. pensari levi momento Timaei sicuti, qui rem pro fabula habet, sed quem nosse debet esse scriptorem tam vanum et animosum, quam iniudiciosum et fatuum, cum vel hinc nihil probabilius sit, quam eum hoc iactasse, ut suum popularem purgaret. Tenui eius auctoritati elevandae suffecerit Dorotheus et ipse sicuti apud Stobaeum XLVII, p. 330. Multo sanius est iudicium Bentleii ad Phalar. epist. p. 284, 85, qui egregium talium iudicem sese praestat p. 103. quoque, ubi nostrum bene, mutata distinctione, interpretatur. Sublato puncto ante τὸ ἐνέπευστο hoc ipsum verbum recte ad populum non ad tyrannum refert. Et si enim reapse non abhorrent talia facinora ab huius hominis indole, miro tamen modo auctor sese tamquam oblitum alicuius revocaret, alienoque loco haec inferret, ante ὄντες ponenda. Quare non cessavi, quin haec ad benteianum iudicium componerem. Attamen non credo textum omnino sanum esse. Forte genus vindictae excidit post ἐτιμωρίσασθε, qua adversus eum grassati sunt Agrigentini, et quam non omnes auctores eandem tradunt, plerisque tamen usque optimis, tyrannum eandem, qua alios affecerit, poenam subiisse affirmantibus.

Μετ' οὖν Ἀλκμάνης. Nomen hoc speciei non satis, graecae mutanti mihi et emendenti Ἀλκμάνης succurrit Bentleius ad Phalar. epist. p. 22. Quae difficultas huius loci utinam unica esset. Sed restat alia multo gravior, quam facit res historica. In diversissima enim hic abit noster a Scholiaste Pindari, quæ primo loco ad Olymp. II, 82. Telemachum cheraeum narrat in Siciliam venisse, Agrigentum cum regione occupasse, et successores deinceps habuisse Chalciopeum, Aenesidamum, Theronem, Gelonis syracusani socerum, quorum prioribus duobus schol. recentior Emmenidem interferens vix audiendus est. Altero loco ad Olymp. III, 68. secum ipse discors est, sed hactenus tantum, quod pro Chalciopeo hic Emmenidem ponit, Telemachum regno exuisse Phalarin adiungens. Tertio denique loco ad Pyth. VI, 4. eandem genealogiam, ex Hippostrato genealogiarum sicularum auctore, omisso tamen inter Emmenidem et Theronem Aenesidamo profert. Tametsi hunc scholiastem secum ipso dissidentem secum componere nostrum non est; tamen literis non possum temperare, quin moneam, Emmenidem et Chalciopeum esse synonyma, et hoc videri esse cognomen, ex corporis indole inditum. Atenim dirimat mihi aliquis litem illum scholiastem inter et nostrum, quem pro Emmenide Alcamenem, pro Aenesidamo Alcandrum nominantem aut ex aliis fontibus sua hausisse, aut depravatum esse dicendum est, quod probabilius sit eo, quod nulla Theronis mentio sit, quae expectari potest, tum quia facile post Phalarin celeberrimus tyrannorum agrigentinorum fuit, tum quia eorum ultimus erat. Ceterum vera tradere Heraclidem de luxu Agrigentinorum maximo eodem et diuturno, quippe qui durabat a regno inde Darū

Hylaspis usque ad Platonis aetatem et diutius, testatur Diodorus Sic. XIII, 84; Aelianus V. H. XII, 24; Diogenes Laert VIII, 63 et Athenaeus II, 2. Causae eius praecipuae erant ubertas soli, et mercaturae. Omnino historia Agrigentinarum, obscura, si qua alia populorum secundi ordinis digna est, quae singulari studio excutiat. Quo magis miror, Bentleium, nostri et scholiaste locum conferentem ad eruendam Phalaridis aetatem se hic tam socordem ac segnem praeuisse, ut has diversitates, quae non poterant non suo ingenio graviter instare, utcumque tolleret.

εὐθύνεσθαι. Sic tacite Bentleio ad Phalar. et postea aperte Blancardo ad Thom. mag. p. 382, repONENTI obsequendum mihi esse duxi pro εὐθύνεσθαι, quod tam abhorret a sensu huius loci, quam alterum ei convenit, designat enim affluere bonis externis, et felicitate, quae inde manat, deducendum quidem a θῆναι, cumulus. Cf. doctissimus Niclas ad Geopon. V, 43.

XXXVII. p. 21.

Ιθακησίων. Hanc inscriptionem, olim historiunculae de Pavia praefixam, huc transponens ne arrogans videar, non vereor; nam non iam refertur ad Agrigentinos, sed ad Ithacenses, quorum regis Ulyssis avus hic Arcesius fuit. Atque ipse Aristoteles hoc tradiderat in republica Ithacensi, auctore Etymologo magno. En ipsum locum: Αριστοτέλης ἐν τῇ Ιθακησίῳ πολιτείᾳ τὸν Κέφαλον εἰκοῦντα ἐν ταῖς ἀπ' αὐτοῦ κληθείσαις κεφαλησίαις νήσοις, ἅπαιδα ἐπὶ πολὺ ὄντα, ἐρόμενον τὸν θεὸν κελενσθῆναι ὥς ἂν ἐντύχῃ θήλει, συγγενέσθαι, παραγενόμενον δὲ εἰς τὴν πατρίδα καὶ δὴ ἐντύχοντα ἄρκτω κατὰ χρησμόν συγγενέσθαι. τὴν δὲ ἐγκύμονα γενομένην μεταβαλεῖν εἰς γυναῖκα καὶ τεκνεῖν παῖδα. Ἀρχέσιον ἀπὸ ἄρ-

κτον. Hic locus apprime valet ad nostrum tum emendandum tum explicandum. Ex eo enim nostro inferendum esse ὅλῃ post ἐντύχη et ἄρκτη, quod a Cragio pro nomine proprio lepide acceptum, olim vulgo sed perperam expressum erat, mutandum esse in ἄρκτη evidentissimum est. Quare huic loco medelam incunctanter attuli, dolens tamen, me eum inde persanare haud potuisse, nam verba πλησ. γενῆσαι γυναῖκα quoque in mendo cubant, media vox inprimis. Vix enim verba torquere debeas in hunc sensum ut is concubitu — id enim est πλησιάζειν ut apud Pausaniam et apud Apollodorum femellum animal transformerent in feminam hominem. Cui praestaret sine dubio πλησιάζαντος αὐτοῦ γενέσθαι γυναῖκα. Possit etiam fuisse πλησιάζαντι φανῆναι γ. Apertum est Heraclidem, nisi exscripsit Aristotelem, indidem habere sua.

Πορθεύς. Haec excerpando luxata et debilitata sunt. Cogitandum enim relinquitur legentibus, pice senis fuisse, quam auro securitatis causa, si qui latrones se adoriantur ne secum caperent piratae, emere ab his imprudentibus senem iusserit. Possit quoque haerere aliquis in τῷ ταῦτα; sed suspicantem pertinere ad senem cum pice sua confirmat Plutarchus Quaest. Gr. XXXIV. qui portitorem misericordia motum gratis redemisse senem suam opem implorantem sibi que instantem adiecit. Idem pro pice clarius loquitur de vasis pice refertis, et Πυρρίας scribit pro Παρίας, quod nomen corruptum iudico ac mutandum in illud, quod et alibi occurrit, v. c. apud Aristophanem in Ran. 742, Lucian Tim. 22. Bene ac facile inde proverbium nasci poterat, quod ingratum vulgo hominum animum iu bene sibi facientes carperet, gratorumque paucitatem ostenderet.

XXXVIII. p. 21.

Αφυταίων. Nomen hoc gentile recte se habere patebit conferentibus Thucydidem I, 64 cum notis. Oppidi macedonici in chersoneso thracia sita neque ignobilis nomen fuit non solum Aphytis, ut apud Xenophontem Hellen. II, 3. 19. sed Aphyte etiam, v. vel Stephanum byzant. Hinc frustra est Kühnius, qui ad Pausan. III, 18 gentile hoc corrigi in Αφυτῆας iubet. — Ceterum eandem negligentem suorum securitatem Nicolaus Damasc. apud Stobaeum XLII, p. 292. Celtis et Aethiopibus tribuit. — Vocem in hoc centunculo occurrentem, neque Cragio intellectam ἀπόστασις, pro ἀποθήκη cella, bene explicuit Toupius, Emend. in Suid. II, p. 241; qua vocis vi doctiss. Schneider suum lexicon non debuisset fraudare.

XXXIX. p. 22.

ὅπως παιδεύονται. Graece docti hoc aspernabantur, legentque παιδεύονται memores eorum; quae praeceperunt Brunckius ad Aeschyli Prom. 155 et Wolfius ad Demosth. in Lept. p. 266. Possit tamen sine legis grammaticae offensa etiam legi παιδεύωνται, ut apud Palaephatum L, 1. Quod hic narratur argumento esse, fuisse Iassenses Cariae homines frugi et industrios, quam virtutem arguit quoque festiva historiuncula, memoriae mandata a Strabone XIV, p. 973. cf. locum classicum Polybii XVI, 11.

XXXX. p. 22.

Ιχθυοῦσα. Vera hic referre Heraclidem monstrant Plinius H. N. IV, 23 cum Stephano Byz. — Μοχ το κατά mutandum videtur in μετά. Causae fugae non vero ad Icarum pertinet, sed ad Daedalum,

hic enim fuit, qui Theseo consilia dedisse fertur e labyrintho sese expediendi. V. Servius ad Aen. VI, 14. Icarus non nisi socius itineris patri fuit.

XXXXI. p. 22.

Ἀργύλον. Quod de nominis huius vi pronuntiatur, praestat Stephanus byz.

XXXXII. p. 22.

Θεσπίων. De indole boeoticorum populorum nemo disertior est Dicaearcho in Vita Graeciae, imprimis p. 19. Sed ibi dicta non satis concinunt cum nostro. Uterque forsan alter altera tempora respexere. Φιλεργίαν omnino omnibus illis attribuit. p. 16.

AUS DER SCHRIFT HERAKLIDS
 ÜBER
 DIE STAATEN.

I.

Staat der Athenienser.

Anfangs hatten die Athenienser eine monarchische Staatsverfassung. Jonier hießen sie aber erst, seitdem Jon sich unter ihnen niedergelassen hatte. Pandion, welcher nach Erechtheus König in Athen war, theilte das Reich unter seine Söhne. . . . Die Athenienser lebten in beständigen Streitigkeiten. Theseus gebot ihnen Friede und vereinigte sie in ein Staatsystem, dessen Princip war Gleichheit und Analogie der bürgerlichen Rechte. Er ging nach Scyrus, und wurde hier vom Lycomed, welcher fürchtete, er möchte sich die Insel unterwerfen, über Felsenklippen herunter todt gestürzt. Späterhin in der Perfer Zeit nahmen die Athenienser seine Gebeine mit sich. . . . Nach dem Aussterben der Kodriden wählte man keine Könige wieder, weil man glaubte, sie hätten

sich dem Luxus und der Ueppigkeit ergeben. Um diese Schmach los zu werden, band Hippomenes, ein * der Kodriden, einen zudringlichen Liebhaber, den er bei seiner Tochter getroffen hatte, an einen Wagen, wobei sie ihm helfen mußte, und schleifte ihn zu Tode; seine Tochter aber liefs er so lange bei einem Pferde eingesperrt, bis sie umkam. . . . Den Cylon und seine Konforten, welche zum Altare der Minerva ihre Zuflucht genommen hatten, liefs Megakles und seine Parthey tödten, weil er nach der unumschränkten Obergewalt strebte, und die ihn gemordet hatten, verwies er des Landes als Frevler. . . . Der athenienfische Gesetzgeber Solon verminderte den Schuldenstand, welche Staatsoperation man die Seisachthie (Lasterleichterung) nannte. Als ihn einige wegen seiner Gesetze beunruhigten, reiste er nach Aegypten. . . . Pisistratus war 33 Jahr hindurch unumschränkter Herrscher über Athen, und starb als ein alter Mann. Hipparch, Pisistratus Sohn, war ein Freund des sinnlichen Wohllebens, des Frauenzimmers und der Mufen. Theffalus, sein Bruder, war jünger und wild. Als man diesen, während seiner Despotie über Athen, nicht aus dem Wege schaffen konnte, tödtete man seinen Bruder Hipparch. Hippias herrschte aber

noch strenger; auch führte er das Gesetz ein, welches, wegen der nach der Oberherrschaft strebenden gegeben wurde. Unter andern wurden durch das Scherbengesetz auch Xanthip und Aristides verbannt. . . . Ephialtes liefs alle, welche Lust hatten, sich aus seinen Pflanzungen Früchte sammeln, wodurch er viele Menschen ernährte. Kleon übernahm die Leitung des Staats, verdarb aber die Konstitution desselben. Noch mehr, als er, thaten diese seine Nachfolger, welche in allen den Geist der Gesetzlosigkeit weckten, wovon nicht weniger als 1500 Bürger das Opfer wurden. Als diese Herrschaft ein Ende hatte, waren Thrafsbul und Rhinon, ein braver edler Mann, die Stützen ihres Vaterlandes. . . . Themistocles und Aristides, so wie der Areopag, hatten viele Gewalt; auch sorgten sie dafür, daß Niemand die Strassen verbaute, über die Stakete hinaus. So setzten sie auch elf Männer an, welche für die Gefangenen sorgen mußten. . . . Die Aufsicht haben neun Archonten zu Athen, mit Einschluss der Thesmotheten, welche nach ihrer Erwählung, ihr Amt gerecht zu verwalten, keine Geschenke anzunehmen oder auch keine goldene Statuen zu errichten, schwören müssen. Der König besorgte die Opfer und die Kriegsangelegenheiten. . . .

II.

Staat der Lacedämonier.

Die Einrichtung des Lacedämonischen Staats legen einige ganz dem Lycurg bei. . . . Alkmann, ein Sklav des Agelidas, erhielt wegen seiner Talente die Freiheit; und wurde Dichter. . . . Lycurg starb auf der Insel Samos. Er erhielt von Kreophylos Nachkommen Homers Gedichte, und war der erste, welcher ein Exemplar davon nach dem Peloponnes brachte. Da er fand, daß sein Vaterland in dem Zustande großer Gesetzlosigkeit sei, und daß Charill daselbst tyrannisch regiere, so setzte er ihn ab und brachte die streitenden Partheien zum Besten des Staats auseinander. Auch soll er die Kryptia, (die heimliche Gesetzsttte) eingeführt haben, nach welcher noch jetzt die Spartaner bei Tage aus der Stadt gehen und sich verbergen. Des Nachts kommen sie dann hervor und machen so viele Heloten, als ihnen gut deucht, nieder. Auch setzen die Spartaner Ephoren an, welche im höchsten Ansehen bei ihnen stehen, denn sie stehen vor keinem, als vor einem König und vor einem Ephoren, auf. Ist ein König gestorben, so wird in drei Tagen nichts verkauft und der Markt mit Spreu bestreut. . . . Die Lacedämonier hielten den Sängern von

Lesbos in Ehren; denn ein göttlicher Orakelspruch befahl ihnen auf seine Gefänge zu hören. Es wird bei den Lacedämoniern für schimpflich gehalten, Land zu verkaufen: alte Erbtheile zu zerstückeln ist nicht erlaubt. In Lacedämonien ist den Weibern aller Schmuck verboten, und es ist daselbst weder erlaubt, langes Haar zu haben noch Gold zu tragen. Sie lassen ihre Kinder sich nie ganz satt essen, damit sie hungern lernen. Auch gewöhnen sie dieselben zu stehlen, und wer sich ertappen läßt, der kriegt Prügel, um dadurch in dem Kriegen dulden zu lernen und wachsam zu seyn. Auch üben sie sich gleich von Kindheit an auf kurzen Ausdruck: dann auch, Späße gut auszutheilen und gut einzunehmen. Sie lassen sich ohne alle Pracht einer wie der andere begraben. Waizen wird bei ihnen gar nicht gemahlen, denn sie bekommen kein Waizenmehl. Gerstenmehl ist ihre Kost. . . . Die Lacedämonier haben einst die Heloten, wie die Thessalier die Peneften, zu ihren Sklaven gemacht. . . . Als die Lacedämonier im Kriege mit den Messeniern waren, gebaren die Weiber in ihrer Abwesenheit Kinder, welche den Männern verdächtig vorkamen, als wären sie nicht von ihnen, und die sie Jungfersöhne nannten, welches diese abel nahmen.

III.

Kretensischer Staat.

Minos, ein betrieblamer Mann, und ein sich durch Rechtfchaffenheit auszeichnender Gesetzgeber, soll erster Stifter des Kretensischen Staats gewesen seyn. Neun Jahr beschäftigte er sich damit, Gesetze zu Stande zu bringen. Dafs der Kretensische Staat von allen der älteste sei, erhellt aus dem Hömer, wenn er von den Kretensischen Städten spricht, sie wären gut bewohnt; und aus dem Archilochus, der in einem Spottgedichte von jemand sagt: κλαίω θαλασσῶν οὐτὰ Μαγνήτων πακὰ, Ἰππότροφοι u. s. w. In Kreta sind die jungen Leute stets bei einander, und zwar tragen sie Sommer und Winter ein einziges Kleid. Sie versammeln sich truppweise. Ein jeder Trupp hat seinen Aufseher, welchen sie den Agelaten nennen. Jeder Truppanführer läßt sie auch zusammen kommen, wo er will, und geht auf die Jagd mit ihnen aus. Meistens schlafen sie auch zusammen. Auch halten sie gesetzmäßige Kämpfe mit Fäusten und Knütteln, und wenn sie angreifen, so spielen einige dazu mit Flöten und Cithern; und so gewöhnen sie sich an Tapferkeit und Beharrlichkeit. Ihr wissenschaftlicher Unterricht erstreckt sich nur auf das Erlernen der Buchstaben, und auch mit diesem treiben

sie es nicht sehr ernstlich. Die Kretenser scheinen die ersten gewesen zu seyn, unter denen Männerliebe Sitte war. Diese hat ihnen nichts anstößiges. Gewinnen sie des geliebten Gunsts, so führen sie ihn auf einen Berg oder auf ihre Landgüther und traktiren ihn da sechzig Tage; länger dürfen sie nicht. Der Liebhaber macht ein Kleid und andere Sachen, z. B. einen Ochsen zum Geschenke. Die Kretenser sitzen beim Essen alle auf Stühlen. Den Fremden legen sie zuerst vor, dann vier Portionen dem Anführer, die erste als gewöhnlicher Person, wie den andern, die zweite als Anführer: die dritte bekommt er als Hausportion, die vierte fürs Geschirr. Ueberhaupt begegnet man in Kreta den Fremden sehr höflich und nöthigt sie oben hin.

IV.

Cyrenaiker.

Cyrene ist von Battus erbaut, der vorher Aristoteles hieß, und diesen Namen erhielt, weil die Pythia ihn Battus nannte. Er ging nach Delphi, um das Orakel wegen seiner Sprache zu befragen, denn er stotterte. Als ihm nun Apoll befahl, Libyen anzubauen, mißlang der erste Versuch. . . . Pheretima, Arcefilaus Mutter, regierte hier sehr hart und

machte vielen Aufwand. In einem Kriege mit den Barcäern liefs sie nach der Einnahme von Barca die Männer kreuzigen, den Weibern hingegen die Brüste abschneiden. Nicht lange nach dieser Handlung verfaulte sie bei lebendigen Leibe. . . . Battus, der Schöne, war der siebente nach dem Battus. Unter Arcefilaus Regierung liefs sich ein weifser Rabe sehen, über welchen man sich mit einem bösen Orakel trug. Bei der Umwandlung des Staats in eine Demokratie begab sich Battus nach den Hesperiden, wo er den Tod fand; seinen Kopf nahm man und warf ihn ins Meer. . . . Es war Gesetz in Cyrene, die Procefsstüchtigen und Stänker auf Befehl der Ephoren vor Gericht zu führen, sie in Geldstrafe zu nehmen und sie infam zu machen.

V.

Korinthen.

Korinth hiefs vorher Ephyra bis auf den Korinthos, dessen Namen es erhielt. Hier war Bachäus der dritte König, welcher hinkta und unansehnlich war, aber gut und patriotisch regierte. Er hatte drei Töchter und sieben Söhne, welche der Familie ein solches Ansehen gaben, dafs ihre Nachkommen nun nicht mehr Herakliden, sondern Bachaden hiefsen.

Periander änderte zuerst die Verfassung: er hielt sich eine Leibwache und ließ keinen in der Stadt leben. Auch verbot er den Besitz von Sklaven und allen Luxus. Auf andern Seiten überschritt er das Maas nicht, denn er nahm von Niemand Steuer, und war mit den Markt- und Hafenzöllen zufrieden. Weil er weder ungerecht noch gewalthätig, sondern ein Feind alles Bösen war, so ließ er auch alle Buhldirnen arsfäufen. Zuletzt errichtete er einen Rath, dessen Mitgliedern er nicht mehr zu verzehren erlaubte, als sie einzukommen hatten.

VI.

E l e e r.

Diese wurden von dem zu Gewaltthaten geneigten und harten Pantaleon beherrscht. Dieser ließ die an ihn abgeschickten Gesandten verschneiden und ihre Hoden verzehren.

VII.

Tenedier.

Die Insel Tenedos wurde Anfangs Leukophrys genannt. In der Folge, noch vor der trojanischen Zeit, ließ Tennes, der mit seinem Vater sich entzweite, sich auf ihr nieder. Da seine Stiefmutter, die das Zeugnis

eines Flötenspielers für sich hatte, vorgab, unanständig von ihm behandelt zu seyn, so wurde er, sagt man, von seinem Vater in eine Kiste gesteckt und ins Meer geworfen, und die Kiste strandete an der Küste dieser Insel. Auf derselben war es, weil jener Flötenspieler damals falsch gezeugt hatte, keinem Flötenspieler erlaubt, in den Tempel zu gehen . . . Amäurus, welcher an beiden Füßen lahm war, beherrschte auch einst Tenedos. . . . Der König Tennes, sagt man, habe ein Gesetz gegeben, daß man einen ertappten Ehebrecher mit dem Beile hinrichten sollte. Als nun sein einziger Sohn auf diese Art ergriffen war, und der, welcher es gethan hatte, den Tennes fragte, was er thun solle, habe dieser geantwortet: Dich nach dem Gesetz richten. Daher ist auch auf seinen Münzen auf der einen Seite, ein Beil und auf der andern ein Manns- und Frauensgesicht mit einem Halbe geprägt, und daher sagt man auch sprüchwörtlich von harten Handlungen: das Köpfen mit dem tenedischen Beile.

VIII.

Paros

Die Insel Paros hat Paros, welcher eine Kolonie aus Arkadien dahin führte, bevölkert. Den Archilochos stiftete ein gewisser Ko-

rax, zu dem daher die Pythia sagte: gehe aus dem Tempel; worauf jener erwiderte: König, ich bin ja schuldlos, denn ich habe ihn nach dem Faustrechte getödtet.

IX.

K e e r.

Die Insel Keos hieß sonst Hydrusa. Zuerst sollen Nymphen sie bewohnt haben, welche ein Löwe so in Schrecken setzte, daß sie nach Karystus giengen. Daher auch ein Vorgebirge von Kos, der Löwe (Λέων) genannt wird. Kos, der von Naupaktus kam, baute sie an, und nach ihm benannte man die Insel. . . . Aristäus soll von den Nymphen die Schaaf- und Rindviehzucht, von den Bienen hingegen die Bienenzucht gelernt haben, als einst alle Gewächse durch Pässatwinde verheert worden waren. . . . Aristides wachte über die Sittsamkeit der Weiber. In alten Zeiten tranken hier Jünglinge und Mädchen bis zu ihrer Verheirathung Wasser. Auf dieser Insel tragen bei Todesfällen die Männer keine Trauerkleider, auch schneiden sie sich den Bart nicht ab. Aber eine Mutter trauert um den Tod ihres erwachsenen Sohnes ein Jahr. Da die Insel gesunt ist, und die Menschen, besonders die Weiber, alt darauf werden, so er-

warten! die Alten ihr Ende nicht, sondern ehe sie schwach werden oder irgend einen Fehler bekommen, schaffen sie sich selbst entweder mit Mohn oder Schierling aus dem Wege.

X.

S a m o s.

Samos, das erst ohne Menschen war, sollen eine Menge wilder, Thiere; die ein großes Geschrei machten, bewohnt haben. Diese Thiere hießen Neiden (unvernünftige); die Insel selbst aber Parthenia und nachher Dryusa. König der Samier war Ankaeos, von dem das Sprüchwort herkommt: Zwischen dem Becher und der Spitze der Lippe liegt noch Vieles. Auf Samos hat sich eine weiße Schwalbe sehen lassen, die so groß als ein Rebhahn war. Phercydes aus Scyrus, welcher die Laufesucht hatte, starb in Samos. Er zeigte dem Pythagoras, welcher ihn besuchte, durch ein Schlafselloch seinen Finger, der ringsumher abgemagt war. Damals blühte der Fabeldichter Aesop. Er war von Geburt ein Thracier, und wurde, als er erst bei dem Xanthus Sklav gewesen war, von dem stummen Idmon in Freiheit gesetzt. Syloson, von dem man auch das Sprüchwort hat: Durch Syloson ist die Gegend frei gemacht, entvölkerte den Staat der

Samier. . . . Theagones, ein zwar talentvoller, übrigens aber ausschweifender und schlecht denkender Mensch, verließ sein Vaterland und hielt sich zu Athen bei Euripides auf, verführte dessen Frau und beredete mit dessen Hülfe die Athenienser, 2000 Mann Truppen nach Samos zu schicken: aber die Samier kamen und schlugen sie alle wieder aus der Insel hinaus.

XI.

K u m ä e r.

Telephanes, welcher die Gegend von Kumä bepflanzt, war König dieses Staats. Die Lydier, welche von einem harten Despoten gedrückt wurden, und erfuhren, daß in Kumä Jemand sich aufhalte, schickten Abgeordnete zu ihm, um ihm ihre Krone anzubieten. Damals diente ein gewisser gerade bei einem Wagenmacher, von welchem ihn die Lydier loskauften und ihn mit sich nahmen. Aber ein Kumäer, welcher sich einen Wagen bei ihm bestellt hatte, ließ ihn nicht fort, ohnerachtet viele ihn baten, ihm doch keine Hindernisse in den Weg zu legen. Nein, sagte er spaisend: es ist eine Kleinigkeit, einen Wagen zu haben, den ein Lydischer König gemacht hat. . . . Hermodike, die Gattin des phrygischen Königs Midas, soll nicht allein außerordentlich schön,

sondern zugleich auch aufgeklärt und eine große Kunstkennnerin gewesen seyn, und veranlaßt haben, daß die Kumäer zum ersten Mal Geld schlagen ließen. . . . Es herrschte hier die Gewohnheit, daß die Nachbarn durch Zusammenschießen den Werth des Gestohlenen ersetzen mußten. Daher kommt denn auch wenig weg, denn alle Nachbarn geben so gut Acht, als man selbst. Dies veranlaßte den Hesiodus zu sagen: Man käme um keine Kuh, gäbs nicht böse Nachbarn. . . . Cyrus löste den Staat von Kumä auf, und führte eine monarchische Regierungsart ein. Phidon, ein Mann der in Ansehn stand, gab mehreren das Bürgerrecht und machte das Gesetz, daß ein jeder durchaus ein Pferd halten müsse. Prometheus, ein unternehmender und beredter Mann, übergab die Staatsverwaltung tausend Staatsräthen.

XII.

Eretrier.

Dem Diagoras, welcher nach Sparta ging und zu Korinth starb, setzten die Eretrier eine Statue.

XIII.

Peparethier.

Ihre Insel bringt guten Wein, gut Obst und Getreide hervor.

XIV.

Lepreater.

Die Lepreater führen alle des Ehebruchs überzeugte, drei Tage gebunden in der Stadt umher, und machen sie für ihr ganzes Leben ehrlos. Das schuldige Weib aber stellen sie ohne Gürtel in einem durchsichtigen Kleide am Tage auf den Markt und beschimpfen es.

XV.

Lycier.

Die Lycier leben von Seeräbereien. Sie haben keine Gesetze, sondern nur Gebräuche, und stehen von alten Zeiten her unter der Herrschaft der Weiber. Falsche Zeugen kaufen sie und confisciren ihr Vermögen.

XVI.

Tyrrenen.

Diese verstehen sich auf viele Handarbeiten. Fremde, welche bei ihnen einkehren, nehmen sie freundlich auf. Wenn ein Schuldner seine Schulden nicht bezahlt, so laufen ihm die Knaben, um ihn zu beschämen, mit einem leeren Beutel nach.

XVII.

Moloffer.

Die Moloffer beraubten den Tempel der Diana, nahmen ihrer Statue die goldene Krone ab, und brachten ihr dafür ein Opfer. Als aber die Cephalenier eine andere Krone der Statue aufsetzten, warf sie die Göttin ab, und man fand sie auf der Erde liegen. Die Cephalenier haben von Cephalus ihren Namen erhalten.

XVIII.

Phasiäner.

Ganz anfänglich wohnten am Phasis die Heniocher, ein Volk, welches den Menschen die Haut abzieht, nach diesen die Milesier. Diese sind so gastfreundlich, daß sie Schiffbrüchige zur Reise wieder in Stand setzen, ihnen drei Minen auf den Weg geben und sie zur See weiter schaffen.

XIX.

Amorgier.

Amorgos ist ergiebig an Wein, Oel und Baumfrüchten.

XX.

Leukaner.

Die Leukaner sind gastwirthlich und red-

lich. Lamiskus war einer ihrer Könige. Seine dritte Fußzähne, von der großen an gezählt, sah aus wie eine Wolfszähne.

XXI.

Samothracien.

Samothracien hieß anfänglich wegen seines weissen Ansehens Leukanien (Weißland), nachher aber, als die Thracier es befaßen, Thracien. 700 Jahre, nachdem diese es verließen, besetzten es Samier, welche aus ihrem Vaterlande vertrieben waren, und nannten es Samothracien.

XXII.

Magnesier.

Diese waren durch Unglücksfälle sehr herabgekommen, weshalb auch Archilochus sagte: Ich beweine die Unglücksfälle der Meere, nicht der Magnesier. Sie legten sich, da sie ein ebenes Land bewohnen, auf Pferdezucht, welches auch die Colophonier thun. Phamis war ihr Oberherr, dessen Söhne man beim Opfern auf Tempelraub ertappte; welches auch den Aesop wiederfahren seyn soll. Auch er wurde wegen Tempelrauberei getödtet, weil man eine goldene Schale in seiner Bettdecke fand.

XXIII.

Athamanen.

Im Lande der Athamanen bauen die Weiber das Feld, die Männer hingegen weiden das Vieh.

XXIV.

Cytherier.

Die Cytherier essen Käse und Feigen zum Brodte; denn diese Insel liefert mehrere Produkte; unter andern auch Honig und Wein. Sie sind geldgierig und arbeitsam.

XXV.

Rheginer.

Rhegium haben die Chalcidenser, welche durch Hungersnoth getrieben vom Euripus her kamen, erbauet. Auch vereinigten sie sich mit den Messeniern aus dem Peloponnes, welche sich damals gerade wegen der Beleidigung, die sie den spartanischen Mädchen zugefügt hatten, in Macistum aufhielten. Anfangs baueten sie sich um das Grab des Jokastus, eines von Aeolos Söhnen, an, welcher von einem Schlangenhifs gestorben seyn sollte. Die Chalcidenser hatten vom Orakel Anweisung bekommen, sich da anzubauen, wo das Weibchen das Männchen umarmte. Als sie nun eine Weinrebe

bemerkten, die einen Kermeseichenbaum umrankt hatte, so fiel ihnen ein, dies sei der (rechte) Platz. Die Stelle, wo sie die Stadt erbaueten, wurde von irgend einem vaterländischen Helden Rhegium benannt. Sie stifteten eine Aristokratie, denn 1000 Männer, bei deren Wahl man auf Vermögen sah, besorgten alle öffentlichen Angelegenheiten. Sie hatten ihre Gesetze von Charondas aus Katäha. Der Messenier Anaxilas beherrschte sie. Dieser hatte einst mit einem Mauleselgespann zu Olymp in den Spielen gesiegt und gab den Griechen ein Gastmahl. Einer sagte daher spottweise: Was würde er wohl gethan haben, wenn er mit Pferden den Sieg erhalten hätte? Simoniades machte auch das Siegslied darauf: Seid mir gegrüßt ihr Töchter der wetterschnellfüßigen Pferde. Außerdem hatten die Rhegier noch andere Gewalthaber.

XXVI.

Corcyraer.

Die Corcyraer riefen den Diomed gegen eine Schlange zu Hülfe, die er tödtete. Auch unterstützte er sie mit einer starken Flotte, was mit er nach Japygien seegelte, das mit den Brundisiern im Kriege war; und er wurde hier als Gott verehrt.

XXVII.

Thracier.

Ein jeder Thracier nimmt drei—vier, ja auch wohl dreißig Weiber, die er wie Sklavinnen behandelt. Mit den ehelichen Besuchen übertreibt er es. Er macht dieselben nach der Reihe; das Weib wäscht und bedient ihn denn auch. Die meisten schlafen, wenn die Reihe vor ihnen vorbei ist, auf der Erde. Ist eine hiermit unzufrieden, so erstatten die Eltern das für ihre Töchter empfangene Kaufgeld wieder, und nehmen sie wieder mit nach Haus, denn sie verheirathen sie für Geld, und stirbt der Mann, so fallen sie mit seinem übrigen Nachlaß seinen Erben zu.

XXVIII.

Minoer.

Minoa in Sicilien nannte man sonst Makara. Als Minos späterhin hörte, daß Dädalus dort mit einer Flotte gelandet wäre, fuhr er den Fluß Halykus hinauf und betheuerte sich der Stadt, überwand die wilden Völker umher, benannte sie nach seinem Namen und führte in ihr die kretensischen Gesetze ein.

XXIX.

Lokrenser.

Der blindgebohrne Dichter Xenokrit und

Erasippus waren Lokrenser. Bei denselben werden die Verstorbenen nicht beklagt, sondern wenn sie beerdigt sind, wird geschmaust. Kramläden findet man bei ihnen nicht, sondern der Landmann verkauft seine Produkte selbst. Wird einer beim Stehlen getroffen, so werden ihm die Augen ausgestochen. Zaleukus Sohn wurde auf diese Art ertappt; und die Lokrenser sprachen ihn frei. Aber der Vater gab's nicht zu, sondern er riss sich selbst und seinem Sohne ein Auge aus. Polemarch brach seinen Schwur und verließ die Flotte der Corinthier. Da bissen ihn, fabelt man, des Nachts im Schlafe die Wiesel, und zuletzt nahm er sich das Leben, weil er sich nicht mehr vor ihnen retten konnte.

XXX.

Chalcidenfer.

Die Chalcidenfer auf dem Berge Athos erbaueten Kleonae, als sie aus Elymption, nach einer alten Volkslage, durch Mäuse vertrieben wurden, welche außer andern Sachen sogar das Eisen benagten. Die Chalcidenfer hatten das Gesetz, daß keiner unter fünfzig Jahren ein obrigkeitliches Amt bekleiden oder Gesandter seyn konnte.

XXXI.

Cephalenier.

Cephalenien beherrschte der Sohn des Promasos, ein rauher Mensch, der nicht mehr als zwei Feste im Monat zu feiern und zehn Tage in der Stadt zuzubringen erlaubte. Er that die unverschämtesten Eingriffe in die Keuschheitsrechte der Mädchen vor der Verheirathung. Antenor versah sich daher mit einem Dolche, zog ein Weiberkleid an, ging in sein Schlafzimmer und streckte ihn todt nieder, weshalb ihn das Volk sehr ehrte und zum Regenten im Staate machte. Auch das Mädchen, für das er zum Tyrannen gegangen war, trug große Ehre davon. . . . Homer sagt, daß er von Tyrhennien nach Cephalenien und Ithaka übergeführt sei, als er nach der Erzählung in einer Krankheit seine Augen verlor.

XXXII.

R h o d u s.

Man sagt, Rhodus sei in den ältesten Zeiten vom Meer bedeckt gewesen, nachher aber zum Vorschein gekommen und trocken geworden. Wegen der Menge der dort befindlichen Schlangen wurde sie Ophiusa (die Schlangensinsel) genannt.

XXXIII.

E p h e s.

Ephes soll seinen Namen von einer Amazone haben; andere sagen davon, daß Hercules den Amazonen das Stück Landes zwischen Pitane und Mycale eingeräumt habe.

XXXIV.

P h o c a e a.

Einige leiten den Namen Phocaea von ihrem alten Heerführer ab; andere von einem Seeheibe, das man hier ans Land kommen sah.

XXXV.

K r o t o n.

Die Stadt Kroton ist ursprünglich vom Kroton erbauet worden.

XXXVI.

Agrigentiner.

Phalaris war Tyrann der Agrigentiner und übertraf an Grausamkeit alle andere Tyrannen, denn er ließ nicht nur viele hinrichten, sondern bediente sich auch der grausamsten Mittel dazu. Einige ließ er in siedende Kessel, andere in die Feuerschlünde werfen, noch andere in einen Ochsen von Metall werfen und

verbrennen. Aber er erhielt seinen Lohn dafür vom Volke, welches auch seine Mutter und seine Freunde verbrennen liefs. Nach ihm bekam Alkmanes die Regierung, und hierauf gelangte Alkandros, ein menschenfreundlicher Mann zu derselben. Auch waren die Agigentiner unter ihm so im Wohlstande, daß sie Kleider mit Purpursäumen trugen.

XXXVII.

Ithakenfer.

Als Cephalus das Orakel fragte, wie er Kinder bekommen solle? rieth ihm Apoll, sich mit dem ersten dem besten Geschöpfe zu verbinden, was ihm vorkommen würde. Cephalus soll hierauf einer Bärin begegnet, und diese, als er sich näherte, ein Weib geworden seyn, und davon Arcefius seinen Namen erhalten haben. . . . Ein Fährmann, Namens Parias, hatte einst einige Räuber, einen von ihnen geraubten Greis und eine Quantität Pech an Bord. Letzteres kaufte er auf Anrathen des Alten und fand Gold darin verborgen. Da er nun auf diese Art reich geworden war, soll er dem Greise einen Ochsen geopfert haben. Daher entstand auch das Sprüchwort: Niemand hat je seinem Wohlthäter ein Opfer gebracht, als Parias.

XXXVIII.

Aphytaeer.

Die Aphytäer führen ein rechtschaffenes und enthaltames Leben, und rühren fremdes Eigenthum nicht an, wenn auch die Thüren offen stehen. Ein Fremder, erzählt man, kaufte hier Wein; weil er, aber eilig abreisen mußte, liefs er ihn auf dem Lager liegen, ohne ihn jemand in Verwahrung zu geben. Als er in der Folge in andern Handelsgeschäften wiederkam, fand er den Wein unangetastet.

XXXIX.

Jasier.

Die Jasier durften bei Hochzeiten nicht mehr als zehn Manns- und eben so viel Frauenspersonen zu Gaste haben; und auch die Hochzeit nicht über zwei Tage dauern. Auch für die Erziehung der Waisenkinder sorgten sie und gaben ihnen ihr Vermögen, wenn sie zwanzig Jahr alt waren.

XXXX.

Ikarus.

Die Insel Ikarus hiefs sonst wegen ihrer herrlichen Fische Ichthyusa (Fischinsel). Ikarus landete an derselben, von welchem sie ihren Namen erhielt. Die Fabel sagt, er sei mit

Flügeln von Kreta hierher geflogen. Andere aber meinen, er sei auf den Rath seines Vaters auf Schiffen von drei Ruderbänken entflohen, weil er dem Theseus den Eingang ins Labyrinth gezeigt hatte.

XXXXI.

Argilos.

Argilos wird von den Thraciern die Maus genannt, weil sie, nach einem Orakelspruche, diese Stadt, als sie eine Maus sahen, erbauten und sie Argilos nannten.

XXXXII.

Thespier.

Bei den Thespiern hielt man es für schimpflich, eine Kunst zu erlernen, oder sich mit dem Ackerbau zu beschäftigen; daher waren die meisten von ihnen auch arm und an die sparsamen Thebaner vieles schuldig.

INDEX RERUM.

Archontes Atheniensium

1

Bellum Atheniensium cum
Samiis

10

Cicutae vis

9

Corvus albus

4

ἑνδεκα (αἱ) Athenis

1

Ephori Spartanorum. 2.

In his, quae de Ephoris dicuntur, non haerebam, quia verba nihil absconditi mihi dicere videbantur. Sed scrupulum postea mihi iniecerunt comparata Nicolai Damasceni verba apud Stobaeum XLII, p. 294.

ap. Cragium 20. ὑπανίστανται δὲ βασιλεῖ πάντες πλὴν ἑφορων. Haec contradicere videntur nostro, quod dissimulat Cragius de Rep. Lac. II, 2. p. 62. Cum Nicolao videtur facere Xenophon de republica Laced. XVIII, 5, ἑδρας δὲ πάντες ὑπανίστανται βασιλεῖ πλὴν οὐκ ἑφοροὶ ἀπὸ τῶν ἑφορικῶν εἰσφρον et Plutarchus Lacon. Apophth. T. VIII, p. 197. Ed. Hut. διὰ τὸ οἱ ἑφοροὶ τοῖς βασιλευσιν οὐχ ὑπεξ-

ανίστανται. Non quidem praestare ausim, Heraclidem hic incorruptum, neque omnino ex illis eum emendari posse negaverim. Sed qualia nunc sunt verba apud Heraclidem, alium sensum fundunt, qui cum illis bene potest constare. Videlicet interest aliquid inter surgendum atque cedendum, quod quidem illo magis honorificum est. Atque ephorum non erat propterea hoc facere, quod illud facerent, extra iudicium inprimis et extra dignitatis suae munia. Tuetor itaque Heraclidem, quoad alia graviora eum damnabant. Ab alia parte tentat eum I. Gronovius l. c.; inferi volens post ὑπανίστανται τὸ γέροντες, Cragiumque reprehendens, qui τὸ ὑπανίστανται male credat ad omnes Lacedaemonios referri; nam omnino omnibus senibus,

non modo regi et ephoro surrexisse Spartanos iuvenes. Hoc quidem recte contra Cragium monet. At ipse fallitur dum non videt, Ephoros ipsos esse intelligendos, quo nihil facilius erat. Cautiorem se gerit Barthelemy Voy. du jeune Anach. V, 45. p. 108, sed neque is ad vivum rem resecat.

Cyrenensium	4
Etesiae	9
Hirundo, alba	10
Mures	30
Mustelae 29. Eaedem ar-	
rolisse dicuntur pedes	

Robinsonis quiescentis.

Vide, quod modo ad manus est, calend. pop. anni 1804. pag. 157.

Neides	10
Nummus	11
Nuptiae mirae	27
Ostracismus Atheniensium	1
Papaveris vis	9
Prodigium hominis	20
Proverbium 7. 10.	37
Res rustica Athamanum	23
Res inter Archontes apud Athenienses	1
συστασία	1
Thesmothetae Atheniensium	1

INDEX II.

GEOGRAPHICUS ET HISTORICUS.

Aeolus, ventorum dens	25	Athenienses	1
Aesopus, fabularum scriptor	10. 22	Athos, mons	30
Aetnae crateres	36	Bacchaeus, rex Corinthiorum	5
Agelidas, spartanus	2	Barca, urbs Cyrenaicae	4
Agrigentini	36	Battus, rex Cyrenensium	4
Alexander, rex Agrigentinorum	36	Brisae, nymphae	9
Alcman, poeta	2	Brundisium, in Italia	26
Alcmanes, rex Agrigentinorum	36	Carystus, oppidum Euboeae	9
Amaurus, rex Tenedi	7	Catana, Siciliae oppidum	25
Amazones	33	Cei	9
Amorgus, insula	19	Cephalenii, insulani	17 31
Anaxilas, rex Messeniorum in Sicilia	25	Cephalus, Procridis maritus	17. 37
Ancaeus, rex Sami	10	Chalcidenses	25. Euboeae
Antenor, Cephalen	31	30 Macedoniae	
Aphytaei, populus in Macedonia, gentile formatum ex Aphyte, unde frustra corrigit Kuhn ad Pausan III, 18.		Charillus, Spartanorum rex	2
Aphytaei	38	Charondas, Thurinorum legislator	25
Arcefilaus, rex Cyrenensium	4	Cleon, Atheniensis	1
Arceus, Ulyssis avus	37	Cleonae, oppidum Troadis	30
Archilochus, poeta	3. 8. 22.	Codridae, Codri, Atheniensium regis posterum	1
Argilus, oppidum macedonicum	41	Colophonii, in Asia minore	22
Aristaeus, Apollinis et Cyrenes filius	9	Corax	8
Aristides, Atheniensis	1. 9	Corcyraei, insulani	26
Aristoteles, philosophus	4	Corinthii	5
Athamanes, populus	23	Creophilus, poeta	2
		Creta, insula	3
		Croton, urbs Italiae	15
		Cumae	13

Cumaei, Aeolidis in Asia minore	11	Hippias, eius frater	1
Cycnus, rex Tenedi	7	Hippomenes, Atheniensis	1
Cylon, Atheniensis	1	Homerus, poeta	3. 31
Cyrenenses, in Africa	4	Hydrusa, nomen Caeae insulae	9
Cyrus, Persarum rex	11	Iapygia, regio magnae Graeciae	26
Cytherii, insulani cf. Pauw rech. philos. sur les Grecs T. II, p. 227. vers.	24	Jasii, Cares in Asia minore	39
Daedalus, artifex	28	Icarus, Daedali filius	40
Diagoras, Eretrius	12	Ichthyusa, insulae Icarii nomen	43
Diana	17	Idmon, Samius	10
Diomedes, heros	6	Iocastus, Aeoli filius	25
Dryusa, nomen insulae Sami	10	Ion, Xuthi filius, Hellenis nepos	1
Elei, in Peloponneso	6	Ithaca, insula	31
Elymion, oppidum macedonicum	30	Ithacenses, incolae eius	37
Ephesus, urbs Ioniae in Asia minore	33	Lacedaemonii	2
Ephialtes, Atheniensis	1	Lamiscus, Lucanorum rex	20
Ephyra, nomen Corinthi urbis	5	Leon, promontorium Caeae insulae	9
Erasippus, poeta	29	Lepraecatae, Arcades	14
Erechtheus, rex Atheniensium	1	Limone, virgo Atheniensis Hippomenis filia	20
Eretrii, incolae oppidi euboici	12	Leucophrys, nomen insulae Tenedi	7
Helotae, spartanorum servi	2	Locrenses, in magna Graecia	29
Heniochi, gens scythica aut colchica	18	Leucani	20
Hercules, heros	38	Lycii, in Asia minore	15
Hermodice, uxor Midae Phrygiorum regis	11	Lycomedes, insulae Scyri rex	1
Hesiodus, poeta	11	Lycurgus, legislator Spartanorum	2
Hesperitae, in Africa	4	Lycus, Siciliae fluvius?	28
Hipparchus, tyrannus Atheniensium	1	Lydii, in Asia minore	11

Macara, nomen Minosae		Rhais, fluvius Colchidis	
Insulae	28		18
Macistum, oppidum Elidis	25	Pherecydas, philosophus	10
Magnesi, in Asia minore	22	Pheretima, regina Cyrenensium	4
Megacles, Atheniensis	1	Rhodon, princeps inter Cumanos Asiae minoris	11
Messenii, Peloponesi	2		34
Midas, rex Phrygiae	17	Rhocaes, urbs Ioniae in Asia minore	34
Milesi, in Asia minore	18	Risistratus, Atheniensium tyrannus	1
Minoi, in Sicilia	28	Pitane, oppidum Myliae	33
Minos, rex Cretae	3		
Molosii, Epirotae	17	Polemarchus, Locrensis ex epizephyriis	29
Mylae, oppidum Ioniae in Asia minore	33	Prometheus, Cumanus ex Asiaticis	11
Naupactus, oppidum Aetoliae	9	Promnasos, rex Cephalenum?	31
Ophiussa, nomen insulae Rhodi	32	Pythagoras, philosophus	10
Pandion, rex Atheniensium	1		
Pontaleon, Elidis tyrannus	6	Rhegini, in magna Graecia	25
Parias, rector Ithacensis?	37	Rhegium, urbs eiusdem	25
Parii, insulani	8		
Parthenia, nomen Sami	10	Rhinon, Atheniensis?	1
Parthenii, nothi Spartae	2	Rhodus, insula	32
Penestae, servi Thessalorum	3	Samii, insulani	21
Peparethii, insulani	13	Samothrace, insula	21
Periander, Corinthiorum tyrannus	5	Samus, insula	10
Phalaris, Agrigentinarum tyrannus	36	Simonides, Simonides Ceus, poeta	25
Phamis, Magnetum Asiae minoris rex	22	Solon, legislator Atheniensium	1
Phasiani, gens Colchica	18	Syloson, Samiorum rex	10
		Syrus, insula	1

Telephanes, rex Cum- norum in Asia minore	11	Thessalus, Atheniensis	1
Tenedus, insula	7	Thrace	21. 27
Tennes, eius rex	7	Thrasylbulus, Atheniensis	1
Terpander, poeta	2	Tyrrhenia, in Italia	31
Theagenes, Samius	10	Tyrrheni, ibidem	16
Thebani	42	Xanthippus, Atheniensis	1
Themistocles, Atheniensis	1	Xanthus, Samius	10
Theseus, rex Athenien- sium	1	Xenocritus, poeta	29
Thespii, gens boeotica	42	Zaleucus, legislator Lo- crensium in magna Graecia	29

INDEX III.

VERBORUM AC PHRASIUM MEMORABILIMUM.

ἀγελάτης turmae dux, Of-	βραχυλογεῖν	2
ficier	γαμίσκεσθαι	31
ἀελλόπους	γίνεσθαι ἐπὶ?	31
ἀδικτες	γινώσκειν	31
αἰρεῖσθαι ut medium acce-	γυναικοκρατεῖσθαι	15
ptum difficultatem sub-	διαβολή	1
sequentis accusativi tol-	διαδίδεσθαι νόμον	7
lit, quod propterea opti-	διαφθεῖρεσθαι	22
mum esse videtur.	διωχεῖν τινί	1
ἄλευρον	δραστήριος	11
ἄλλ' ἢ	δρύφακτος	1
ἄλφιτον, proprie, geschro-	δυναστευτικός	25
tene Gerste, Gersten-	δυσωπία	16
graupen. Hinc male	εἰπεῖν	4
Cragius hordeum ver-	εἰσηγεῖσθαι	2
tit, monente I. Grono-	ἐκδιδόναι	11
vio in Thef. l. c.	ἐκχειρία	2
εἰμαξοπηγός	ἐκκτι	10
ἐνασκολοπίζειν	ἐκτρίμνειν	6
ἐνοικοδομεῖν	ἐκφινεύειν?	11
ἐνιστάναι	ἐμμελῶς	2
ἐποβαίνειν	ἐναγής	1
ἐποκοπή χρεῖω	ἐξάγειν ἐαυτόν	9
ἐποπλεῖν	ἐξ ἀρχῆς 1. 7. 10. 18. 21.	35
ἐπόστασις	ἐπανόρθωσις	13
ἐπότρυς	ἐπαναγκας	11
ἐπαδίδεσθαι	ἐπανίστασθαι	2
ἢ ἐξ Ἀρεοπάγου βουλῆς	ἐπιφαίνειν	3
ἀρχικοί	ἐπ' ἐσχάτων	5
ἄστυ	εὐγήρας	9
ἀφαιρεῖσθαι	εὐδενδρος	16
Accusativus cum infinitivo	εὐθηνεῖν	36
12	εὐθινος	13
Accusativi et Nominativi	εὐρυχωρία	10
cum infinitivo constru-	εὐτελής	2. 5
endi ratio		

εὐφυής	2. 10	ὅτι, ὅτε	2
ἐφίηται	5	παιδεύεσθαι τὸ	3
ἐφοδιάζειν	18	παιδιῶδης	1
ἔχειν τέχνας	16	περιάγειν τὴν πόλιν	14
θάλασσα	22	ἐκ περιουσίας	27
θυλάκιον	16	πικρὸς	1
ικανὸς εἰπεῖν	11	πληροῦν	2
ἴσος καὶ ὁμοιος	1	πλησιάζειν	37
ἰσχνόφωνος	4	τὰ πολέμια	1
καθῆσθαι τινι	3	πολιτεύμα	1
κακοπραγμῶν	4	πολλὰ 24. Possit referri	
καλὸς καγαθὸς	1	ad σύκοι, ut monet Gro-	
καπηλείον μεταβολικόν	29	nov. l. c. τὰ πολλὰ	3
κατὰ cum genitivo desu-		πολυδικός? 4 — nisi le-	
per de	1	gendum est φιλέδικος	
καταλύνειν	16	πράγματα (τὰ)	36
κελεύειν	2	πράσσεσθαι τινὰ τὶ	5
κηρύττειν	1	προαγωγὸς	5
κλέος	31	προσάπτειν	2
κλοπιμαῖος	11	προσεπικερτομεῖν	11
κρυπτή	2	σεισάχθεια	1
λόγιον	4	συνάπτειν τινὰ	27
λογοποιεῖν	10	συνοικίζειν	25
μεδιστάναι	2. 5	σφετερίζεσθαι	1
μελετᾶν	2	τεχνικός	11
μελιττουργία	9	τυραννίαν	1
μεταβολικός	27	ὑπερτείνειν	1
μισοπόνηρος	5	ὑπόψιαι	2
μοναρχεῖσθαι τινὲς	11	φερυνύμως	37
μόνον omillum	11	φιλάργυρος	24
μυθολογεῖν	30	φιλήτωρ	3
νέμεσθαι	2	φιλομόνος	1
ξηρὸν (τὸ)	34	φιλόπενος	24
ὅπως	39	φοβεῖν	9
ὅπῃ	10	ἐν χειρῶν νόμῳ	8
ὅπως	19	χρυσοφορεῖν	2
ὅπως	1	χωρὸς	3

VITIA TYPOGRAPHICA.

IN TEXTU.

Fr. II. p. 5. l. κλίπτειν pro κλίττειν — Fr. III. ἐδίκασι pro ἐδοκ. πολιτείαν, pro πολιτείῳ et Ἀρχιδυχοῦς pro Ἀρχιδυχοῦ — Fr. XVII. tollendum comma post ξαῖνου. Fr. XXV. versus Simonidis scribendus est: Χαίρετ' ἀλλοποδὸν θυγάτηρ ἵππων. Fr. XXXII. l. ἐδύτων pro ἐνύτων. Fr. XXXIII. Πιτάνης pro Περ. Fr. XXXVI. εὐδένησαν pro εὐσθέν. Fr. XXXVII. neglectum est monere, librarii incuria post θῦσαι omissum esse λέγεται, a superiore enim λέγεται illud suspendere velle durius esset, tot aliis aliterque constructis verbis intercedentibus.

IN COMMENTARIO.

In titulo G. legendum est pro I. — Pag. 26. leg. ἀποζεύξας pro ἀποζεύξας Pag. 28 leg. Wesselingius pro Westhl — utriusque pro utriusque — Pag. 29. Iustino pro Instino et nostrum pro uostrum — Pag. 30 l. traxit pr. trahit Pag. 31. l. φασίον pro φασ. — Pag. 32. displicuerit pro displicet. — Pag. 35. l. κρύφα pro κρύφα — Pag. 37. l. Heraclidæ pro Heraclidis — excerptorum pro excerptorium. et VI pro 19 — emblemata pro emblematica — Pag. 38. l. Sicyonis pro Sycionis et redeigisse pro redeigissi — innunt pro innunt. — Pag. 39. definire pro definire. — Pag. 40. l. sartum pro sartumque — Pag. 41. ante vocem Africam est omissum in et graeca l. pro graece — Pag. 42. l. περιεργία pro περιεργ. et Coronea pro Corone; non inferendum ante improbabile — Pag. 44. l. Codd. pro codi. — Εὐεσπερίδες pro Εὐεσπερ. et Hesperitat pro Hesper. metuo pro metus — Pag. 46. Senatū pro Senatū omnia pro omnia, emendando pro emendandum — Pag. 47. excerptor pro exauctor

Lat. Raupmann n. 316

